

SLOVENSKI NAROD.

„Slovenski Narod“ velja:

v Ljubljani na dom dostavljen:

celo leto	K 24—
pol leta	12—
četrt leta	6—
na mesec	2—

v upravnistvu prejemam:

celo leto	K 22—
pol leta	11—
četrt leta	5-50
na mesec	1-90

Dopis naj se frankirajo. Rokopisi se ne vračajo.

Uredništvo: Knaflcova ulica št. 5 (v pritličju levo), telefon št. 34.

Izhaja vsak dan zvečer izvenredne in praznične.

Inserati veljajo: peterstopna peti vrsta za enkrat po 16 vin., za dvakrat po 14 vin., za trikrat ali večkrat po 12 vin. Parte in zahvala vrsta 20 vin. Poslano vrsta 30 vin. Pri večjih insercijah po dogovoru. Upravnistvu naj se pošiljajo naročnine, reklamacije, inserati l. t. d. to je administrativne stvari.

Posamezna številka velja 10 vinarjev.

Na pismena naročila brez istodobne vpostavitve naročnine se ne ozira.

„Narodna tiskarna“ telefon št. 85.

„Slovenski Narod“ velja po pošti:

za Avstro-Ogrsko:

celo leto	K 25—
pol leta	13—
četrt leta	6-50
na mesec	2-30

za Nemčijo:

celo leto	K 30—
za Ameriko in vse druge dežele:	
celo leto	K 35—

Vprašanjem glede inseratov se naj priloži za odgovor dopisnica ali znamka. Upravnistvo (spodaj, dvorišče levo), Knaflcova ulica št. 5, telefon št. 85.

V znamenju volilne reforme za deželni zbor kranjski.

Leta in leta so kranjski klerikalci širokoustno vpili za uvedbo splošne in enake volilne pravice za vse zakonodajne zastope, z navdušenjem so se obesili socijalnim demokratom na suknje, ko se je vlada z le - temi združila v svrhu reformiranja dunajskega parlamenta, in delali so pred altarijem demokratizma najslavesnejše prisege — toda v trenutku, ko jim je vlada dala upanje, da dobe ključ do deželne blaginje lahko na drug način v roke, so hitro pljunili na načelo o splošni in enaki volilni pravici, ponesnžili altar demokratizma in zatajili vse svoje prisege in predloge.

Sedanji volilni red za kranjski deželni zbor je pravi posmeh na načela o splošni in enaki volilni pravici. Zmašilo je to, ki ima samo namen, poskrbeti klerikalni stranki večino v deželnem zboru in ohraniti ključ deželni blaginje v klerikalnih rokah. Trije tucati veleposestnikov imajo 10 mandatov, delavsko ljudstvo je naravnost izključeno, ker je izročeno majoriziranju kmečkih volilcev, meščanstvo, ki pravzaprav plačuje vse deželne doklade, pa je prikrajšano.

Se več! Meščanstvo naj izgubi še sedanje svoje zastopstvo. Z nečuvno zvijačo so klerikalci utihotali v občinski volilni red določbe, s katerimi se je dejanski predlog deželnozborni volilni red. Z vlado in s strankami sklenjeni slovesni kompromis je bil prelomljen in pohojen in z njim je bila prelomljena in pohojena deželna ustava, po kateri je nemogoče premeniti deželnozborni volilni red brez privoljenja mestnih zastopnikov.

Sedanji deželnozborni volilni red je krivičen in je nedemokratičen. To je narodno - napredne poslance napotilo, da so takoj v prvi seji deželnega zbora vložili nujni predlog na premembo volilnega reda za kranjski deželni zbor po načelu enakosti, direktnosti, tajnosti in splošnosti po proporcionalnem sistemu.

S tem predlogom je narodno-napredna stranka dala znamenje za nov boj v zadevi volilne pravice. Ta boj ima namen, uveljaviti načelo de-

mokratizma in pravičnosti za vse in ta boj ne bo več nehal.

Predlog narodno - napredne stranke je nujen in deželni zbor se bo moral vsekako z njim baviti, naj bo to klerikalni stranki še tako neljubo. Bomo videli, če bodo klerikalci zmogli i to predrznost, da bodo glasovali proti njemu, ali če jih bo narodno-napredna stranka mogla potlačiti na kolena in jih prisiliti, da bodo glasovali za ta predlog. Boj s tem še dolgo ne bo dobojevan, kajti računati je z odporom vlade, z odporom veleposestnikov in če že ne z očitnim pa vsaj s prikritim nasprotovanjem klerikalcev, ki so si sedanji volilni red tako lepo prikojili po svojih potrebah in ki jih seveda prav nič ne veseli, da bi se dali pregnati iz teh gorkih pozicij. Toda že s tem, da prisili narodno-napredna stranka klerikalce pritrčiti njenemu predlogu, da jih prisili se, čeprav z jezo v srcu ukloniti načeloma zahtevi po uvedbi splošne in enake volilne pravice po proporcionalnem sistemu, je velikega moralnega pomena.

Pri ti razpravi, če ne že prej, se bo pa lahko govorilo še o drugi velezanimivi stvari, namreč o prelomljenem kompromisu zaradi mestnega zastopstva v veljavnem deželnozbornem volilnem redu. Stvar je bila sicer pri državnem sodišču že rešena — toda državno sodišče je sodelo samo po besedilu postav in ni čisto nič upoštevalo, da te postav po njegovem tolmačenju določajo nekaj, česar ni hotel določiti zakonodajalec, nekaj, kar je v popolnem nasprotju s slovesno sklenjenimi dogovori med strankami in z vlado. V zgodovini avstrijskih ustavnih bojev in kompromisov je samo en slučaj, ki se da temu primerjati: prelomljeni kompromis glede deželnozbornega volilnega reda za mesta in trge je dogodek, ki je podoben samo prepleteni hrvaško-madžarski nagodbi. V prvi vrsti pride pri tej stvari v poštev vlada in mislimo, da se ne motimo, ako upamo, da bo slišala, kar ji gre.

S predlogom na uvedbo splošne in enake volilne pravice za deželni zbor se začne kakor smo že rekli nov boj ustavnega značaja in to v znamenju, okrog katerega se lahko združijo na skupno delo vsi, ki hočejo, naj vlada v deželi kranjski pravica.

Zavlačevanje parlamentarnega zasedanja.

Dunaj, 26. septembra.

Danes popoldne se je sestal ministrijski svet, da se posvetuje o političnem položaju ter o programu jesenskega zasedanja državnega zbora.

Politični odnosi v državi so se preko poletja poslabšali. Na Češkem posluje upravna komisija, v Galiciji vlada popoln kaos. Spravna akcija, ki bi omogočila ureditev razmer v teh dveh deželah, ne gre od rok in vsi, na tem polju že doseženi uspehi, so zopet uničeni. Dokler pa ne nastanejo v Galiciji in na Češkem vsaj normalne razmere, tako dolgo je tudi izključena konsolidacija državnega zbora. Dokler se večina čeških in poljskih ter rusinskih strank ne more približati vladi, se v parlamentu ne dajo izvesti nikake večje akcije, predvsem pa tudi ne finančna reforma.

Vlada to dobro ve in zato odlaga sklicanje parlamenta, kjer bi se skoraj pokazala njena velikanska insolvenca. Razmere so danes take, da se parlament z večjimi in važnejšimi zadevami niti baviti ne more, in zlasti o se v zadnjem času tudi stvarne difference glede finančne reforme znatno poostreje.

Grof Stürgkh se je čez počitnice zadovoljeval z raznimi gostobesednimi izjavami in edino njegovo delo obstoja v tem, da zavlačuje sestanek državnega zbora. Sklical je v svoji zadregi deželne zbore in tik pred otvoritvijo parlamentarnih sej, pričel svoje upravne akcije, na katere se hoče sklicevati kot dokaz svoje državnistiške delovanja.

Termin za sklicanje parlamenta se medtem odlaga od dneva do dneva. Iz druge polovice septembra, o kateri se je govorilo pred počitnicami, je nastala »sreda oktobra« in danes se v političnih krogih govori, da se bo zbral državni zbor menda šele v novembru. To je znamenje, da je vlada nad uspešnostjo jesenskega zasedanja, od katerega je še poleti tako mnogo pričakovala, popolnoma obupala.

Dva atka meseca bodeta parlamentu v najboljšem slučaju na razpo-

lago. K velikemu vprašanju finančne reforme so prirasle nove vojaške skrbi, ki bodo vznemirjale in cepile stranke, politika države je v brezparlamentarnem času predelala nove, malo razveseljive fraze, na vrsti so zopet razne visokošolske zadeve, kajti ne le Italijani, temveč tudi Rusini in Čehi hočejo forsirati svoja vseučiliška vprašanja. Predvsem pa bo treba skrbeti državnemu zboru za državni budget in izvoliti člane delegacij.

Ako bi se nahajali v normalnih razmerah, bi se končno dalo upati, da obdela parlament tudi v kratkem času, ki mu bo na razpolago, vsaj najvažnejše točke svojega jesenskega gradiva. V danih razmerah in pri kompliciranosti državnozbornega aparata pa je to povsem izključeno.

Jesensko zasedanje bo sesija zadrege in grof Stürgkh bo vesel, če spravi pod streho svoj proračunski provizorij in volitve v delegacije. To je zaenkrat tudi edini njegov cilj. Zato se ravna v zadevi sklicanja parlamenta po praktičnem načrtu: pustiti državnemu zboru čim najmanj časa, ter se omejiti zopet enkrat na takozvane državne nujnosti.

Zal, da kažejo velike stranke vse premalo močnatosti zoperstaviti se temu načrtu in tako bo Stürgkhov duh pač zopet zmagal.

Kranjske deželne električne centrale.

Piše ing. M. pl. Šuklje.

IV.

V seji deželnega odbora dne 13. septembra je izjavil dr. Lampe, »da so dela za mašinski del elektrarne na Završnici že razpisana in se določni oferti proučujejo.« Omenil sem že, da javnega natečajnega razpisa sploh ni bilo. Očividno se tedaj gosp. dr. Lampe sklicuje v svoji izjavi na neka pismena povabila, s kojimi se je ena in druga elektrotehniška tvrdka pozvala, naj i ona vpošlje ofert za projektirane strojne naprave. Tega poziva pač nihče ni smatral resnim. Javna tajnost je, da obstoja stara predpogodba z A. E. G. Union glede dobave teh strojev — saj jo je sam deželni strokovnjak kazal zastopnikom drugih tvrdk —, in da leže ge-

neratorji, namenjeni za Završnico, že od pomladi sem dodelani v skladiščih A. E. G. Uniona. Naj tedaj gosp. inženir Serneck kar najhitreje »prouči« dotične »oferte« in naj se odloči, predno rja preveč ne razje deželnih generatorjev.

Pa tudi v drugem oziru je bila imenovana seja deželnega odbora sila podučna. Z velikopotezno gesto, kakor da bi šlo za preslikanje vrtarjeve lože v deželnem dvorcu, pojasnjuje deželni mlinar: izdalo se je za Završnico vsega skupaj 500.000 K. In hkrati pristavlja, da se izvršuje dela v lastni režiiji, vsled česar so znatno cenejša. Gospod dr. Lampe je vsekakor prvi »inženir«, ki zastopa to novo teorijo. Kar nas je sicer tehnikov, mi dobro vemo, da se v lastni režiiji daleko najdražje gradi. Ako bi se tedaj res dela na Završnici izvrševala izdatno ceneje, nego je bilo proračunano, bi bilo s tem le dokazano — da so bili proračuni slabo izdelani. Bojim se, da temu le ni čisto tako. Nasprotno konstatiram, da imajo deželni denarji lastnosti, kakor jih sicer pripisujemo kairi. Dne 13. septembra izjavlja namreč gosp. dr. Lampe, glasom poročila v »Slovenec« tako - le: »Izdalo pa se je do sedaj za Završnico vsega skupaj okroglo 500.000 K.« — Dne 24. septembra pa, tedaj celih 11 dni kasneje, izdalo se je po istem gosp. dr. Lampetu za isto Završnico 446.352 K 66 vin.! — Ako bomo še nekoliko počakali, vrnemo se zopet do one številke, ki jo izkazuje deželni odbor v poročilu z dne 13. julija 1912, glasom kolega so znašali za završniško silotvorno napravo do tedaj izdani stroški natanko 324.939 K in 63 vinarjev! Potemtakem res skoro ni mogoče oporekati trditvi, da deželni elektriki ne delujejo le poceni, marveč tudi z dosledno energijo, vredno velikanske te akcije!

Osebnostnim ničesar proti temu, da se gospodje v dvorani deželnega zbora nekoliko pozabavajo in razvesele. A zelo dvomim, da bi bila ravno debata o Završnici prava prilika taki veselosti. Ljubše bi bilo vsem razsodnim ljudem, da se zastopniki ljudstva resno pobrigajo za težavno in nevarno akcijo, ki utegne za nepregledne čase žalostno učinkovati na blagostanje naroda in na finance kranjske dežele.

Dejal sem, da je velikopotezno podjetje dr. Lampeta že do kraja za-

LISTEK.

Izpisan.

Luigi Calco.

Po čudnem naključju začel sem pred nedavnim časom v malo predmestno gostilno, ki je slovela po svojih dobrih božjih kapljici in po izbornih mesenih klobasah. Ko vstopim v gostilno, našel sem prostorno sobo prazno, le pri eni mizi sedel je v družbi nadležnih muh mož srednjih let in precej zanemarjene zunanosti, s prazno steklenico pred seboj.

Ne da bi si ga natančneje ogledal, prisedel k drugi mizi in si naročil pri prijazni krčmarici četrt litra vina in meseno klobaso. Ko je krčmarica naročene dobrote postavila pred me, vdal sem se brez obtovaljanja svojemu mesenemu poželjenju, s slastjo užival v črevo vdlane dele ščetinjarja in zaužito zamakal z rujno kapljico.

Moj užitek je bil tako popoln, da sem docela pozabil na gosta pri bližnji mizi. Nikakor pa ni pozabil on na me, ker me je skoro ogovoril s precej hreščočim glasom:

»Ne upam si trdit, da nimate dobrega in zdravega želodca. Če vas

tako-le opazujem, kako izgineva obsežna kranjska klobasa iz vašega krožnika kakor pomladanski sneg pod toplimi solničnimi žarkmi, potem mi postaja jasno, zakaj se tako suši oni studenec Hipokrene, ki je svojedobno tako bogato namakal slovensko ledino. Današnji rod živi pač v znamenju kranjske klobase in menda bode tako tudi prav.«

»Čez naše častite kranjske klobase nobene žal besede,« sem mu odvrnil, cmakajoč z ustmi. »Ona je najboljši izdelek naše siromašne dežele in njena zasluga je, če marsikateri tujec sploh pozna po imenu one lepe kraje, ki se raztezajo od Triglava do Snežnika tja doli do lene Kolpe. Po mojem skromnem mnenju bi ta odlična predstaviteljica kranjske slave zaslužila, da bi si jo oni mladeniči in mojiže, ki kujejo naš ubogi jezik v rimane okove, izbrali za predmet svojih vezanih zločinov, ker bi človeku ugajal potem vsaj predmet, čeprav ne oblika.«

»Vaš odgovor,« pripomni nato moj neznanec, »mi obuja misel, da ste mož, ki svoj prosti čas — posito, da imate takšen poklic ali službo — ne uporablja samo za uničevanje kranjskih klobas, temveč da se vsaj mimogrede pečate tudi z duševnimi izdelki naše dežele. Če sem zadel v črno, potem ste moj mož in mi boste dovolili, da za nekaj časa zapustim

svojo dosedanje družbo nadležnih muh in prisedem k vaši mizi, da rečeva katero o onih mladeničih in mojižeh, ki so v dno svoje duše prepričani, da so si prilastili izključno pravico do polnjenja predalov naših lepoin drugoslovnih listov z dobrimi ali pa slabimi izdelki svojega peresa.«

Po teh besedah zapusti moj neznanec svojo mizo in izpraznjeno steklenico ter prisede k moji. Ker mi je mož ugajal, naročil sem ravno došli krčmarici, da naj postavi na mizo kako večjo posodo trtinega soka in za to vjel od svojega neznanega tovariša hvaležen pogled.

»Že vidim, da ste mož na svojem mestu,« začel se je romenkovati. »Človek, ki pozna duševne otroke naših mladih pesnikov in ki vabi neznanca k pijanci, ne more biti slab človek, mora imeti zlato srce. Da ne bodete mislili, da imate opraviti s človekom brez družabnih oblik, jemljem si prostost, da se vam predstavim. Ime mi je Urban Muha, kajne zelo prozaično in neznano ime, po poklicu sem pa slovenski pesnik in pisatelj v pokoju in ta pokoj uživam nemoteno že skoro dve desetletji. Če vas ne dolgočasim, Vam pa opišem nekoliko, kako življenje so mi usodile rojenice — toda opozoriti vas moram, da mi brez moče ne teče glako jezik.«

Pri teh besedah obrnil je moj

neznanec penzionist svoje oči poželjivo na liter, ki ga je krčmarica ravnokar prinesla. Natočil sem njegovo in svojo kupico in se s svojo kupico dotaknil njegove. Mož se ni dal prositi, ker je hip nato prej polni kozarec že stal prazen pred njim.

»Ne čudite se moji žeji,« nadaljeval je pogovor. »Pokojnina, ki jo uživamo dosluženj slov. pesniki in pisatelji, ni tako obilna, da bi si lahko mnogokrat privoščili one tekočine, ki jo imenuje goriški slavec »krepčilo, hladilo za bolno dušo.« Zato se pa tudi ni čuditi, če iz pesniških proizvodov sedanje dobe vedno bolj izgineva žarki in strastni ogenj in da naša moderna vedno bolj opušča oprevanje onega predmeta, ki je Anakreonta uvrstil med nesmrtnike. Po tem sicer nepotrebnem uvodu naj se vrnem zopet k svoji obljubi, ki jo hočem vestno izpolniti, da ne bodete zastojni metalni stran svojega denarja.«

Po teh besedah poseže moj bivši neznanec zopet po napolnjeni kupi in izprazni njeno vsebino. »Torej predstavil sem se vam že in vam povedal, da se pišem za Urbana Muha. Prepričan sem, da vam je moje ime ravno tako znano, kakor njegov nesrečni lastnik. Saj to tudi ni čudno. Ko sem začutil v svoji, tedaj še zelo mladi duši, potrebo, da se vmešam med one ljudi, ki so po-

klicani »z uma svitlim mečem« oslavit slovensko ime, bil sem si takoj na jasnem, da sem že a priori izgubljen, če nastopim pod svojim pravim imenom, to je pod onim imenom, ki sem je podedoval deloma po svojem pokojnem očetu, deloma pa se z njim obogatil pri krstnem kamnu. Ali nimam prav?»

»Ne morem in ne smem vas staviti na laž,« odgovorim mu ljudno in mu znova natočim kupico.

»Vedno bolj se prepričujem,« nadaljeval je moj novi znanec Urban Muha, »da najdem pri vas popolno razumevanje. Pa naj se vrnem k svojemu životopisu. Sklenil sem, da si izposodim tuje ime, vsaj je izposojevanje pri literatih vobče zelo v navadi. Toda sklep in izvršitev, to je dvoje različnih stvari. Dočim je bil moj sklep storjen v hipnem trenutku, sem pa za izvršitev na največjo škodo slovenskega slovstva porabil pol leta. Hotel sem si izbrati lepo in pesniško navdahnjeno ime, s katerim bi si kar na mah osvojil rahločutna srca naših Slovencev, kakor nekdaj Stritar s svojim Borisom Miranom. Poskusil sem najprvo kakor Vesel-Koselki v to svojo svrhu vporabiti ime svoje domače vasi. To svojo namero sem pa že ob njenem rojstvu moral zavreči, ker sem rojen v Oslici, v škofjeloškem okraju, in bi iz mojega rojstnega kraja izpeljani priimek naj-

voženo. Z vsa sigurnostjo lahko pričakujemo naši kmetje in mali obrtniki, da bodo oni v prvi vrsti morali prevzeti nase težko breme plačevanja teh neplodnih investicij.

Nekaj let sem se je oznanjeval iz vseh oficijoznih strani evangelij: »Vsa velika industrija bo odjemala deželno elektriko. Od jeseni do Ljubljane in zopet od Škofje Loke do Kamnika, vsa obrtna podjetja se bodo obesila na drogovce omrežja, s kojim bomo prepredili kranjsko deželo.«

Prvi velekonsument, na katerega se je sigurno računalo, je bila družba Leykam - Josefthal. V resnici je pametnim Leykamovcem kazalo ostati v dobrih odnosih z deželno avtonomno upravo. Šli so celo tako daleč, da so ponujali večini deželnega zbora dva sedeža v svojem vrhovnem upravnem svetu. Nemara bi se bila našla pot do sporazuma, koristnega obema strankama. A odgovorni vodje S. L. S. so prekinili kmalu vsa pogajanja z imenovanjem družbo, ter so se spustili v boj na nož. Zanašali so se pač na domnevo, da bodo zamogli oddajati električni tok za ceno, »ki bi omogočala uspešno konkurenco z vsako drugo kalorično obratno silo.« Popolnoma jim je bilo ušlo iz spomina, da poseduje družba Leykam stare vodne pravice, kojih ji nihče vzeti ne more, da si tedaj lahko sama poskrbi — ceneno vodno silo. V tem podivjanem boju proti družbi Leykamovcem se je spozabila večina deželnega odbora tako daleč, da si je ustvarila najslabši renomé v krogih avstrijske industrije. V živem spominu so nam polpretekli časi, ko so gospodje Pegani in Zajci z velikim bobnom hujkali vsevko delavstvo v nesrečni stavki, ki je prinesla zapeljivim revežem pet mesecev pomanjkanja in gladi. Navzlic tej krvavi barantiji s človeškim mesom niso imeli niti najmanjšega uspeha v kampanji proti močnemu nasprotniku, niti niso pomagale malenkostne otročje šikane, ki jih je »izkunčevala« visoka gospoda. Tako zlobna sredstva utegnejo vplivati na ubogega učitelja - mučenika, ali tudi na kako revno gasilno društvo, nikakor pa ne imponirajo velikemu industrijskemu podjetju, katero je v svoji stroki prvo ne le v monarhiji, temveč v Evropi! Skozi 70 let so bili Leykamovci eden največjih davkoplačevalcev kranjskih, gotovo ne na škodo deželi. Ako naši mlinarji tako nerodno in nedopustno postopajo na pram stari, udomačeni industriji, kako si drznejo obljubljati, da bodo pritegnili v deželo novo veleobrto?

Tudi pogajanja s trboveljsko premogokopno družbo niso imela uspeha, in danes nihče več ne misli, da bi pristopilo to podjetje med odjemalce dr. Lampetove elektrike. Na štajerskem izvršujejo ravno v teh dneh velik obroč silnic segajoč od Peggana nad Gradcem doli do velike naprave ob mariborski Dravi. Iz štajerske moke ne bo kruha za kranjski deželni odbor!

Celo v lastni deželi nima več kredita. Načrt za veliko kalorično centralo v Št. Janžu na Dolenjskem, ki naj oskrbuje v prvi vrsti mesto Zagreb, je izdelan. Proračunana cena petih vinarijev za konjsko silo in uro onemogoči deželi konkurenco celo s takim podjetjem. Ponavljam: Na tujo industrijo ne smemo računati.

Meso je krepko — to stoji, a duša peša! In vera... S tujimi privan-

dranci ne bo dobre kupčije. Naše ljudstvo pa trumoma beži preko luže v ono deželo, kjer gospoduje v najvišji instanci — elektriški stol. Kako pa si predstavljajo deželni gospodarji napredek dežele, kako neki mislijo vzdramiti v kranjskem ljudstvu zaspano podjetnost? Mar li hočejo pospešiti kranjsko podjetnost s tako sramotno kupčijo, kakor je prodajstvo naših dolejških železnic? Nimam pri roki kazenskega zakonika, da bi hitro poiskal primernega imena temu — recimo — »čudnemu postopanju«. Na letošnjem običnem zboru delničarjev dolejških železnic je izjavil predsedujoči gospod S. Werner izrecno, da se vrši ta rop na ljubo deželnemu odboru kranjskemu in na njega odločno zahtevo. Marsičemu smo vajeni na Kranjskem, a tukaj polaga deželni odbor svoje prste na 1 milijon 200.000 kron zasebnega denarja. Iz žepov kranjskih delničarjev naj izgine ogromna vsota v trebuh zlatega teleta, naj izgine v britofu, posvečenemu sicer le milijonom javnega denarja.

Ne, tem potom se pač ne pripravljajo obrtni in industrijski napredek! Preostaja nam edino moderniziranje poljedelskega obrata. O tem se je tudi dne 24. septembra zadostno sanjalo, to je dobri Peter Skala, na katerem se grade deželne centrale, deželno elektriko — bo plačal kmet.

Naša jugoslovanska obramba.

Pred 14. dnevi se je vršila v Domžalah glavna skupščina »Družbe sv. Cirila in Metoda«. Dasi so premijki — iz čisto jasne konkretne vzroka — lansko leto nekoliko padli, smemo ipak z rezultatom biti zadovoljni. Nekaj bi pa vendarle pri tem pripomnili: Češka govornika, ki sta nastopila na skupščini, sta govorila ostro, ogorčeno, pogumno in — neustrašeno. Neka samozavest moči in pomena je dihal iz njunih govorov. Slovenski govori so ob takih prilikah nekako pridušeni in malodušni; morda je to v zvezi s sledečim:

V Istri deluje hrvaška »Družba sv. Cirila in Metoda«, a v banovini se je iz »Ciril - Metodovih Zidarjev« razvila »Narodna Straža«, ki ji je delokrog zlasti v Slavoniji. To sta društvi, čisto vzporedni ljubljanski »Družbi sv. Cirila in Metoda«; bori-ta se z istimi nasprotniki, Italijani in Nemci, le da ima banovinska »Straža« še posla z Madžari.

Zemlja, domovina nam je ista, skupna; sovražniki isti; namen organizacijam isti, obrambni, in vendar — naše »družbe« komaj vedo druga za drugo. Časi kaka brzotavla, časi beseda o »družbi - posestimi«, pa je konec. Vendar je treba reči, da zadnja leta zagrebški listi, zlasti »Obzor«, radi in natančneje poročajo o delovanju in stanju naše ljubljanske »Družbe«.

Z istrsko družbo nam je delokrog tako skupen, da je pravi greh, ako mi ignoriramo njeno skupščino in ako ona ni zastopana na naši skupščini. Seveda delegacija na skupščini sosedne »Družbe«, ne sme biti zgolj formalna; delegati se ne smejo zadovoljevati, pozdravne govorčice je govoriti in na odličnem sedežu le kot odlični »gostje« sedeti, odposlanci ne smejo biti poljubni ljudje, ki jih

je vodstvo slučajno pridobilo za delegatstvo; ne, delegati morajo biti delavni člani vodstva samega, ki vsled svojega strokovnega znanja in izkustva morejo prav razumeti poročila, dana skupščini, ki morejo iz istega vzroka tudi posegati v debato in doma v svoji »Družbi« obširneje in stvarno poročati.

Vara se, kdor misli, da je naša zemlja rešena, ako jo obranimo z ene strani. Vemo, kako v vojni velike armade ali sunejo v srce napadeno deželo (oziroma armado), ali jo oklenejo od vseh strani; izgubila je bitko vojska, katere je mislila le na eno fronto. Tako n. pr. banovinski Hrvati ne bi smeli braniti le svoje Slavonije in uvaževati eventualno še Istro, ampak za svojo granico, za svoje obmejne pokrajine morali smatrati še čisto posebe našo Slovenijo. Na to bi bilo treba Hrvatine v Srbe trajno opozarjati; pa ne samo opozarjati, dati jim je priliko, da se podrobno pouče o naših razmerah; zato jih je treba zvati na naše skupščine in v znaku gostoljubja uvajati v mišljenje, da naša zemlja za njih ni tujina, kjer se lahko ležerno vedejo — internacionalno.

Ako bodo Hrvati in Srbi trajno posejali naše obrambne skupščine, bodo dobili tudi smisel za podrobno obrambno delo tudi v tistih krajih, kjer tega smisla do sedaj ni bilo. Hrvška »Narodna Straža« je še mlada in se šele razvija; v tem razvoju naj bi ji služil slovenski in istrski - slovanski zgled. Pa ne bilo bi zadosti, da Hrvati prihajajo k nam; tudi mi bi morali k njim hoditi ter s svojimi nasveti kazati pot dela, obenem pa opozarjati, kako se v narodnem življenju ne sme prezirati nobena takozvana malenkost, ker sovražnik običajno ne napreduje z velikimi hipni zmagami, ampak s sto in sto malimi uspehi. Na to mišljenje bi bilo vaditi Slavonce. Naj nikdo ne pravi: »Kaj nas briga Slavonija?« Tudi mi se bomo morali naučiti misliti, da so Slavonija, Bosna itd. deli naše zemlje in da jih je zato čuvati kakor n. pr. Štajersko. Jasno mora biti vsakomur, da postane položaj Slovenec čisto drug, mnogo opasnejši, ako bi enkrat Nemci in Madžari zavladali v Slavoniji; potem bi bili mi Slovenci in Hrvati med dvema ognjema in bi Nemci še lažje obračunali z nami tu gori v Alpah. Zato: caveat consules!

Potnik v Bosni in v Črni gori opazi lahko mnogo pogibeljnih znakov, ki kažejo, kako se tuji z malimi sredstvi udomačujejo (vžigalice, razglednice itd.), ne da bi domačini videli v tem kako opasnost.

V Trstu smo Slovenci lepo napredovali. V Trstu pa je tudi mnogo uglednih ali imovitih Hrvatov in Srbov. Hrvati so si pred kratkim ustanovili društvo »Strossmayer«, ki naj bi v Trstu pripravila hrvaško ljudsko šolo; pa društvo neče prav oživeti, kakor pravi »Obzor«. Tržaški Slovenci, ki so že tako izvežebani v tem šolsko - obrambnem delu, ne bi — v svojem lastnem interesu — stali ob strani, marveč bi morali sami vstopiti v društvo, ter mu vdihniti življenje. »Nostra res agitur« (v »Strossmayerju«), si morajo reči; zakaj ni dvoma, da bo Slovanstvo v Trstu še vse bolj napredovalo, ako hrvaška šola zbudi in vzgoji tudi hrvaški tržaški element.

Nemški »Schulverein« nabira prispevke ne samo v obmejnih nemških krajih, ampak po vsem nem-

škem ozemlju. »Die Mark rollt?« — Kdaj bomo mi prišli tako daleč, da bodo na pr. samo dalmatinski Hrvati in Srbi, Bosanci in Hercegovci nabirali za hrvaške in slovenske obrambne organizacije? Pred leti so zagrebški Hrvati po prizadevanju enega rodoljubnega moža v kratkem nabrali za ljubljansko »Družbo« preko 1000 K. To je prelep zgled, kako naj se iz jugoslovanskih centrov čuva obmejno Jugoslovanstvo.

Naši obrambni voditelji bodo morali svoj pregled razširiti; časih opažamo tu preveč »hladu« za — Jugoslovanstvo, ki pa je faktično eden izmed taborov Slovenstva.

Slovenec, ki se čuti Jugoslovana, ne govori malodušno, a če bomo znali Jugoslovanstvo tudi gospodarsko in obrambno razviti, ne bo Slovenec več nastopal — »malozepno«.

Dr. F.—Č.

Moje upravičenje.

Vsak količjak nežnočuten človek mora razumeti, kako težko mi je novič izgovoriti o Krekovi aferi. A vendar izpolnim s tem samo dolžnost, ki jo imam sama do sebe. Ko sem bila na tako nizkoten način prisiljena, povedati najhujše, je res vse eno, če žrtvujem nekaj več ali nekaj manj svojega »jaz«.

Kakor sem že rekla, sem se seznanila z dr. Krekom po gospe dr. Šusteršičevi. Že pri najinem prvem sestanku je kazal tako živo zanimanje in umevanje za moja občeokoristna prizadevanja, in se mi je tudi takoj ponudil, mi zanja pridobiti parlamentarno podporo, da si je s tem koj pridobil vse moje zaupanje in sem se od tedaj vedno nanj obračala, če sem v zadevah ženskega društva potrebovala njegovega sveta ali njegove podpore. Vzlic temu sem ga pa še dobrega pol leta po najinem sestanku povabila na svoj dom. Kot samostojno stoječa oseba sem s takimi povabili jako štedljiva, a v tem slučaju je pač obkale krila morda. Jaz bi grdo lagala, če bi trdila, da se je dr. Krek v prvih šestih mesecih njegovih obiskov pri meni kdaj le z eno samo besedico spoznal. Bilo je res samo lepo prijateljsko razmerje, ki mi je bilo toliko ljubše, ker sem se vsled smrti svojega pred enim letom umrlega očeta čutila duševno zelo samo. Na erotične zveze nisem mislila in sodim, da tudi dr. Krek takrat ni nič takega mislil. Prvi migljaj v tem oziru je storil med mojo težko boleznijo spomladi 1912. in ta ni bil tak, da bi iz njega napravila casus belli. Vzlic temu sem ga naslednji dan pismo presrečno prosila, naj ne moti s takimi brezsmotnimi besedami najinega lepega razmerja, ki je bilo meni tako ljub in drago. Ob enem sem omenila, da ostanem raje edina, kakor da bi postala ena med mnogimi. Da sem že takrat dr. Kreka prav rada imela, tega ne morem in nečem tajiti. To nagnenje pa je bilo izključno duševno in brez primesi erotičnih čustev. Oba sva imela, tako sem vsaj mislila, ista nagnjenja in iste interese; on mi je razklril prej nepoznane socijalne in gospodarske perspektive; občevanje z njim je bilo zame duševen užitek in duševna vzpodbuda, kateremu bi se bila že takrat le jako težkega srca odpovedala. Prišel je zopet in naj je čutil karkoli, vzroka mi ni dal, da bi pretrgala občevanje z njim do predve-

čera tistega dne, katerega mi je pisal prvo izmed objavljenih pism. Da se je takrat spozabil, to priznava v pismu samem in treba je bilo moje, vzlic moje starosti brezmejne navčnosti za misel, da je tudi po tem še mogoče platonično razmerje med nama. A jaz sem to vendar verjela, ker sem to hotela verjeti in sem ga poklicala nazaj. Postal je bil pač že del mojega življenja, nisem pa imela več moči, da bi ta del izločila iz mojega življenja in čustvovanja.

Takrat sem mu tudi pisala, da bi ne sprejela njegovega izstopa, ako bi mi ga tudi ponudil, ker bi ne mogla in ne hotela nositi odgovornosti za takšen njegov korak.

In dr. Krek se je tudi to pot vrnil in bi me bil nasilno vzel na mojem samotnem stanovanju, ako bi mu ne bila zagrozila, da bom kričala. Sedaj sem si bila seve na jasnem, da je za me samo še en izhod, zakaj sprejeti dr. Krekov predlog, da bi se samo vsak mesec sestala ob gotovem času, se mi je zdelo ponižujoče. Od nekaj nisem bila prijateljica kompromisov. Popolnoma ali čisto nič, to je bilo vsikdar moje geslo. Sicer pa bi tudi ne bilo ostalo zgolj pri tem, zato sem bila tudi raje pripravljena se vedoma darovati, kakor pa da bi se dala nepričakovano osvojiti.

Tudi tu moram resnici na čast povedati, da mi je dr. Krek ponudil, da se bo umaknil iz mojega življenja, obenem pa je poudarjal, da tega ne stori morda iz verskih ozirov, ki so mu docela tuji, marveč zgolj zbog mene, ker se ne smatra za upravičenega nekaj vzeti, kar ni njegovo in za kar mi ne more nuditi nobenega ekvivalenta.

Rada bi sedaj poznala žensko, ki bi v tem slučaju zapustila moža, ki ga ljubi!

Svobodna sem bila, odgovorna nikomur razen sama sebi, prepričana v svobodomiselnost od nekaj, četudi sem bila vzgojena v konvencionalnih meščanskih nazorih višje buržoazije. Žrtvovati se je po mojem mišljenju stvar žene, in čim težja ji je ta žrtev, tem bolj in lepše je to zanj! Pozvala sem ga torej in on je prišel. Tudi takrat v Bohinju me je zopet hotel takoj osvojiti, toda nisem hotela, da bi se zgodilo nekaj za me nepreklicljivega, ne da bi tudi on ne imel prilike, da bi temeljito preudaril ta korak.

Še iz Kaltenleutgebna, kamor sem se vrnila, sem mu pisala, da nisem nobena Delila: nečem ga zapeljati h kakšnemu razmerju z menoj, povedati mu samo hočem, da ne smejo nobeni oziri glede moje osebe delati zaprek njegovi sreči, ako zveza z mano dejansko šele pomenja življenski smoter zanj, kakor on to zahtuje.

Obenem pa sem ga tudi opozorila na to, da bi s takšnim razmerjem prevzel meni nasprotni resne dolžnosti in da si mora zategadelj temeljito premisliti, preden me napoti, da postanem popolnoma njegova. To sem mu vedno in vedno ponavljala. Končno sem se mu udala 28. decembra 1912. in sicer šele, ko mi je izjavil, da bo propadel na duši in na telesu, ako ne napraviva konca.

Tako je bilo v resnici in tako sem ga — »zapeljala«!

Jedva je bil storjen ta nepreklicljiv korak, že me je jel mučiti z nasveti, naj se poročim s Povšetom.

brž ne donel posebno blaglasno in priporočljivo. Začel sem potem iskati posnemanja vrednih zgledov v »Ljubljanskem Zvonu«, kjer sem našel res vse polno najlepših psevdonimov, pod katerimi so skrivali nadebudni Pegazovi jahači v svoji kromnosti svoja prava imena. Tam sem našel res vse polno raznih Nenadov, Rastislavov, Zdeslavov, Miroljubov, Slavomirov, Zvonislavov, Brutov, Doranov, Oginov, Prokopov, Radinskih, Savinskih, Dravinskih, Bred, Vid itd. Spoznati sem moral na svojo veliko žalost, da so mi tekmeči na polju slovenske muze že precej pretekli pot in mi pustili prav malo izbire. Predočite si torej prav lahko, v kaki strašni zadregi sem se tedaj nahajal, ker nisem mogel tako hitro dobiti pripravnega izmišljenega imena, pod katerim bi mogel spraviti v javnost svoje duševne prve. Noč in dan sem napenjal svoje možgane, toda dobrega pol leta zastoni in to na največjo škodo slovenske literature in tudi svoje, ker so si med tem časom srečnejši tekmeči brez konkurence lahko spletali lavorjeve vence svoje nesmrtnosti. Misliti si morate, kake srčne boli sem tedaj trpel in tedaj sem v svojem obupu tudi že začel iskati tolažbe v časih opojnosti. Še danes moram, če se spominam tedanje svoje sreče, topiti te svoje žalostne spomine v pijači...«

Urban Muha je posegel žalostnega obraza po svoji kucici in jo iz-

praznil. Nekaj časa je potem zamišljen molčal, naenkrat se mu je pa razjasnil obraz in je nadaljeval:

»Nekega zimskega večera sem se v svoji skromni sobici grel pri zakurjeni peči in ves obupan premišljeval svojo grenko usodo. Na mizi so pa ležali razmetani moji, svetu žali-bog še nepoznani duševni proizvodi, katere sem kanil izročiti v svojem obupu požrešnemu ognju, ki je jel v peči že pojemati. Približal sem se mizi s solzami v očeh in s črnim sklepom v svojem nesrečnem srcu, da izvršim umor nad svojimi toli ljubljimi duševnimi otroci. Že sem pograbil s svojimi nesrečnimi rokami za nje, že jih približal pojemajočemu ognju... tedaj mi je pa na nebeški Apolon vdihnil v moje razbeljene možgane rešilni psevdonim in moji ubogi duševni otroci so srečno ušli svoji usodi. Dovolite mi, da si pretresujoči spomin na ta strašni trenotek ublažim s kupico vina.«

Po teh besedah je Urban Muha zvrnil v se kupo, katero sem mu med tem natočil. Popolnoma prerojen je potem nadaljeval svojo povest.

»Sedaj so prišli za me nepozabni časi največje sreče in pravega blazništva. Pod ponosno zastavo izbrana psevdonima so šli moji ljubljeni otročki v pisani svet. Kje je ono spretno pero, ki bi dovolj veličastno popisalo ona moja nebeška čutila, ki so navdajala moje presrečno srce, ko sem zrl prvič svoje proizvode tiskane

črno na belem? Ne od rujnega vinca, ne od same prave sreče sem bil pijan in kdor je tedaj srečal blaženega Urbana Muha, tiskanega slovenskega pisatelja in pesnika, tisti mu je lahko bral raz njegov obraz, da ga ni srečnejšega človeka pod božjim solncem. Tem najsrečnejšim dnevom mojega borpnega življenja bodi posvečena ta kupica.«

Zatopljen v svoje blažene spomine, izpraznil je Muha svojo kupo, katero sem mu napolnil iz novega litra, ki ga je na moj ukaz postavila na mizo krčmarica. Še le čez delj časa se je zopet ogasil:

»Tiste srečne čase sem potem polnil s svojimi proizvodi sicer za malo ali nič nagraje, predale vsem leposlovnim listom in številnim kole-darjem, pisal neutrudljivo podlistke v dnevnike in čeprav večkrat z lačnim želodcem, užival vendar nepopisno srečo tiskanega pisatelja in pesnika. Toda hitro vrti se sreče kolo« in »rožci so le kratke ur« dane!« Dovolite mi, da poprej, predno nadaljujem svojo povest, svoje, od sedaj žalostne spomine, oživim z novo kupo.«

Muha je zvrnil zopet čašo vina in nadaljeval:

»Ne vem, kaj sem se zameril urednikom, toda za slovensko literaturo žalostno dejstvo je, da so naenkrat uredniki začeli odklanjati moje spise, češ, da so vodeni, brez soli in da ne spadajo drugam kot v ono

strašno posodo, ki se imenuje uredniški koš in ki je nam Slovincem ubila že toliko nadebnih talentov. Da bi nesposobne in krivične urednike prepričal o njihovi vnebovpjoči krivici, sem z mrzlično naglico noč in dan pisal in pisal ter dan na dan oblegoval vsa uredništva s svojimi spisi. Toda zastoni! Lažje omehčaš kamen kot krivičnega urednika! Da poginejo vsi uredniki, v to ime izpraznem to kupico!«

Besedam sledilo je takoj dejanje. Čez dalj časa potem je ubogi Muha zopet začel:

»Na dobo moje izredne plodovitosti nastopila je naenkrat doba silne reakcije. V glavi so mi v enomer rojile srečne in izvirne misli; ko sem jih pa hotel zaupati belemu papirju, katerega sem poprej z največjo lah-koto popisal cele skladovnice, nisem jih mogel spraviti na papir, čeprav sem cel dan pomakal svoje pero v črnilnik in zgrizel po deset držal na dan. Ni šlo, pa ni šlo! Vendar nisem obupal. Če sem cel dan držal v rokah pero, potolažil sem zvečer svoje razdvojeno srce, da nisem bil danes razpoložen in da bo jutri vse drugače in boljše. Toda ta »jutri« ni hotel napočiti. Tako sem dan za dnevom, teden za tednom, mesec za mesecem čakal zaman na ta »jutri«. V svojem obupu sem se zaupal dobremu prijatelju in mu potožil svoje gorje. Dobri prijatelj, ki je svoje-dobno gledal s vonosom na me, me

je sočutno poslušal in mi končno prav hladno zabrusil v obraz: »Bratec, ti si se izpisal in ta bolezen je neozdravljiva.« Kakor bi me udaril s težkim kladvom po temenu, zadele so me te brezsrčne besede. »Izpisal« sem se torej, torej sem duševni mrtvec pri živem telesu! Izpisan...!«

Nesrečni Urban Muha je začel pri teh besedah kot otrok bridko in neotolažljivo ihteti. Da je imela njegova brezmejna žalost resnično svoj izvor v njegovem obupanem srcu, sklepati je bilo iz dejstva, da je to pot ni skušal potolažiti z vsebino kupa. Reče se mi je v srce smilil, ker s svojim intencem ni mogel prenehati. Svojo glavo je sklonil na roke in jokal... Končno se je nekoliko umiril, trudno dvignil svojo glavo in s trudnim glasom omenil:

»To je zgodba mojega nesrečnega življenja, katero sem začel s tako visokimi poleti. Morebiti hočete vedeti še konec? Ta konec je zelo prozaičen in nevreden mladostnega poleta. Sedaj zopet pišem na beli papir, toda ne pišem svojih krasnih misli, temveč za malo dnevno odškodnino prazne in suhoparne tuje misli in besede. Da ne poginem lakote za kakim plotom, prodal sem svojo dušo in postal suženjski hlapec, pisar!«

Po teh pikro izgovorjenih besedah izpraznil je nesrečni Urban Muha svojo kupo, vstal od mize, brez slovesa me zapustil in se izgubil v črno noč.

Prvič sem mu odgovorila, da sem že enemu staremu možu — mojemu očetu stregla do smrti in da mi to zadostuje za celo življenje. Toda on se je vedno in vedno povračal k tej svoji najdražji želji.

Povše, katerega sem med tem bližje spoznala, mi je bil zelo simpatičen. Pod vplivom teh nesrečnih odnosov, ki jih nisem bila navajena, sem neizrečno trpela, še bolj pa vsled njegove brezmejnne brezobzirnosti, ki se je menjala z najstrastnejšimi ljubavnimi izbruhi, skratka že sem bila tako daleč, da bi se bila udala njegovi volji, ko — — — Vse drugo si prihranim.

Tudi sedaj mu nečem delati krivice: Ali se me je hotel samo zloba znebiti in Povšeta samo porabiti kot plašč, ki bi naj vse prikrival, ali je v resnici mislil, da me bo Povše, ki mi lahko da svoje ime, bolj osrečil kakor on — tako se je vsaj enkrat izrazil — tega ne morem vedeti; takisto morem tudi vzroke razpora samo domnevati. Vsekakor nisem dala jaz k temu prav nobenega povoda, razen ako je morda povod to, da sem v obupu vse priznala njegovi sestrji.

Ko sem prejela njegovo poslovilno pismo, sem mu hotela vrniti njegova pisma in izvršiti samomor. Povše je to preprečil. Menim, da je to storil iz dobrega srca. Vsekakor se je takrat meni nasproti vedel tako vihteško, da si je pridobil moje odkrito srčno spoštovanje. On je tudi prevzel nalogo, da spravi vse v red z dr. Krekom, to tem bolj, ker je bil vsled njegovega postopanja prav tako žaljen, kakor jaz.

Pripominjam takoj, da naravno nisem več mislila na to, da bi obnovila prejšnje razmerje s Krekom, marveč da sem od njega samo zahtevala, da pojasni vzroke nenadnega preloma najinih odnosov in da da zadoščenje Povšetu.

Tudi Povše je pisal, kakor je rekel, v tem smislu dr. Kreku, ki pa to taji, kakor tudi taji nečuvence izraze o meni nasproti ravnateljcu Pircu. Kdo govori sedaj resnico, ne vem, eno pa vem gotovo: v zadnjih mesecih sem trpela kolikor more samo človek trpeti. Poti v javnost pa bi vkljub temu ne bila nastopila, ako bi ne bil »Slovenec« priobčil onih podlih napadov na mojo čast kot odgovor na moja prva dva članka o dr. Susteršiču.

In morda tudi v tem slučaju ne, ako bi se mi ne bilo povedalo, da izvirajo ti napadi iz peresa dr. Kreka.

In da sem vkljub temu potem še šla v Prtovč?

Vsaka ženska, ki je v resnici ljubila, vé, da je v trenutkih vse odpuščeno in pozabljeno, ko sliši, da je mož, ki ga je ljubila, bolan in nesrečen. Prizor, ki se je vršil pred sestavo moje zlagane samoobtožbe, je tako poniževalen, da se ne morem odločiti, da bi ga orisala, in pisala sem dr. Kreku samo, da bi ga v njegovem interesu zarotila, da bi ne vporabil one izjave.

Povedala sem sedaj vse, kar je bilo potrebno povedati v moje upravičenju.

Grešila sem proti konvencionalnim zakonom in moram zato tudi nositi posledice. Nečastnosti, ki bi se mi je bilo sramovati, nisem zakrivila.

Ljubila sem moža radi njegovih dozdavnih duševnih in srčnih lastnosti ter doprinesla tej svoji ljubezni vsako žrtve.

Za dr. Kreka pa sem bila vedno, kakor sem priznavala v čudoviti odkritosti, samo predmet izkoriščanja. Izrabljal je moje zveze in mojo delovno silo za stranko, mene samo pa kot žensko.

Seveda, saj je prijetneje manj nevarno in predvsem ceneje, se vdati vžitkom, katerim odpovedati ste se s prisego zavezali, v kulturno višje stoječem miljeju, po kosilu ob lepo pokriti mizi, pri fini smotki, kakor v hišah, kjer se morda lahko poleg denarja riskira tudi zdravje!

Kdor ima dovolj naslad temu kaže prst božji nadaljino pot, uda se božji volji in blagoslov božji ga spremlja vsepovsodi!

Vprašam visokocastiti knežškofjski ordinarijat, ali je voljan še nadalje trpeti, da ta verolomni svečenik in ta brezčastni človek še nadalje nastopa kot učitelj in vzgojitelj mladine in kot ljudski zastopnik?

Kamila Theimer.

Dogodki na Balkanu.

Tretja balkanska vojna.

Popolnoma gotovo je že, da brez strahovitega krvoprelitja, brez novih homatij v Evropi albansko vprašanje ne bo rešeno. Velesile že vpijejo, da so one vzele rešitev albanskega vprašanja v roke, dejansko pa bo morala to vprašanje rešiti Srbija.

Od Dibre so se obrnili Albanci proti severu in vzhodu. Prišli so v

vasi Skuderinje, Radostuš, Trebište, Boletin, Selmanica, Velgora, Senca, Ribnica, Berbera, Rjeka, Šurovica in Mavrovo proti severu, proti vzhodu pa v Gajre, Galičnik, Izvor, Dobranovac, Sibjane in Kiševo. Kamor so dospeli Albanci so vse vasi razdejane in vse prebivalstvo je pomorjeno. Strahovitost so bili baje boji pri Galičniku. Tudi Struga in Ohrida, oba ob Ohridskem jezeru sta baje že v rokah vstajev. Albanci namenjajo, kakor vse kaže, udariti proti Skoplju in Bitolju. Na jugu se je razvila 24. t. m. huda bitka v okolici Ohride. Srbi so se morali končno umakniti pred albansko premočjo.

Vesti o zavzetju Prizrena se ne potrjujejo. Privatna poročila vedo, da oblega kakih 6000 Albancev mesto že tri dni. Srbi imajo v Prizrenu 2800 mož in nekaj topov. Pač pa poročajo, da je v Prizrenu samem med Albanci izbruhnila vstaja. Albanci so baje utrdili svoje hiše in strešja na srbške čete. Srbski poveljniki je dal več hiš, iz katerih so prebivalci streljali, požgati.

Pri Djakovici so srbške čete pogabile Albance nazaj. Drugo privatno poročilo pa pravi, da so Albanci zavzeli tudi Djakovico.

Naravno je, da se je Srbov polastila velika nervoznost in obenem tudi nevolja proti onim, ki so zakrivila te nove krvave boje in brezprimernosti. Glavnih krivcev pač ni iskati v Srbiji, marveč so zunanaj Srbije, deloma v Albaniji sami, deloma pa v evropskih državah. Kljub temu dolže v Belgradu vojnega ministra, češ, da ni zadostno skrbel za varstvo mej. Govorilo se je že, da bo vojni minister demisijski, končno pa se je baje izkazalo, da zadene, krivda generala Mišića, ki je imel to zadevo v rokah. Neka beogradska brzojavka, katere avtentičnost se nam pa ne zdi verjetna, pravi, da je bil general Mišić že vpokojen; v koliko pa zadene krivda tudi vojnega ministra, bo odločil ministrski svet, ki se sestane takoj po povratku ministrskega predsednika Pašića.

Popolnoma popačena pa je brzojavka, ki govori o renitentnosti srbških vojakov. Veselo seveda ni iti v boj, tudi ne za krst častni in slobodni zlatnu. Vojaki, ki so komaj odložili orožje in so se že veselili mirnega dela in napredka, morajo nazaj v boj. To je gotovo zelo žalostno dejstvo, toda vojaki, ki so zagledali Jadransko morje, ki so krvaveli pred Solunom in pred Odrinom, vojaki, ki so osvobodili svoje brate, ti se ne upirajo, če gre za jamčiti osvobojenim bratom prostost. Vest o upiranju srbških vojakov izvira pač iz napačnega razumevanja brzojavke, ki pravi, da je srbška vlada prepovedala vsem moškim pod 45. leti prekoračiti mejo.

Zelo humoristično pa se slišijo brzojavke z Dunaja, Rima in Berlina, ki pravijo, da so te vlade odgovorile na srbško noto, da se mora Srbija omejiti samo na obrambo svoje meje. Trajno zasedi albanskih pokrajin baje ne bo dovolila nobena velesila. Na londonski konferenci udeležene velesile so vzele rešitev albanskega vprašanja v roke, zato ne morejo trpeti, da bi tam kaka tretja stranka posegla vmes. Te besede so pač višek nesramnosti in samoprecenjevanja. Država, ki je bila zahrbtna in takorekoč pod zaščito gotovih vlad napadena naj bi ne smela tem predzrim roparjem pokazati enkrat za vselej, da morajo respektirati od velesil določene meje? Katera evropska država bi trpela tako vmešavanje v svoje lastne zadeve? Mislimo, da niti avstrijska vlada, ki je sicer tako težkih misli in trde kože.

Lopovski pa je govoriti o prebujanju bojažljivosti Srbov. Zopet slišimo iz nemških listov rožljanje orožja, ali res žele naši državni bankeroti in prebivalstvu solze in obup. Srbija je vendar samostojna država in bo že sama vedela kaj mora storiti, da si za vedno zagigura pokrajine, ki jih je pridobila s krvjo. Več Srbija gotovo sedaj ne bo storila. Tega pa ji nikdo ne sme braniti.

Štajersko.

»Oktoberstvo slavlje« Zveze narodnih društev bo ena izmed največjih narodnih veselja, kar smo jih imeli letos na Spodnjem Štajerskem. Priredil se v nedeljo dne 5. oktobra na čast udeležencem glavnega zbora narodne stranke. Pri tej veselici sodeluje celo Spodnje Štajersko; nekateri z doneski v denarju, drugi z doneski v vinu in jestvinah, tretji prodajajo vstopnice. Spored »oktoberstvega slavlja« smo sestavili tako, da bo imel vsakdo nekaj: obsega namreč izbran koncert, dalje gledališko predstavo, ples v veliki dvorani Narodnega doma, vinsko poskušnjo, pri kateri se bodo molila najbolj-

ša vina iz vseh spodnještajerskih vinskih gor, srečolov in kar je še drugih zabav na ljudskih veseljah. Ker želimo, da bi bilo »oktoberstvo slavlje« res ljudska veselica, smo določili vstopnino le na 50 vinarjev za osebo. Vršijo se že obširne priprave. Veselilo bi nas srčno, ako bi nas hoteli tokrat obiskati tudi prijatelji in somišljeniki iz bližnjih krajskih krajev.

Glavni zbor Narodne stranke za Spodnje Štajersko se vrši v nedeljo, dne 5. oktobra 1913 v veliki dvorani Narodnega doma v Celju. Dnevni red: 1. Poročila: a) dr. V. Kukovec: Narodna stranka od zadnjega glavnega zbora. b) dr. A. Božič: Strokovna organizacija našega kmečkega stanu. c) dr. T. Gosak: Delavsko vprašanje na Štajerskem. d) Miloš Stibler: Naše trgovstvo in obrtništvo. e) Dr. Ernest Kalan: Naše časopisje. f) dr. L. Brunčok: Društveno življenje na Štajerskem v l. 1913. g) Janko Lešničar: Mi in naši nasprotniki. Podrobni pregled našega dela. 2. Volitve glavnega in izvrševalnega odbora Narodne stranke. 3. Predlogi in nasveti. Opoldne je skupni obed v Narodnem domu. Popoldne se vrši od 4. ure naprej v vseh zgornjih prostorih Narodnega doma, velika slavnost »Zveze narodnih društev«, h kateri so vsi udeleženci glavnega zbora prisrčno vabljeni. Kdor ne more priti na glavni zbor, naj se vsaj sigurno udeleži te slavnosti. Prosimo vse somišljenike in prijatelje, da se udeležijo strankinega glavnega zbora, ker je od njega v veliki meri odvisen ugled stranke na zunaj. Pridite ne le sami, temveč povabite tudi znance in prijatelje. Naj bo naš glavni zbor pravi narodni tabor, na katerem bodo zbrani vsi najodličnejši možje Spodnje Štajerske. — V Celju, 24. septembra 1913. Za izvrševalni odbor Narodne stranke predsednik: deželni poslanec dr. Vekoslav Kukovec.

Pogajanja za delazmožnost štajerskega deželnega zbora. Slovenskoklerikalni klub v štajerskem deželnem zboru je imel v četrtek dopoldne v Mariboru sejo, o kateri je poslal graški dnevnikom sledeči komunik: »Slovenski klub je imel včeraj dopoldne v Mariboru več ur trajajoče posvetovanje, na katerem so se izrekli slovenski deželni poslanci z ozirom na gmotno bedo učitelstva in potrebo okrajev, da hočejo v jesenskem zasedanju deželnega zbora sodelovati, ako se jim izpolnijo gotove kulturne in gospodarske zahteve.«

Iz Celja. (Dramatično društvo) ima svoj občni zbor v torek, dne 30. septembra ob 8. uri zvečer v Narodnem domu. Dnevni red običajen.

Na »oktoberstvem slavlju« Zveze narodnih društev v nedeljo dne 5. oktobra v Celju se bode izvajal izbran koncert pomnoženega orkestra celjske narodne godbe. Nastopi tudi pevski zbor Celjskega pevskega društva z nekaterimi dr. Schwabovimi pesnimi, ki jih bo iz prijaznosti dirigiral g. skladatelj sam. Opozorjamo na ta umetniški užitek še prav posebej naše Sp. Štajerce, ki hočejo priti prihodnjo nedeljo na strankni glavni zbor in »oktoberstvo slavlje.«

Zadruga rokodelskih obrtnih sod. okr. Laško v Laškem si je izvolila na občnem zboru 21. t. m. na Zidnem mostu za predstojnika g. Blaža Zupanca v Laškem, za njegovega namestnika g. Ivana Bergerja v Trbovljah. V odbor so izvoljeni gg. M. Vuzdarič, Laško; Peter Bauerheim, Hrastnik; Niko Pinterič in Miloš Rozin v Trbovljah.

V Slovenjgradcu so se vršile 23. septembra občinske volitve, pri katerih so bili izvoljeni sami nemški nacionalci, med njimi v 3. razredu znani svečar Günther, ki je tolik ljubljene slovenske duhovščine in po njeni zaslugi tudi načelnik slovenjgraškega okrajnega zastopa.

Iz St. Petra pod Sv. gorami. Od 1. do 15. oktobra bode vozil avtomobil za poskušnjo od Brezice do Grobelnega ali do Poljčan. Od 1. marca prihodnjega leta na bodeta vozila po Sotelski dolini stalno dva avto - omnibusa. S tem se bodo težavne prometne razmere tod vsaj nekoliko zboljšale.

Iz St. Petra pod Sv. gorami. Dne 23. septembra popoldne je udarila strela v hlev posestnika Martina Agreža v Hrastju. Ogenj je uničil s slamo kriti hlev; eden vol in ena svinja sta tudi zgorela. Posestnik ima škode okoli 3000 K in ni bil zavarovan. Javno moramo pohvaliti vrlo požarno brambo šentpetersko, ki je bila navzlic grozni plohi takoj na licu mesta ter je zabranila, da se ni ožen lotil bližnjih s slamo kritih hiš in gospodarskih poslopj.

Iz St. Petra pod Sv. gorami. Za glavni zbor narodne stranke in sledeče mu »oktoberstvo slavlje« Zveze

narodnih društev v Celju je v naši občini veliko zanimanje in je pričakovati večje udeležbe. Dobro bi bilo, da bi bile tudi druge spodnještajerske kmečke občine, ki so v naprednih rokah, častno zastopane. Pokažimo, da nas je mnogo in da tudi mi naprednjaki kaj zmoremo!

Iz Maribora. Javen shod priredi mariborska podružnica »Zveze jugoslovanskih železničarjev« skupno s »Trgovskim in obrtnim društvom« jutri, v soboto dne 27. septembra zvečer v mali dvorani Narodnega doma. Na dnevnem redu je poročilo o ljubljanskem kongresu narodnih strokovnih organizacij. Potrebna je obilna udeležba.

V Ameriko odrinil. Bivši tovarnar Jožef Pirich v Ptuj, ki je bil zaradi krize obsojen na tri mesece, a kazni se ni prestal, jo je odrinil v južno Ameriko. Radovedni smo, kaj poreče k temu njegova upnica. Ta ima terjati nad 100.000 K, ki so sicer vknjižene, a kaj ko tovarna ne reprezentira skoro nikake vrednosti ali le malo. To je tudi vzrok, da ta upnica ni silila na prodajo, dasi Pirich že več let ni plačal obresti ter so iste narasle že nad 10.000 K. Poslanci naj store svojo dolžnost in zahtevajo revizijo.

Drobne novice. V Ploderschnici pri Sv. Jakobu v Slov. gor. so se vršile minule dni občinske volitve in volitev župana. O obojih volitvah poročata ob istem času in z velikim navdušenjem »Slov. Gosp.« in »Marb. Zeitung«.

Iz Konjice. Na okrajni cesti blizu Stranic je obležal na cesti v pijanosti rudar Janez Birtošek. V temi ga je tovarni voz posestnika Marinška v Stranica povozil. Birtošek je dobil zlasti po obrazu težke poškodbe. — Iz Kozjega. V Dolah pri St. Vidu je napadel neki postopač posestnika Rus z revolverjem, ker mu ni hotela dati nobene miloščine. Obstreli jo je smrtno nevarno na levi strani prs, pokleknil potem na njo in ji iztrgal denarnico. Orožniki so tega čednega patrona že prijeli. — Od Sv. Lenarta v Slov. gor. V ruperški fari je zlezal dveltni Henrik Tomažič doma na žareč stehlini in se na rokah in nogah strahovito opek. Otroka so spravili v mariborsko bolnišnico. — Iz Maribora. Porotno sodišče je obsodilo 26letnega posestnika Avgusta Razbočana iz Spičnika na 18 mesecev težke ječe, ker je zagrozil grde in nepravne zločine proti 13letni rejenki Mariji Gep. Istotako je obsodilo 42letnega kajžarja Franca Lenartiča iz Murčaka zaradi požiga na pet let težke ječe. — Iz Dobrne odide dosednji poštar H. Goll in se preseli v Velenje. — Iz Bizeliskega poročajo, »Slov. Gosp.«, da je v petek dne 19. septembra ubila strela 43letnega kmeta Jožefa Krivca iz Bračne vasi, ko se je nahajal v hramu pri svojem vinogradu. Zapustil je mlado vdovo in 6 otrok.

Zahvala. Veselica, ki smo jo priredili v nedeljo 21. t. m. se je v vsakem oziru prav dobro obnesla, ter prinesla podružničnemu podpornemu skladu nad 200 K čistega dobička. Da se je dosegel tako velik čist dobiček, za to gre zahvala v prvi vrsti našim nad vse požrtvovalnim licitatorjem, gospodu inženirju Brancu in gospodu Majerju ter tovarišem, ki so licitirali gos na dosedaj v Narodnem domu nikdar dosežen čist znesek 117 K 56 v. Zahvaliti se nam je dalje našim vrlim razprodajalkam srečk in znakov, gospej Reziški Schwarz, ki je z neumorno pridnostjo nabirala doneške za srečolov in nabrala 47 K, kar tudi našim vrlim komikom z gospodom Bocom na čelu, ki so nam nudili par komičnih prizorov. Pa tudi požrtvovalnim darovalcem dobitkov in prispevkov za srečolov, ki nam jih je nemogoče vse imenoma naštet, prisrčna hvala. Bog plati vsem, ki ste na ta ali oni način okrepili naš podporni sklad v našem imenu in v imenu onih bolnih članov, ki bodo v slučaju stiske črpali iz tega sklada. — Zveza jugoslovanskih železničarjev, podružnica Maribor.

Koroško.

Pazite na otroke. Štiriinpolletna hčerka pl. Dister je dobila, ko je bila brez nadzorstva vžigalice. Med prižiganjem se je vnela otroku obleka. Kljub takojšnji pomoči je dobil otrok take poškodbe, da je drugi dan v bolnišnici umrl.

14letna tatila. V trgovini za železnino Slabenig v Celovcu je ukradla neko 14letno dekle lično popolnoma novo napravo za rezanje repe. Drugi dan je naznanil neki trgovec, da je neko dekle pri njem prodajalo podoben strojček. O mladi tatici nimajo še nobene sledi.

Požar v tovarni. V četrtek okoli poldnavajste ure je izbruhnil požar

v tovarni za usnje, Soltschegg v Volšperku. Ogenj je nastal v traktu, v katerem so stanovanja za delavce. Kako je nastal ogenj ni znano. Pred izbruhom ognja ni bilo v teh stanovanjih nobenega delavca. Nad tem traktom so velika skladišča za usnje in za kože. Ta skladišča so se vnela še predno je prišla požarna bramba. Nastal je silen ogenj, ki je razvijal tako vročino, da sploh ni bilo mogoče gasiti. Gasilci so se morali omejiti na to, da so ogenj lokalizirali in ubrali zadnji manjši del tovarne. K sreči je bilo zelo mirno vreme in je bilo na razpolago zadosti vode. Velik del tovarne je popolnoma pogorel, škoda je ogromna in le delno krita z zavarovalnico. Pri gašenju se je ponesrečil en gasilec. Dobil pa je le lahke poškodbe. O postanku ognja ni še nič znanega, sumijo pa, da je ogenj podtaknjen.

Žena ubila s pomočjo vajenica svojega moža. Dne 20. t. m. so aretirali pri Sv. Štefanu v Ziljski dolini Marijo Flaschbergerjevo, ženo tamošnjega kovača. Flaschbergerja so našli dne 18. avgusta t. l. ne daleč od Sv. Štefana ubitega na cesti. Imel je več ran na glavi. Ker je bil Flaschberger, ki je rad popival, v pijanosti siten in nasilen, so mislili najprej, da se je mož, ki je tudi tisti večer popival, sprl z vojaki in da ga je en vojak pobil z bajonetom. Uvedli so preiskavo in aretirali res enega vojaka, ki je imel umazan bajonet. Vojak se je zagovarjal, da se mu je umazal bajonet pri odpiranju konserve. Končno so se prepričali, da vojak ni pravi storilec in so ga izpustili. Preiskali so še enkrat rane in dognali, da rane niso od bajoneta, marveč od nekega štirioglatega orodja najbrže od kladva. Poklicali so končno žandarmerijskega stražmojstra Niederdorferja s svojim policijskim psom. Pes je dobil na mestu sled in tekel naravnost h kovaču, kjer se je zagnal v neko posteljo in potegnil izpod blazine krvav suknjič. Postelja je bila od vajenca in tudi suknjič je bil njegov. Nato se je pes začel zaganjati v ženo. Žena se je nekoliko prestrašila, nato pa je rekla, da se zaganja pes v njo, zaradi tega, ker je bila kritično jutro pri možu in je imela tudi opraviti s truplom. Daljša preiskava je dognala krvave sledi za hišo in dva okrvavljena kovaška kladva. Poleg tega so dognali, da je imela kovačica ljubavno razmerje z vajencem. Tudi so se našle priče, ki so izpovedale, da so slišale v usodni noči iz kovačnice hud prepir, v katerem so razločile glas kovača, ki je očital svoji ženi njeno prepovedano razmerje. Kljub tem težkim indicijam žene še niso aretirali, pač pa so poslali glavo kovačevce in pa vajencev suknjič na Dunaj, da preiščejo, če je na suknjiču kovačeva kri. Vajenec trdi namreč, da si je okrvavel suknjič, ko je klal kozliča. Med tem pa so se vedno bolj množili sumljivi momenti in v soboto so ženo zaprli.

Primorsko.

Umetno vzdrževanje nemške gimnazije v Gorici. Leta in leta so prosili goriški Slovenci predno sodobili slovenske paralele na gimnaziji. Slovenec, ki je gospodar na Goriškem je moral poslati svojega sina ali v tujino ali pa v laško ali nemško šolo, kjer se mu je potujeval in kjer so mu vcepili mesto ljubezn do domovine do svojega materinega jezika sovraštvo do svojega rodu in obdovanje tujstva. Kdor se ni hotel udati, ta je moral veliko pretrpeti v šoli od svojih tovarišev oholih Nemcev in nasilnih Italijanov. Razmere so se nekoliko zboljšale, ko so dobili Slovenci vsaj paralele. In treba je bilo zopet nebroj prošenj in zahtev, da smo dobili to kar nam po vsi pravici gre, slovensko gimnazijo. Toda za to trohico, ki nam jo je dala vlada, je dobro oškodovala Italijane in Nemce. Nemci, ta peščica kar jih je, so dobili seveda tudi svojo državno realno gimnazijo. Vzdržati jo bodo morali umetno, kajti nemških učencev ni toliko na celem Goriškem, kolikor jih je treba za gimnazijo. V svojo šolo vabijo sedaj pod raznimi pretevezami Slovence in Italijane, češ, da se bodo naučili nemškega jezika. Obenem pa vabijo v Gorico nemške dijake iz sosednih dežel. Tako piše n. pr. »Deutsches Volksblatt« o goriški nemški gimnaziji sledeče: Pozdravljamo nemško gimnazijo v Gorici in izražamo obenem željo, da bi se število nemških dijakov v Gorici z dijaki sosednih nemških dežel, kajti Gorica je posebno vsled svoje ugodne južne lege zelo priporočljivo mesto. S tem Nemci sami priznajo, da so v velikih škripcih. Gimnazijo imajo, manjka pa jim učencev. Ker so pa slovenski in laški dijaki vedno bolj zavedni in posejajo rajši svoje šole in morajo pribaviti, če hočejo obdržati gimnazijo

nemške učence iz severnih nemških dežel. Seveda bodo Nemci to lepo priliko, ki jim jo je dala vlada po možnosti izrabili in navlekli v ta nemški refugium peccatorum kolikor mogoče nemških učencev, da s tem še bolj umetno ojačijo nemški element v Gorici.

K vpokojitvi dr. Pettarina. Dr. Pettarin bivši vodja laško liberalne stranke se je kakor smo že poročali pravočasno umaknil. Padel je s padcem stranke. Njegov namestnik še ni določil, govore pa, da bo pristaš laške klerikalne stranke. Dalje govore tudi v Gorici, da namerava prositi za vpokojitev tudi deželni podtajnik dr. Gunovin. Koliko je na tem resnice ni znano, gotovo pa je, da je to zelo verjetno.

Mark Anton Plenič. Povodom zborovanja nemških naravoslovcev in zdravnikov na Dunaju se je spomnil neki dr. Fischer tudi našega slavnega rojaka Marka Antona Pleniča in je otel njegov slavn spomin pozabljenju. Mark Anton Plenič je živel okoli 1. 1750 kot zdravnik. Ob istem času je objavil svoje znamenite študije o živem kontagiju, o organskem bitju povzročevalcev bolezni ter učil že takrat vsa ona pravila, na katerih sloni današnja moderna bakteriologija. V njegovih naukih se nahaja že zakon specifičnosti bakterij, o njihovem raznašanju in razmnoževanju. Mark Plenič je bil velem in njegova slava ostane. Mark Plenič je bil kot že omenjeno naš rojak. Rojen je bil 1. 1705. v Solkanu pri Gorici, umrl pa je 1. 1786. kot profesor na Dunaju.

Aretirali so v Trstu 45letnega brezposelnega premogarja Gregorja Fortunu, doma iz Kranja. Vdreti je hotel okoli 9. zvečer po sili v urad zavarovalnice Assicurazione Generali.

Ogenj v Povirju. Strela je udarila v Povirju v hišo št. 33. Zanetila je ogenj, ki se je tako hitro razširil, da je v kratkem celo poslopje pogorelo. Prebivalci so si rešili komaj življenje. Škoda je velika, zavarovalnina majhna. Obstojala je velika nevarnost, da pogori cela soseska, ker se je vsemalo že več sosednih hiš.

Veliko vtihotapljenje saharina so odkrili na Reki. Saški carinski urad je namreč dognal, da je bila komaj tretjina saharina, ki pride na Saško, naznanjena pri avstrijskih carinskih uradih. Zagonetko je rešila končno železnika nezgoda. Pri ti nezgodi se je poškodoval kotel za plin in iz njega je padla velika množina saharina. Preiskali so še druge vozove in našli 8 plinovitih kotlov napolnjenih s saharinom. Uvedla se je stroga preiskava, v katero je zapletenih nad 60 avstrijskih in nemških železničarjev. Saharin je bil odposlan iz Reke.

Dnevne vesti.

„Kaj kajtenge!“ „Slovenec“ in „Dan“ premlevata sedaj neki medklic dr. Tavčarja v deželni zbornici. Pri prvem je to umljivo, ker se pri desparatnih političnih razmerah oklepa vsake slame, po kateri upa zlestiti na kopno. Pa tudi pri drugem je to umljivo, ker večjega veselja ne pozna, nego metati podpisaneu polena pod noge. Stvar, za katero gre, pa je bila taka, da ni imela z vrednostjo slovenskega narodnega časopisa prav ničesar opraviti. Lampe je v svojem govoru trdil, da je Pavšler naprednjak. Dr. Tavčar in tovariši so to energično zanimali. Nato sta se oglašila Zajec in Jarc. Eden je vzkliknil: „Kaj pa kajtenge?“ Drugi pa: „Saj je sotrudnik Vašega časopisa!“ Dr. Tavčar je reagiral: „Kaj časopisje! Kdo je že vse v Vaše časopise pisal, pa ni bil klerikalec! Izkazali smo Pavšlerju časnikarsko gostoljubnost, ker se nam smililo!“ Kdor hoče iz tega medklica sklepati, da je Tavčar zaničeval časopisje narodno-napredne stranke — „Dan“ itak ne spada med omenjeno časopisje — ta je hudoben, kakor so hudobni gosposode v „Slovenčevu“ redakciji, ali je pa kratke pameti! — Dr. I. T.

Deželni glavar dr. Šusteršič, rčenik morale in dostojnosti. Znano je že, kako je dr. Šusteršič leta 1902., kot vodja obstrukcije razsajal in bežal v deželnem zboru. Kdor se hoče o tem natančneje poučiti, naj čita stenografski zapisnik o dveh sejah dne 21. junija 1902. Zapisnik konstatuje velikanski tumult, ki ga je povzročil edanji deželni glavar. Nasproti večini je kričal: Sramota, škandal, sram vas bodi! Bar. Lichtenbergu, ki je predsedoval, je zabrusil: Vsak naš kaplan je desetkrat več vreden, kakor vsi taki baroni, kot ste Vi. To je predsednik! Ali mislite, da nas bojte Vi za norca imeli? To bi se manjkalo, da bi tukaj en nemški baron take reči počenjal. (Predsednik je mrlj in k redno klical.) Zapisnik pravi dalje: „Ves čas na levi trajajoči ropot preide v hrupno obstrukcijo. Ro-

slanec dr. Šusteršič in somišljeniki bijejo s pestmi, knjigami, tintniki in sipnicami ob mizo in začnejo piskati na trobentice in ropotati z ropotuljami, škrepiti in bobnom. Dr. Šusteršič je stopil med govorom dr. F. pred njegovo mizo, tolkel po mizi in vpil: Lump, lump, lump! Priberali ste si avancement. Kradeš iz žepa ljudstva. Lump, Vi ste lump! Lump bo meni kaj očital. Proti centru: „Izdajice, lumpje, Judje!“ Dr. Tavčarju je zagrozil: „Če hočete zausnične, jih boste še tudi dobili! Banda! Koruptna banda! Izdajice!“ — V tem tonu gre dalje. Pa dovolj je. Priporočamo dotične stenografske zapisnike za lek-tiro deželnemu predsedniku baronu Schwarzu, da bo vedel, koga je predlagal za deželnega glavarja. Naturam si expellas furca, tamen usque recurret.

„Zaupnica kanoniku Žlogarju.“

Kadar pridejo klerikalci v veliko zadrego, tedaj si poskušajo pomagati z zaupnicami. Po izgledu dr. Šusteršiča je tako storil tudi kanon. novomeškega kapiteljna Žlogar. Pretečeno soboto smo priobčili dopis iz Bele Krajine, ki nam pripoveduje, kako je dobrosrčni kanonik Žlogar svojega lastnega brata uničil, ker mu je zaradi posojila pustil vse zarubiti in prodati. Umevno je, da je to razkritje moralo učinkovati tudi v krogih, kjer je g. kanonik „splošno priljubljen“. Da pa to pravo krščansko srce do svojega rodnega brata malo pokrijejo, so v zadnji številki „Dolenjskih Novic“ Žlogarju napisali zaupnico, o kateri se v ožjih katoliških krogih govori, da jo je Žlogar sam skoval. Ampak ta zaupnica je, ne glede na to, kdo jo je skoval, prav čudna stvar. Niti z eno besedo ne ovrže obdolžitve v „Slovenskem Narodu“, pač pa dopisnika prav na krščanski način opusje kot hijeno, ki je „izrabil popolnoma privatne in familijarne zadeve g. kanonika“. Torej katoliški zaupnik v svoji sveti jezli sum potrjuje, da je bil kanonik res tako krščanski in je brata sodnijsko preganjal zaradi posojila, katerega je hotel imeti v podvojenem znesku vrnjenega. Kar se pa tiče očitania o „privatni in familijarni zadevi“ gosp. kanonika, moramo g. Žlogarja opozoriti na Kristusove besede v evangeliju po sv. Matevžu 10. pogl. od 34.—38. vrste. Po teh besedah duhovnik sploh nima privatnih, ne familijarnih zadev, vse njegovo življenje mora biti vsakomur odprta knjiga. Pa ne glede na to — vemo, da se duhovniki dandanes malo brigajo za Kristusove nauke — stvar, o kateri smo poročali, že zdavno ni več privatna, familijarna zadeva g. kanonika. Že lansko leto se je po celi Beli Krajini govorilo o tem in Žlogarjev brat sam je najbolj skrbel, da je čim najširša javnost izvedela, kako krščanski je njegov brat, kanonik v Novem mestu. Pa ne samo to. Iz ust Žlogarjevih najbližjih sorodnikov je vsak tuj popotnik že lansko leto tudi še marsikaj drugega zanimivega izvedel, kako ljubeznjivo ravna kanonik s svojimi sorodniki. In ko so letos Belokranjci prišli v Novo mesto k „sv. Feliksuz plaziti“, je lahko, kdor je hotel slišal po gostilnah, kako „vobče spoštovan in priljubljen“ je g. kanonik tam, kjer ga bolje poznajo ko mi, to je v njegovem rojstnem kraju. Belokranjec je vendar znan, da samo z največjim spoštovanjem govori o duhovnikih. Če pa javno tako govori o kakem duhovniku, kakor to govore o kanoniku Žlogarju, mora biti res nekaj posebnega. In nekaj posebnega je to, če duhovnik svoje-mu bratu posodi 2400 K, potem pa zahteva od njega povračilo kar za 6000 K in ker brat tega ne more plačati, ga pusti zarubiti in prodati in pogoniti z rodne zemlje. Sicer pa stvari, ki so se obravnavale javno pred sodiščem in se izvršile javno, kakor ružen in prodaja posestva, niso nikaka taka privatna ali familijarna zadeva, o kateri bi smel kdo zahtevati, naj se o njih ne piše.

„Maksimilijan Harden o Srbih.“ Maksimilijan Harden, izdajatelj in urednik berlinske revije „Die Zukunft“, je bil nedavno tega še velik neprijatelj Srbije in srbskega naroda. Znano je, da je imel še lani meseca novembra na Dunaju predavanje, na katerem je našo monarhijo naravnost pozival na vojni pohod proti Srbom. Medtem se je končala prva in druga balkanska vojna, ki sta povzročili kolosalen prevrat v evropskem javnem mnenju v prilog Srbom. Med izpreobrnenci se nahajala tudi Maksimilijan Harden. V svoji reviji „Die Zukunft“ piše sedaj Harden: „Vprašal sem osmerico odposlancev iz Odrina, ki vendarle morajo mrziti v Srbij svoje sovražnike, če so morda srbski vojaki nasilno in infamno postopali? Odgovor: „Niti eden; red in nastop pri Srbih je bil vzoren, oni so plačevali vsak najmanjši kosček hrane.“ — V obeh vojnah so se Srbi najbolj držali. Najhitrejša mobilizacija, najbolj pripravljena armada, najbolj-ša saniteta. Kako smo preje varali

same sebe! — Tako piše sedaj tisti Maksimilijan Harden, ki je še meseca novembra v navzočnosti ministra grofa Berchtolda ščuval na vojno proti Srbiji!

„Kdo je naš cesar?“ Pisec teh vrstic se je mudil v prvi polovici septembra v Gradcu in je obiskal zvečer odnotni „Orpheum“. Med raznimi točkami so bile tudi kinematografske. Ena izmed teh je imela napis: „Unser Kaiser bei den Manövern...“ Pričakovali smo, da bomo videli na kinematografski sliki našega cesarja Franca Jožefa I., a smo se zmotili. Na sliki se je namreč prikazal nemški cesar Viljem II. Med gledalci je bilo tudi mnogo častnikov, a nihče ni protestiral proti temu, da se jim kot naš cesar kaže Viljem II. Nasprotno, še celo precejšen aplavz je bilo čuti po končani točki. Ali smo res že tako daleč v Gradcu, da smo pozabili, kdo je naš cesar? Dogodek bi se zdel človeku neverjeten, če bi ga ne bili videli na lastne oči nekateri ljubljanci. Neverjetno se nam tudi zdi, kako je mogla dotična točka pasirati cenzuro vladnih organov. Če bi se to zgodilo pri nas, bi bilo že zdavno vse pokonci in bi kovalo veleizdajniške afere. Tu ne velja tudi izgovor ne, da je bil film izposojen iz Nemčije. Vsekako je treba izpremembe napisu pri filmu, dokler se ga kaže po Avstriji. Zdi se nam pa, da so se Gradčani že popolnoma vživeli v misel, da je njih cesar Viljem II. Quo vadis, Austria?

„Odvetniška vest.“ G. dr. Josip Ažman, odvetniški kandidat v pisarni g. dr. Karla Trillerja, je pri višjem sodišču v Gradcu napravil odvetniški izpit in je vpisan v listo kazenskih zagovornikov.

„Iz poštne službe.“ Imenovani so: Ekspedient Ivan Kambič za poštarja v Vinici, aspirant Al. Gesse za oficijanta v Divači in aspirantinja Iv. Gorup za oficijantino v Voloski. — Prestavljena sta oficijant Franc Puc iz Divače in ljubljano II. in oficijantinja Marija Žitko iz Voloske v Opatijo. Iz poštne službe je izstopila aspirantinja G. Renčeli.

„Iz ljudskošolske službe.“ Za provizoričnega učitelja in voditelja enorazrednice v Čučuncu je imenovan Stan. Brezec, za suplentko v Mirni peči je imenovana namesto oboje učiteljice Milene Kavčič učiteljica Ivana Draksler, za suplentko v Žuženperku namesto oboje učiteljice Mikec Ljudmila Pristov in za provizorično učiteljico v Doberničah Mar. Kotnik-Franke. Za suplenta v Zagorju je imenovan namesto Franca Goloba, ki je dobil dopust, Viktor Kre-gar.

„Kosovo osvečeno.“ Danes ob 8. zvečer bo v veliki dvorani „Mestnega doma“ čital svoje pesnitve „Kosovo osvečeno“ hrvaški poslanec dr. Ante Tresić - Pavičić. — Opozariamo slovensko občinstvo na to prireditve, ki se vrši v okviru „Slovenskega kluba“.

„Slav. ljubljanskemu občinstvu!“ Žalostne razmere, s katerimi se bojuje slovenski visokošolec v tujini in katerim tako pogosto podleže, so dovedle celokupno slovensko dijaštvo, da je osnovalo „Osrednji vsedi-jaški podporni odbor“, z namenom, zagurati z različnimi dobrodelnimi prireditvami nadaljno redno poslovanje dunajskega, graškega in praškega podpornega društva, torej društev, ki delijo podpore popolnoma nepristransko, katerih blaginje so se pa tekom let vsled vedno naraščajo-čih izdatkov docela izpraznile. Danes se obrača ta odbor do slavnega ljubljanskega občinstva, da se radovoljno odzove čislanim nabiralcam, ki bodo prihodnji teden pobirale prispevke potom naših nabiranih pol. Vsak prispevek, bodisi še tako mal, nam je dobrodošel, da rešimo naša vevlačna, najbolj obremenjena visokošolska podporna društva.

Osrednji vsedijski podporni odbor v Ljubljani.

„Na splošno željo je O. V. P. O. v Ljubljani podaljšal termin za nabiranje potom nabiranih pol do dne 5. oktobra.“ — Do tega časa naj torej vsi nabiralci vrnejo pole na ljubljansko „Jadransko banko“.

„Slovensko akademsko društvo Slovenija“ na Dunaju, VIII., Langegasse 50/I. daje radevoljno v vseh zadevah točne informacije.

„Sladkorne tovarne na Kranjskem.“ Bivši deželni glavar gosp. Fr. pl. Šuklje razpošilja vabila na ustanovni shod odbora za gradbo sladkornih tovarn na Kranjskem. Le-ta se bo vršil dne 1. oktobra t. l. v srebrni dvorani hotela „Union“ ob 11. dopoldne. Na dnevnem redu je poročilo o sedanjem stanju cele akcije ter izvolitev eksekutivnega odbora. — V ustanovni odbor je vstopilo mnogo najodličnejših mož dežele, in sicer tako iz napredne stranke, kakor iz ljudske stranke in iz krogov veleposelstnikov. Pričakujemo, da bo pod-

jetje prospevalo v dobro kranjske dežele.

„Zlet slovenskega Sokolstva v Pragi 1912.“ V zgodovini narodov pogosto vidimo močno gibanje, ki potegnejo v svoj vrtinec cele narode, ki pretvarjajo življenje in svet. Sem spadajo verska, socialna, politična, umetniška gibanja in smeri. V zadnjih desetletjih je pa povsod najmočnejše gibanje za „telesni in moralni prepod“ plemen, narodov. Med Slovanstvom je to gibanje zapopadeno pod imenom Sokolstvo. Želja po višji vrednosti človeškega in narodovega življenja je globlje vzrok, da so slovenski narodi toliko pristopni naukom in idejam slovenskega buditelja po telesnem in duševnem prepod, dr. Tyrša. Njegove misli spajajo danes vse Slované v eno celoto. Kar so škodovali v medsebojnih razmerah dolgoletni politični spori, to Sokolstvo počasi, toda z gotovostjo odstranja. Sokolski zleti so tehtnica za uspehe sokolskega prizadevanja v malem in velikem. Zadnji zlet v Pragi pomenja zmago Tyrševih teženj. Slovenci preradi motrimo splošno, široka slovenska in človeška vprašanja iz ozkega vidika domačih žalostnih razmer. Gotovo je, da nas klerikalizem ubija v vsakem oziru: gospodarsko, kulturno, etično. Klerikalizem je v najostrejšem nasprotju s Sokolstvom. Zmaga klerikalizma pomenja smrt Sokolstvu in konec prepodnih teženj v smislu Sokolstva. Kdor je pa videl zadnji VI. vsesokolski zlet, ta postane, četudi Kranjec, iz črnoglednega pesimista navdušen bojevnik za Sokolstvo. Med Slovani drugod še živi boljše, višje življenje. — S stališča splošno naprednega, posebej sokolskega, je potrebno, da se svetovni dogodki, ko se praznuje zmaga fizičnega napredka in moralne povzdige, raznesejo po širni domovini slovenskih narodov. „Sokol I.“ priredi, počeni s torkom, dne 30. septembra, serijo predavanj o VI. zletu v „Mestnem domu“. Nad 200 skoptičnih slik v barvah bo pojasnjevalo in znazorilo življenje in vrvenje tisočev telovadcev in gledalcev na Letni. Zopet bomo videli nepregledne množice slovenskega Sokolstva pri slavnostnem sprevodu skozi Prago. Kdor je sam videl nad vse krasni prizor, naj si pride obuditi lepe trenutke vzvišenega čistega navdušenja. Kdor ni imel prilike, prisostvovati velikim slovenskim praznikom, naj pride sedaj pogledat in poslušat! Podrobno bo spored objavljen sproti. Prvo predavanje, v terek, bo obsegalo s slikami: Praga — telovadišče na Letni — javna telovadba šolske mladine (2000 dečkov, 1800 deklic) in sokolskega naraščaja (2097 dečkov, 1980 deklic) dne 9. junija — javna telovadba srednjeveške župe dne 16. junija. — Predavanja se vrše: 30. septembra, 4. 7. in 9. oktobra, vselej ob 8^{1/4} zvečer. Predavanja in razlagi oskrbi dr. P. Pestotnik. — Vstopnina znaša samo 20 vin., eventualni čisti pribitek v prid gradbi „Sokolskega doma“.

„Proslava „Haškove“ 10letnice v Ljubljani.“ Jutri imamo v Ljubljani v gostih „Hrvaški akademski šport klub“, ki tekmuje popoldne ob 4. in sicer ob vsakem vremenu z našo „Ilirijo“. Ker praznuje „Hašk“ letos svoj desetletnico, je ta športna prireditve ob enem proslava njegove desetletnice med Slovenci. Zaradi tega pridobi tekma mnogo na svojem pomenu in že radi tega bi bilo želeli, da naše narodno občinstvo s številnim posetom dokumentira, da ve ceniti take prireditve in da ceni tudi vezi, ki nas vežejo na bratski hrvaški narod.

„Football-Matsch „Hašk“—„Ilirija.“ Jutri popoldne ob 4. se vrši ob vsakem vremenu znamenita nogometna tekma „Hašk“—„Ilirija“. Pri-merjati se da ta tekma v marsikaterem oziru z veliko tekmo proti praški „Slaviji“, samo da bo ta tekma bolj obojestranska in tudi mnogo bolj napeta, ker je razmerje med obema strankama slabše. Tudi jutri si stoje nasproti reprezentativne moči dveh narodov, od katerih goji eden že nad 10, drugi še-le dobra 3 leta ta šport. Jutrnja tekma pokaže razmerje Hrvatov in Slovencev na tem polju. Tekma sama bo gotovo najzanimivejša od vseh dosedanjih v tej sezoni. Vstopnina je običajna in se dobe vstopnice tudi v predprodaji v Dolenčevi in Češarkovi trafiki. Bajje vlada za to tekmo precejšnje zanimanje ne samo med športniki, marveč med občinstvom sploh. Tudi se pričakuje z ozirom na večji pomen tekme honoracij. Dobro bi bilo in samo na korist športu, ako bi take in enake športne prireditve pričele pose-čati številneje tudi naše dame. — Hrvaški akademiki se pripeljejo jutri opoldne preko Zidanega mostu na Južni kolodvor, kjer jih oficijalno sprejme odbor „Ilirije“.

„Vozne olajšave za c. kr. državne in dvorne uslužbence.“ Dosedaj so dobili državni uradniki XI., X. in IX. činovnega razreda le vozne legitimacije za vožnjo v III. ali v II. razredu. Tak uradnik se je peljal lahko za znižano vozno ali v II. ali pa v III. razredu. Uradniki VIII., VII. itd. razreda pa so dobivali le legitimacije za I. ali II. razred. Vozili so se torej lahko za znižano vozno le v I. ali II. razredu. Ker je moral tak uradnik, če se je hotel peljati v II. razredu, plačati cel listek III. razreda, ni bil nič na boljšem, kakor če bi se bil peljal brez legitimacije. Vozil se je pač v II. razredu, toda faktično ni prihranil nič, ker bi se bil brez legitimacije rad vozil v III. razredu. Še toliko na slabšem je bil, ker je moral plačati legitimacijo, fotografijo v njej in kolek za 10 kron. Zato so jemale taki uradniki vedno redkeje legitimacije in so se vozili brez njih v III. razredu. To je napotilo c. kr. ravnateljstvo državnih železnic, da je izdalo naredbo z dne 26. julija 1913 št. 28.730/6a, po kateri se smejo voziti tudi uradniki od VIII. čin. razreda navzgor v III. razredu železnice za znižano ceno.

„Domobransko sodišče v Ljubljani.“ Vsled uvedbe novega vojaškega kazenskega pravnega reda z dne 5. julija 1912, drž. zak. št. 131, bodo v Ljubljani ustanovili domobransko brigadno sodišče. Ta zakon stopi najpozneje dne 8. julija 1914 v veljavo, vsled česar mora imeti ta urad najpozneje 1. maja 1914 uradne prostore in opravilo na razpolaganje. Vsled ukaza domobranskega ministrstva mora vodstvo tukajšnjega domobranskega sodišča gledati na to, da dobi na razpolaganje kako novo privatno hišo, ki jo bo potem za dolgo dobo let najel domobranski erar. Eventualne ponudbe naj se naslovijo na vodstvo c. kr. domobranskega sodišča v Ljubljani. Glede števila prostorov, lege, najemnine itd. se interesi lahko informirajo med uradnimi urami pri vodstvu omenjenega sodišča, Poljska cesta 13, II. nadstropje.

„Nove umetniške razglednice.“ V zalogi trvdke Ig. pl. Kleinmayr & Fed. Bamberg v Ljubljani je izšla serija 6 umetniških razglednic po slovenskih narodnih pesmih (1—6). Razglednice, ki jih je naslikal znani umetnik H. Smrekar, izborno predstavljajo veselje in trpljenje slovenskega ljudstva po naših narodnih pesmih. Slikarju se je posrečilo, da je s pravi umetniškimi razumevanjem v podobi podal vse mišljenje, ki veje iz narodnih pesmi. Umetniku moremo k delu le čestitati in upamo, da se bodo te krasne razglednice kar najbolj razširile med slovenskim ljudstvom.

„Srebrno poroko praznujeta v ponedeljek, dne 29. septembra gosp. Vid Bratovž, trgovec s pohištvo in starinami na Starem trgu, in njegova soproga gospa Franja Bratovž. Čestitamo!“

„Neizogibno potrebno za dobro kavu je, da izberemo dober kavni pridelatek.“ Našim gospodinjam ni treba več premišljevali, katerega kavnega pridelatka bi se oprijeli, kajti vse vedo, da je Kolinska kavna primes najboljše kavni pridelatek in da se s Kolinsko kavno primeso napravi najboljša kava. — Zahtevajte torej povsod samo Kolinsko kavno primes, ki ima vrhu vsega še to lepo lastnost, da je pristno domače blago — edino te vrste sploh!

„Brezsrčni mati.“ V sredo sta našla dva dečka v gozdu med Nadgorico in Sotesko novorojenčka, moškega spola. Dete je bilo v veliki črni ročni torbi, povito v staro obleko in pregrnjeno z belo ruto. Orožništvo je aretiralo še isti dan na Ježici 22letno posestnikovo hčer Ivano Tekavac iz Prežganj v litjskem okraju. Priznala je zločin in drugi dan so jo pripeljali k deželnemu sodišču v Ljubljano.

Kdor drugim jamo koplje, sam vanjo pade. Tako se je zgodilo tudi višnjegorskemu klerikalcem in njihove-mu voditelju kaplanu Tomcu. Dan pred Kresom, torej dne 23. junija zvečer so klerikalci kurili kres, pri katerem je igrala banda, ki jo podučuje kaplan Tomec. Seveda, če igra godba, morajo pokati tudi puške, revolverji, dinamitni kapselni itd., da je kres bolj imeniten. Tako so delali tudi kaplanovi ljubljenci. Ko so pa ti obstrleli kaplana in načelnikovo hčerko, je kaplan takoj obdolžil liberalce iz Višnje gore. Vsi podrepani so vpili: liberalci so obstrleli kaplana in načelnikovo hčerko; kaplan pa je koj drugi dan dal v „Slovenca“ članek, čigar prvi stavek se je glasil: Sedaj se vidi, kje je barabstvo. Kdo je bil klican pred okrogno sodišče v Novem mestu, ali liberalci ali klerikalci? Klicana sta bila dva prava pristna klerikalca, namreč Ferdinand Zupančič in Jakob Zupančič. Prvi je drugemu stric. Torej ti dve katoliški ovčici sta bili klicani pred okrogno sodišče v Novo mesto in sta tudi dobili, kar sta zaslužili. Ferdinand Zupančič je dobil deset dni, Jakob Zupančič pa pet dni zapora. S to obsodbo je kaplan Tomec dobil tako po če-

ljutih, da jo bo pomnil. Toliko časti kaplan seveda nima, da bi prekladal svoj lažnjivi članek v »Slovenca« in tega od kakšnega takega človeka tudi nihče ne želi.

Poboj. V Spodnjem Brezovem v višnjegorskem okraju je sunil med pretepom neki posestnik 24letnega posestnikovega sina Antona Zupančiča v spodnji del telesa in ga smrtno nevarno ranil.

Avtomobilna zveza Krško-Novo mesto. Piše se nam: Z ozirom na zadnje dopise o omenjeni zvezi se nam od informirane strani poroča, da so priprave v polnem teku. Pred vsem je treba pribiti, da ne zadene krškega okrajnega glavarstva radi zavlačevanja nikakr krivda. Nasprotno se je omenjeni urad v vsakem oziru potrudil, da čim prej omogoči prepotrebno napravo. Da mora pa vsaka prošnja za podelitev koncesije napraviti krivo pot, se razume samo ob sebi. Navzlic vsem težkostem upamo, da bo stvar skoraj rešena. Dotlej pa samo nekoliko blagohotnega potrpljenja. Ko bo nova praga odprta prometu, bomo o podjetju in o krasni pokrajini, koder bo držal avto, natančneje poročali. —k.

Od žalosti je hotel skočiti v Krko. Neki berač, ki se že nekaj časa potika po novomeški okolici, je že parkrat poskusil skočiti v vodo (kar bi bilo z ozirom na pohabljenost nogo precej težko). Na vprašanje, čemu je tako obupan, je odgovoril, da za to, ker ga srce boli, da je on bil tisti, ki je neznanec, ki je v sredo na cesti v Kandiji umrl, dal toliko žganja piti, da je bilo — preveč. Pač redko sočutje med prijatelji jeruša.

Na konje je ljubosumen. Na Pogancih služi za grajskega hlapca France Udovč, ki je znan pretepač in je imel zaradi pretepa že večkrat opravka s sodnijo. Vtepel si je v glavo, da razen njega nihče ne sme h konjem in je to tudi povedal svojim sodelavcem, seveda po svoje. Rekel je, da bo vsakega napol ubil, kdor bo hotel h konjem. Dne 12. t. m. bi bila imela iti grajska dekla Marija Šklander z vozom po krmo na polje. Šla je v hlev in začela zapregati konja. Tedaj pridrvi od nekod France Udovč in sune Marijo Šklander tako močno v prsi, da je odletela stran in padla potem na tlakovana tla. Pri padcu si je zlomila levo ključnico in menda tudi par reber. Oditi je morala v bolnico.

Nima sreče pri trtju. Pred dobri-mi šestimi leti je prišel enkrat v svojo trtje Janez Umek iz Konca pri Dolžu in je našel okoli 80 najlepših trt-porezanih. Poizvedoval je po storil-cu, pa seveda brez uspeha. Pozabil je bil že na to in letos pridno delal v trtju. Da je imel zase in za delavce, je dal znositi v zidanico več vina, ne-kaj slame za ležišče, malo prekalene slanine, nekaj mlinec, pa tudi različno orodje, kakor žago, nož, rafijo, tehnično, kotel in škarje. Da mu pa ni bilo dolgčas, je imel v zidanici tudi tobak. Po glej spaka! Ali mu ne v lo-mi nekdo ponoči dne 11. t. m. in mu pobere vso jestvino in vse orodje, pa seveda tobak tudi. Vlomil in pokvaril je vrata in naredil na njih več škode. Poklicani činitelji se za slučaj zelo zanimajo in bi radi spoznali, če je bil v obeh slučajih eden in isti storilec.

Vlomi in tatvine. V zadnjem času so vlomi in tatvine kar na dnevnem ali bolje rečeno, na nočnem redu. Kar nenadom pridejo uzmoviči, izvijejo z drogom mrežo iz okna, se splazijo v hišo, poberejo, kar morejo in izginejo zopet brez sledu v temno noč. Ponoči med 12. in 13. septembrom so se pojavili tri nepridipravi pri Gimpeju v Gorenjih Šušicah pri Toplicah. Tudi tu so izšli z drogom železno omrežje iz okna in odnesli gostilničarju Francetu Gimpeju nekaj kave, sladkorja, salam, masti, smotk, žganja in drobja v skupni vrednosti okoli 35 K. To jim pa očitno ni bilo dovolj, kajti šli so v šupo in odrezali od koleselja veliko usnjato streho, ki je bila nad 60 K vredna.

Žrtve Krke. Krka zahteva sigurno vsako leto svojo žrtev. Ker se leto zaradi slabega vremena niso skoraj nič kopali, ni bilo do sedaj nobene žrtve. Že smo mislili, da bo letošnje leto brez nje, toda motili smo se. — Dne 16. septembra je odvezal 10letni mlinarjev sin Anton Rajer iz Zaloga na Temenici čoln svojega očeta in se peljal na Krko. Fanta ni bilo več domov, pač pa so ljudje videli prazen čoln na Krki in so ga potegnili na suho. Deček je utonil, dobili ga pa še niso.

V Krki najdeni utopljenec. Mlinarjevega sina Rajerja iz Zaloga, o katerem poročamo, da se je pri vožnji v potoku Prečina vtopil, je te dni voda (Krka) zanesla do mestnega kopališča, kjer je obvisel. V petek dopoldne so ga tam zasledili in spravili v mrtvašnico novomeškega pokopališča.

Dokaz za vilami in s sekiro. Čudno, kaj ne, da bi kdo dokazoval kaj z vilami in s sekiro. In vendar je bilo tako. V Tržišču sta namreč dne 10.

avgusta t. l. obdobja France in Joško Majer Franceta Blaznika iz Sent Janža, da je kradel grozdje. Blaznik je skušal dokazati najprej z besedami svojo nedolžnost. Ko to ni zaleglo, se je oprijel boljšega dokaza: začel je metati kamenje v oba Majerja in je tudi zadel in poškodoval Franceta Majerja na roki in nogi. Oba Majerja sta pa skušala dokazati, da je Blaznik vendarle kradel grozdje. Zgrabila sta namreč vsak za ene gnojne vile, stekla za Blaznikom, ga vjela in obdelovala z vilami. Obema Majerjema bil se bil ta dokaz »ad cutem« skoro posrečil, če bi ne bil Blaznik z odprtim močem tako zgovorno zatrjeval svojo nedolžnost, da sta se morala oba Majerja končno vdati. Eden je šel celo v bolnico v Kandijo širnemu svetu oznanjevat, da Blaznik ni kradel grozdja.

Novi most čez Krko v Vavte vasi. Po dolgih letih praznih obljub so se deželni gospodarji vendar odločili in so namesto starega, polomljenega mostu čez Krko med Vavte vasjo in Gor. Stražo pustili zgraditi novi most betonske konstrukcije. Novi most stoji nekoliko nižje od starega in nudi celemu okraju novo lično sliko. Vhod na most je na obeh krajih zahteval primerno uravnovo dovoza iz ceste, vsled česar se je morala cesta to in onstran Krke primerno regulirati. Most je zgradila češka tvrdka (Herson, Praga). Stroški so projektirani na 120.000 K, od katere vsote odpade na most sam 90.000 K. Otvoritev mostu pretečeno nedeljo so klerikalci seveda izrabili v svojo politično agitacijo. Poleg Jarca, Lampeta in Štefeta so pripeljali tudi škofa seboj. Ljudje, ki imajo o takih blagoslovih drugačne nazore, so dejali, da bi bil blagoslov prav lahko opravi novomeški prošt sam, ki je bil že itak tja povabljen. Otvoritev je bila čisto klerikalnega značaja. Slavnostnega akta so se udeležili sami pristni klerikalci: kandijski župan Zurec, njegov adjutant Znanec, Bergman, Chuber pl. Okrog, bivši prečinski župan Vintar, uskoka Kulovec in žganjar Rakoše, duhoviti poslanec Dular in bližnji mostov so-sed, mlinar Dular in par domačih duhovnikov. »Most naj bo spomenik edinosti«, je dejal dr. Lampe; to se pravi, tako klerikalna kakor je Vavta vas na eni strani mosta, naj bo od-sled tudi Straža na drugi strani mostu. »Pa pravijo, da zapravljamo denar«, se je isti govornik potrkal na prsi. »Dokler ga na ta način zapravljamo, bo za vse dobro.« (To je že res. Ampak to je ravno vrag, da na tak način prav malo zapravljajo de-želni denar, ker ga na drugi način, od katerega dežela nima nič kot dol-gove.) Gospod Zurec, vulgo oče Stembur se je čutil dolžnega nekaj ziniti o zahvali škofu, dež. odboru in vladi, ki je prispevala 30.000 K za to zgradbo. — Jarc — iz katerega go-vori ljudski glas — konstatuje, da je Vavta vas trdna klerikalna trdnjava. Moč kot državni poslanec ima pa Jarc tako, da se je komaj pri mini-strstvu pokazal in je ključko za seboj zaprl, mu je minister že obljubil dr-žavno podporo za zgradbo mostu. Ker pa za svojo osebo ne potrebuje nobene slave, predlaga, da se dr. Šu-steršiču in dr. Lampetu zavpije tri-kratni živio! — Pa vkljub vsemu temu hvalisanju je ta cela otvoritve-na parada izpadla jako klavarno. Ljudje so se malo zmenili za vse po-zive na kričanje močnem, ki niso drugega storili, kakor s tem mostom deželi vrnili drobtinico hleba kruha, spečenega iz trdih žuljev davkopla-čevalcev deželi in državi. Jarc je pozabil povedati, kdaj bo stari, po-lomljeni most prestavljal doli nižje v Zalogo, kakor je to Zaločanom ob-ljubljalo na svojem shodu, ki ga je imel slučajno ravno pred občinskimi volitvami v Prečini.

Zagorje na Pivki. Letos smo ime-li v tukajšnji okolici velike manevre. Redno pred manevri pošilja okrajno glavarstvo v Postojni dopise, v katerih se pritožuje, da nastavijo za časa manevrov trgovci in gostilničarji vi-soke cene. Pri nas to ni navada, pre-je še obratno, da se za vojake napravi nižje cene. Le ena izjema je bila le-tos, kjer se je vojake res odiralo kar na debelo. Da bo devedo okrajno glavarstvo se v prihodnje kam obrni-ti, hočemo ta slučaj malo osvetliti. Ta izjema je v Zagorju Marija Koren. Ta Korenka je imela v hiši častnike na hrani, moštvo je seveda zahajalo tudi v gostilno in trgovino. Tudi so se stregle stotnje tam. Ko je videla ma-ma Korenka toliko gostov v svoji hi-ši, kar ni navada, je kar divja postala »na solde« in vsled tega jim je raču-nala vse, kar mogoče visoko, tako na primer prašičjo pečenko 1 K 90 vin., gulaš 60 v, jajce 30 v itd. Častniki so se pritoževali, da ne shajajo izpod 5 K dnevno. Točila je neupravičeno žganje ter razne druge prestopke je delala, tako, da je imela žandarmer-ija z njo precej sitnosti. Govori se, da je bila radi pretiranih cen kazno-

vana, a ona pravi, da bode tožila vsa-kega, ki to govori, tako, da se ne ve, pri čem da smo da se bile cene pre-tirane, se vidi iz tega, ker se vedno baha, da je ob vojaki zaslužila par lepih konj ter da lahko zaprejo hišo, češ, da so toliko zaslužili, oziroma da so šle krone tako gori, da od tega la-hko do drugih manevrov živijo; pri-pomnimo, da je pet glav v hiši. Za-pomnijo naj si pa tudi vojaška povelj-stva to za v prihodnje, da bodo ve-dela, kje se nastaniti. Vsled teh ve-likih zaslužkov je pa Korenka tako postala objestna, da ne pusti nobene-ga soseda in meščana na miru. Po manevrih ima kar tožbo na tožbo, tako, da že vsem vaščanom preseda. Mislimo pa, da jo bode počasi mi-nulo.

Kinematograf »Ideal«. »Maks in Ljubezen«, velekomična veseliga v treh delih z Maks Linderjem v glavi vlogi, predvaja se danes in na-slednja dva dneva pri večernih pred-stavah. Ta slika je polna velekomič-nih prizorov in vzbujala nepopisen smeh. Razen te slike predvajajo se še: detektivska učinkovitost: »Ljud-je in krinke« (pri vseh predstavah), dalje »V gondoli skozi Benetke« (po-tovalni film), »Gauguinov teden« (najnovejši posnetki) in »Leo se hoče ločiti« (velekomično). — Ta spored je jako lep, poln krasnega humorja in se priporoča, da si ga vsakdo, ki se hoče dobro zabavati, ogleda. — V turek »Konec Bizanca«, kolorirana drama.

Tržne vesti. Danes sta pripeljala dva Vipavca 93 škatulj grozdja in pet vreč kostanja. Domačega sadja so na trg pripeljali 129 košar. Krompirja je bilo 11, zelja pa 8 voz. Jajc je bilo 55 košar, perutnine pa 72 kurnikov. Gob je bilo 43 košar. Pri vseh drugih ži-vilih so bile cene enake onim od mi-nulega tedna, le pri krompirju in zelju so se znatno znižale. Krompir je ve-ljal 100 kg 4 K 40 v, zelje pa 100 glav 6 K. — Tržno nadzorstvo je od 22. do 26. t. m. preiskalo 11.200 jajc, med katerimi je bilo 52 pokvarjenih.

Varnostne oblasti še vedno, do-sedaj brez uspeha, zasledujejo onega velikega neznanca, ki je imel precej velike brke, črno defektno obleko in črn raztrgan klobuk — kateri je po-skušal na okrajni cesti Idrija-Črni vrh oropati Ivano Kumerca, pa se mu ni posrečilo. Istotako se še v nezna-nem žepu nahaja srebrna žepna ura s srebrno verižico, ki jo je pri football igri nekdo ukradel na Prulah 14let-nemu Stankotu Čuku. Obe zadevi bodeta skoraj gotovo ostali nerešeni.

S kostanja padel. Včeraj popol-dne je 11letni šolski učenec Stanko Jerala splezal Pred Prulami na ko-stanj in ga tresel. Deček je stopil pre-več na konec veje, katere se mu je zlomila, ter je padel s kostanja in ob-ležal nezvesten. Pri padcu si je de-ček zlomil levo roko in zadobil tudi notranje poškodbe. Prepeljali so ga z rešilnim vozom v deželno bolnico.

Žepne tatvine na trgu se nada-ljujejo! Danes dopoldne je bila na sadnem trgu posestnici Neži Zotler-jevi iz Savelj iz žepa ukradena de-narica, v kateri je imela 4 K denarja, Katarini Vrhovčevi pa rjava denar-ica z manjšo vsoto denarja. O tatu policija seveda nima ne duha ne sluha.

Vlom. Danes ponoči so neznani zlikovci vlomili v tobakarno na dr-žavnem kolodvoru v Spodnji Šiški ter odnesli za več nego 400 kron ci-gar in cigaret. Vzeli so seboj samo boljše cigarete in cigare, dočim se za slabše niso zmenili.

V prisilno delavnico so danes pri-peljali 31letnega malopridneža Jožefa Bergerja iz šentvitske okolice na Ko-roškem.

Utekel pes. V sredo, 24. t. m. je utekel iz smledniškega gradu pri Medvodah mlad, črn pes z ljublj-an-sko pasjo znamko št. 242. Najditelj naj ga blagovoli oddati v gradu.

Najdene stvari v času od 1. aprila do 22. septembra, katerih izgubi-telji se še niso priglasili: 4 ščipalniki z etuiem, usnjata torbica za nož, 2 moška klobuka, 3 zlati poročni prsta-ni, 3 bankovci po 20 K, srebrna moška ura (tula), električna žepna svetilka, suknja (havelok), acetilenska svetil-ka za motorkolo, srebrna žepna ura za moške z verižico, železni drog, športna srebrna verižica s talarjem sv. Jurija, športna srebrna verižica, zastavljalni listek št. 5417, lorgnet iz želvovine, 4 srebrne damske ure, sre-brna ovratna verižica, otročji suknjič (lister), zavitek s suknjom za damske bluze, knjiga »Povest«, 2 palici, dam-ska ura iz kovine, 2 odrezka svile, blagajniški ključ, risalo orodje, ključ z verižico, vozna veriga, otročji klo-buk, 7 moških dežnikov, molitvenik, železen drog, 4 skupaj zvezani klju-či, športna čepica, srebrna moška ura z verižico, zloženi hišni ključ, igla za klobuk, 4 damske torbice, zlat prstan s 3 kamni, knjiga za knjigovodstvo, knjiga »Iljada«, zlat prstan, daljnogled, moški pas z uro in verižico, uč-ni list za brijača, 12 fotografičnih plošč, zavitek z moškimi srajcami

(Jägerhemd), rožni venec, zavitek s trgovskim papirjem in kuvertami, vreča z zidarskim orodjem in staro obleko, 2 damska dežnika iz svile, rdeči damski čevlji, usnjata zapestni-ca s srebrno uro, damsko ogrinjalo, fotografični aparat, rjavi gumijevi plašč za avtomobiliste, zlata dolgo-članasta zapestnica, stara ura iz jekla s srebrno verižico, 2 bankovca po 10 kron, zlata vratna verižica, železna hranilnica, stara denarnica brez de-narja z 1 srečko, staro kolo, zavitek katranovega papirja, 2kolesni vozič-ek za prevažanje pive, ptič, srebrna športna verižica, goldinarski tolar, pasja verižica z znamko, baterija za električno žepno svetilko, staro kolo znamka »Dürkopp«, 6 kron v srebr-nem denarju in 26 denaric iz usnja z različno vsebino.

Vdova s tremi malimi otroki se nahaja v skrajni bedi in prosi dobre ljudi, da se je usmilijo z darovi v obleki ali denarju. Darila sprejema upravništvo našega lista.

Javna parcelna dražba zemljišč Josipa Plankarja na Dolenjski cesti, oziroma pod Rudnikom, se bo vršila v ponedeljek, dne 29. t. m. predpol-dne ob pol 10. uri v izbi št. 16 c. kr. okrajnega sodišča v Ljubljani.

Koncert v hotelu pri »Lloyd«. Dne 27. t. m. prirede bivši godbeniki Slov. Filharmonije koncert. Dirigira koncertni mojster g. Bogomil Černy. Proizvajale se bodo najnovejše ope-retne skladbe. Vstopnina 40 v. Začet-ek ob 8. zvečer.

Narodna obramba.

Družbi sv. Cirila in Metoda je poslal g. Anton Mihevc, stud. med. vet. na Dunaju 10 K, katere so zlo-žili v spomin na 20. septembra 1908 slovenski veterinarji na Dunaju. Iz kazenske poravnave Adele Jeršek ca. Ivan Mauser je plačala Adela Jeršek 10 K, katere je poslal družbi odvjetnik g. dr. Anton Švigelj. Franc Fischer, gostilničar na postaji pri Sv. Luciji je plačal v poravnavo nekega spora C. M. družbi 10 K. Gdč. Katica Rebec, Radohova vas je nabrala o priliki ženitovanja svoje sestre Ivan-ke z g. Št. Lapajne 10 K 40 v. Julij Šetinc je nabral za družbo na narod-ni praznik v veseli družbi opatijskih Slovencev 33 K 40 v. Iskrena hvala!

V Kanalu na Gorškem se je vršil dne 14. septembra 1913 cvetlični dan, od katerega je prejela C. M. družba polovico vsote 142 K 64 v. Denar je poslala blagajničarka g. Franja Kofol. Požrtvovalnim rodo-ljubom v Kanalu prav toplo za-hvalo.

Društvena naznanila.

Telovadno društvo »Sokol I.« v Ljubljani priredi prihodnjo nedeljo, 5. oktobra, bratom, ki odhajajo letos k vojakom, poslovilni večer v re-stavraciji »pri zlati ribi« v Stritarje-vi ulici. Brate člane in prijatelje dru-štva vabimo na ta večer. — Na zdar!

X. redni občni zbor »Prosvete« se vrši dne 30. septembra 1913 z običajnim dnevnim redom ob 8. zvečer v Ljubljani pri »Novem svetu«, Prešernova soba. Prosimo za obilo ude-ležbo.

Akademsko fer. društvo »Prosveta« v Ljubljani. V teku počitniške poslovne dobe je »Prosveta« dobila izredno mnogo prošenj za ljudske knjižnice, ki jih je tudi ustanovila oziroma izpopolnila, kolikor ji je bilo največ mogoče. V Spodnjem Dravo-gradu na Koroškem smo knjižnico popolnoma zamenjali; 120 novih knjig, izbrane vsebine smo tja odpo-slali; v Ratečah smo izpolnili knjižni-co s 40 knjigami najnovejše literatu-re; enako v Kranjski gori; v Smar-jetu na Koroško je šlo 30 mladinskih knjig; Idrijski podružnici smo pri-skočili na pomoč s 35 knjigami za novo knjižnico v Ledini, ki se otvori v nedeljo. Sestavljajo se pa knjižni-ce za Apače na Koroškem in zbirka mladinskih knjig za Rožek, tudi na Koroškem. Z navedeno odposiljav-jo 400 knjig smo do dobra izpraznili zalogo in spričo mnogih nerešenih prošenj za knjige in knjižnice nam preostaja le prošnja: Darujte preči-tane knjige »Prosveti«, zlasti Tavčarja, Jurčiča, Levstika, Stritarja, Trdino, Krsnika, novejše romane in mladinske spise. »Prosveta« te vrste knjige tudi rada kupi in zato prosimo vse, ki nosijo take knjige starinar-jem, da jih ponudijo »Prosveti« po-tom dopisnice, na kateri naj navede-jo ceno. Naslov: »Prosveta«, Ljub-ljana, Mestni dom.

Letošnje »Slavčeve« plesne va-je se prično v nedeljo, dne 5. oktobra v veliki dvorani Narodnega doma in se vrše nadalje vsako nedeljo in praznik od 3. ure popoldne do 7. ure zvečer. Damam se prično razpošilja-ti vabila prihodnji teden. One cenj. dame, ki žele na novo pristopiti, naj blagovolijo naznaniti odboru, da se

jim vpošlje vabilo. Gospodom se po-sebna vabila ne bodo razpošiljala. Zato kličemone tem potom vsem prija-teljem društva in ljubiteljem plesa — dobro došli.

»Deželne zadruge brivcev, fri-zerjev in lasničarjev v Ljubljani« izredni občni zbor bode v torek, dne 30. septembra 1913 ob 3. uri popol-dne v restavraciji pri »Starem Rim-ljanu« na Rimski cesti št. 4.

Telovadno društvo »Sokol« v Štepanji vasi naznanja, da priredi v nedeljo dne 28. septembra t. l. svojo prvo vinski trgatve ob enem odhod-nico naših bratov k vojakom v pri-jazni gostilni br. Ivan Briceljina v Štepanji vasi, h kateri najvljudnej-še vabimo slavno občinstvo, da se pri-reditve mnogobrojno udeležijo. Prihod viničarjev in viničaric z županom na čelu točno ob 4. uri popoldne. Ker odbor že v naprej jamči za neprisi-ljeno zabavo, naj se torej vsak dolo-či za poset te vinske trgatve, kjer bode gotovo obilo zabave in smeha. Vstopnina je prosta. Na zdar!

Prostovoljno gasilno društvo v Mostah pri Ljubljani priredi v gostil-ni »Pod lipo« po domače pri Trčku dne 5. vinotoka v velikem obsegu z raznovrstnim sporedom vinske trga-tev. Ker so za to že sedaj priprave v popolnem tiru, je upati, da bo imela vinska trgatve lep poset. Slavna ga-silna društva in ljubitelji gasilstva se že danes opozarjajo na to vinsko tr-gatve, in se jih najvljudnejše vabi, da se je kar v najobilnejšem številu udeležijo, ter s tem prisrskožijo v gmo-tnem oziru društvu na pomoč. Odda-ljena društva se naprošajo, da se vsaj v deputacijah udeležijo vinske tr-gatve. Torej v nedeljo 5. vinotoka, vsi v Moste na vinsko trgatve, kjer bo vsak našel dovolj prijetne zaba-ve. Da pa bode vsak dobro in poceni postrežen z jedjo in dobro vinsko kapljico, za to bo že skrbljeno.

Sokol v Notranjih goricah je mo-ral svojo javno telovadbo, ki bi se imela vršiti preteklo nedeljo, prelo-žiti vsled slabega vremena na nede-ljo, dne 28. septembra t. l. — Slavno občinstvo opozarjamo na to priredi-tev, katere se udeležijo vsa okoliš-ka društva, in pričakujemo tudi večjo udeležbo od sokolsko čuteče Ljublja-ne. — Kreпки na zdar!

Prosveta.

Gledališko društvo na Jesenicah vprizori v nedeljo, dne 28. t. m. ob 3. popoldne v dvorani pri »Jelenu« na Savi kot prvo popoldansko predsta-vo »Angelo, tiran padovanski«, dra-ma v treh dejanjih (štiri slikah). Igra je ob premieri ugajala in smo skoraj primorani jo ponoviti ter opo-zarjamo na to znamenito delo fran-coskega pisatelja posebno zunanje udeležence. Igra se godi v šestnaj-stem stoletju v Padovi, nad kojo so gospodarile z vso svojo grozo Be-netke. Tudi Angelo Malipieri, sicer dober, a strahopeten človek, se mora ukloniti beneški republikanski vladi in nastopiti kot tiran. Toda ne samo, da nastopa kot tiran napram podlož-nikom beneške republike, on hoče biti tudi tiran napram svoji ženi, ki mu je pomagala do bogastva. In v tem ravno obstoja tragika, da mora ne-ljubljena in iz koristi poročena žena umreti, ker ne ljubi soproga, ki jo sovraži. Gledališko društvo je pre-skrbelo za to predstavo sijajno gar-derobo in lepo opremo.

Rnjževnost.

— Ročni zapisnik z imenikom ljudskih šol in učiteljskega osebja na Kranjskem, Južnem Koroškem, Juž-nem Štajerskem in Primorskem in z osebnim statusom kranjskega, goriškega, sežanskega in tolimskega ljudskega učiteljstva za šolsko leto 1913/14 je ravnokar izšel. Sestavil ga je L. Jelenc. Brez kataloga ele-gantno vezan 1 K 80 v, s katalogom za sto učencev 2 K, za 150 učencev 2 K 20 v. Dobiva se v Narodni knji-garni.

Izpred sodišča.

Važna razsodba za obrtnike. Pred kratkem je postala pravo-močna razsodba deželnega kot vzklicnega sodišča celovškega, ki do-loča v nasprotju z dosedanjim ekse-kutivno prakso, da stroji in motorji, katere potrebuje obrtnik v svojem obrtu, niso povrženi eksekuciji. Po § 251. eksekucijskega zakona so od-tegnjene rubeže vse priprave, ki jih rabi obrtnik za izvrševanje svojega obrta. Stroje in motorje pa dosedanja eksekucijska praksa ni izločevala od ru-beža, češ, da ne služijo osebnemu izvrševanju obrti. Pred kratkem so zaurabili v Celovcu nekemu mesarju električni motor in stroj za rezanje in mešanje mesa. Mesar je vložil na sodišče prošnjo, da naj se eksekucija ustavi z motivacijo, da potrebuje mo-tor in stroj za izvrševanje svoje

obrti. Sodni izvedenec je podal tozadevno mnenje, da za izvrševanje obrti motor in stroj nista neobhodno potrebna, ker se lahko nadomesti njihovo delo tudi z ročnim delom. Seveda bi zahtevalo ročno delo veliko več časa, bilo bi dražje in obrat bi ne mogel v sedanjem času konkurirati. Prvi sodnik je ugodil prošnji mesarja in je ustavil eksekucijo. Tožnik se je proti ti obsojbi pritožil, deželno kot prizivno sodišče pa je njegovo pritožbo zavrnilo. Med razlogi sodbe navaja sodišče med drugim sledeče: V izvrševanju različnih obrti je nadomestilo v zadnjem desetletju odgovorno napredku časa in razvoju tehnike ročno delo delo z različnimi stroji, katero vedno bolj izpopolnjujejo in delajo vedno hitreje in ceneje. Vsak obrtnik je dandanes primoran, če se hoče vzdržati v konkurenčnem boju, da se poslužuje v svojem obratu kolikor more strojev, ker je obrat brez strojev sicer mogoč, toda dandanes skoro nevdržljiv. Če razlagamo torej zakon časa primerno, se morajo smatrati stroji, ki pa morajo odgovarjati velikosti in obsegu obrta, za izvrševanje obrti kot neobhodno potrebni in torej tudi niso podvrženi eksekuciji. Kajti brez uporabe teh strojev je izvrševanje obrti skoro onemogočeno in se ne more rentirati.

Po novem paragrafu.

Porotno sodišče v Szegedinu je izreklo v četrtek prvo obsodbo po novem § 456. zaradi prestopka proti oboroženi sili z objavljanjem vojaških tajnosti. Urednik srbskega lista »Srbstvo«, Milan Popovič v Novem sadu, je objavil v svojem listu, da so nastanjeni v Pančevi pri privatnih hišah vojak, da je vojaška obmejna straža pri Oršovi zelo močna, da so z vojniki zastraženi mostovi in da pešje podonavski monitorji proti Novem sadu. Porotniki so krivdo potrdili in sodišče je obsodilo Popoviča na tri mesece ječe in v globo v znesku 300 kron.

Razne stvari.

* **Ponesrečena planinca.** Iz Weissenbacha poročajo, da je padel na Peilsteinu čez visoko pečino dunajski fotograf Viktor Gorecka. Dama, ki je bila z njim, se je rešila. Ponesrečenca so prepešali v bolnico v Baden, kjer so dognali zdravniku, da ima poleg več manjših poškodb, poškodbo lobanjo. — Iz Imbosta poročajo, da je odšel v soboto zasebni uradnik Hubert iz Metza na takozvani Totenkirchlein, od koder se še ni vrnil. Vse kaže, da se je mož ponesrečil.

* **Rojen morilec.** Večkratni morilec Wagner, o katerega zločinih smo že poročali, je izjavil nekemu častnikarju v Stuttgartu sledeče: Nihče mi ne verjame, da ga ni morilca kot sem jaz, ki sem rojen za to. Proti naravnemu nagonu k moritvi sem se dolgo boril, toda zaman. Prišel sem končno do prepričanja, da imam pravico moriti. Posebno težko sem umoril svojega sina Riharda, ker se je tako bal smrti. Toda moral sem ga spraviti s sveta. Tri noči nisem zaspal in prežal na njega in na svojo ženo. Četrto noč, bilo je po polnoči, ko je žena zaspala, sem izvršil zločin. Vem kaj me čaka in popolnoma nič se ne brigam za to, kar mislijo ljudje o meni. Obsojen bom zaradi 14 zavratnih umorov 14krat na smrt, glavo mi bodo odsekali pa samo enkrat. Sicer pa želim samo to, da bi bila cela zadeva že kmalu rešena in da bi bil hitro mrtev.

* **Zagoneten samomor princesinje Sasko-Weimarske** se pojasnjuje vedno bolj. Prvotno so mislili, da je izvršila 25letna lepa princesinja samomor zaradi svojega zaročenca dr. Bleichröderja, sina znanega financirja. Zaradi tega je oče tudi odslavljal dr. Bleichröderja od posmrtnih žalnih svečanosti, ki so se vršile v gradu, kjer je izvršila princesinja samomor. Že takrat so govorili, da Bleichröder ni povzročil njene smrti. Princesinja je imela ob enem ljubavno razmerje s poročnikom gardnega dragonskega polka št. 2, s pl. Putlitzem. Ta Putlitz je pred kratkim umrl. Rekli so, da je podlegel operaciji slepega črevesa. Drugi pa so vedeli, da se je mož usmrtil sam in sicer zaradi pokojne princesinje Weimarske. Njegovega pogreba se je udeležila tudi grška kraljica, ki je vedela za to ljubavno razmerje in kateri je pokojni Putlitz tudi pokazal ljubavna pisma svoje princesinje. O tem je zvedela, bodisi po grški kraljici, bodisi na drug način tudi princesinja in to je tudi vzrok samomora.

* **Izseljenkam v Egipt.** Notranje ministrstvo je izvedelo, da se izseli vsako leto vedno več žensk v Egipt. Te ženske potujejo večinoma same ali v spremstvu kakšnega znanca ali znanke, katero spremstvo pa je večkrat usodno za dotično izseljenko.

Veliko takih žensk, bodisi deklice ali mladih žena, je postalo žrtev brezvestnih trgovcev z dekleti. Vsled tega je izdalo ministrstvo svariilo, v katerem odsvetuje samostojnim ženskam izseljevanje v Egipt, obenem pa nasvetuje onim, ki se hočejo kljub temu svariiti izseliti v Egipt, da se zglase pred odhodom pismeno pri dunajskem policijskem ravnatelstvu ali pri dunajski centralni družbi proti trgovini z dekleti, ki priporoči izseljenke svojima podružnicama v Aleksandriji in v Kajiri, kjer jih počakajo njihovi zastopniki v pristaniščih, kjer pristojne omenjeni parniki.

* **Kolera.** V Galiciji se kolera še vedno razširja. V ponedeljek je bilo naznanjenih zdravstveni oblasti v Lvovu zopet večje število novih bolnikov. Eden izmed teh je že drugi dan umrl. Natančnejši podatkov o razširjenju kolere, katero so zanesli v naše severne kraje rezervisti, ki so se vrnili z juga, seveda ne dobimo. Gotovo pa je, da se kolera vedno bolj razširja, kljub vsem, še tako strogim zdravstvenovarnostnim odredbam. Se hujše razmere vladajo v tem oziru na Hrvatskem. V zadnjih dneh je bilo naznanjenih deželni vlad 38 novih slučajev kolere, med katerimi je umrlo 8 bolnikov, pri katerih so dognali kolero. Sploh se kolera v deželah, v katere so se vrnili rezervisti, vedno bolj razširja in bati se je, da ne napravi ta pojav še več škode, kot jo je napravilo vpoklicanje rezervistov na naše južne meje. Zato je dolžnost zdravstvenih oblasti, da zastavijo vse svoje moči in sile, da nas obvarujejo vsaj pred to nesrečo.

* **Vratislavska škandalska afera.** Velikansko pozornost vzbujajo že omenjena vratislavska škandalska afera, katere žrtev je več kot 72 šolaric. Dekleta so se shajala v večjem ali manjšem številu v stanovanju nekega pustolovca, ki je bil obenem posredovalec med dekleti in med svojimi gosti, ki pripadajo večinoma boljšim meščanskim, uradniškim in vojaškim krogom. Policija sicer prikriva celo afero kolikor more, toda zaman, skriti je ne more. Znano je, in tega ne morejo prikriti, da so zaslišali do sedaj čez 70 deklic in oficijalni listi to potrjujejo. Več deklic so oddali v razne poboljševalne zavode. Dalje so aretirali do sedaj 14 oseb iz boljših stanov katerim so dokazali, da so se udeleževali orgij z mladimi deklicami. Zadnjega so zaprli poslovnodjo neke zelo obiskane kavarne, kateremu so dognali, da je zlorabil nemo 13letno deklico, ki je postala z njim noseča. Pri nekem drožistu so našli več fotografij, ki predstavljajo zloglasne orgije. Na fotografijah so spoznali udeležence kakor tudi njihove žrtve. Osem oseb in sicer vsi iz boljših stanov, se je dosedaj ustrelilo, da so se odtegnili sramotnemu zaporu in kazni. Zadnji se je ustrelil neki trgovec, kateremu so prišli na sled potom omenjenih fotografij. Zanimivo je, kako je policija to zadevo razkrila. Dne 30. avgusta je stal na neki zelo obljuden cesti stražnik in poslušal dve deklici, ki sta se pogovarjali poleg njega. Ena je bila stara približno 12, druga pa 15 let. Bili sta iz srednjeveških hiš. Med drugim je pripovedovala mlajša starejši, da je dobila od nekega bogatega meščana krasno čepico za 12 mark. Stražnik je stopil nato bližje in vprašal dekle, zakaj ji je dotični gospod kupil čepico. Pri tem vprašanju je starejša nenadoma pobežnila in izginila v množici, mlajša pa je stražnik prijel in jo odpeljal na stražnico. Tam je izdala dekle svojo tovaršico, katero so takoj aretirali. Deklici sta moralno popolnoma uničeni. Brez sramu sta pripovedovali o početju v oni skrivni hiši in imenovali več odličnih meščanov in drugih deklic, ki so se tam shajali. Skoro istočasno je opazil neki mesar pri svoji 17letni hčerki precejšnjo vsoto denarja. Ker mu dekle ni hotelo povedati, kje je dobil denar, jo je začel oče tepsti in jo je tepel toliko časa, da mu je dekle priznalo, da je bilo v oni hiši z več deklicami skupaj in da je dajal denar neki gospod, ki tudi tja zahaja. Mesar je ovadil to policiji. Pri celi stvari je igrala veliko vlogo neka Mizi in Lisse, ki je imela nalogo, da je zasledovala in vabila deklice v hišo. Preiskava se še nadaljuje in sledilo bo bržkotne več aretacije.

* **Kot darilo za naše bralce** razpošilja znana firma preprogarnica zaloga pohištva S. Schein, c. in kr. dvorni in komorni dobavitelj na Dunaju I., Bauernmarkt 10, 12 in 13 novo izšli sedaj posebno odlično opremljeni album za notranjo dekoracijo popolnoma zastoj in poštine prosto. Dopisnica z natančno navedbo naslova in izrečnim sklicevanjem na naš list zadostuje popolnoma.

* **Za odstranitev kroničnega zaprtja** je priporočati daljša raba primernega sredstva. Po mnogostanskim znanstvenih izkušnjah je v prvi vrsti pripravna za to Franc Jožefova grenčica, ki izvira iz staroznanih Franc Jožefovih zdravilnih vrelcev v Budi (Budapešta). Tudi neprestana raba te izborne mineralne vode niti najmanj ne oškoduje prebavnih aparatov, nego vedno točno in pravilno odvaža. Prirodna Franc Jožefova grenčica, ki jo japonske vseučiliške bolnice neprestano rabijo že mnogo let, zasluži sloves idealnega odvajalnega sredstva, ki ga uživa po vsem svetu. — Vsaka lekarna, boljše drogerije in trgovine z mineralnimi vodami imajo v zalogi pristno Franc Jožefovo grenčico, tako da je to sredstvo prve vrste vsakemu lahko in ceno dostopno.

Telefonska in brzojavna poročila.

Ministrski svet.

Dunaj, 27. septembra. Včeraj se je vršil ministrski svet, ki se je bavil baje s tekočimi zadevami. Ministrski svet se danes nadaljuje.

Dunaj, 27. septembra. Ministrski svet se je bavil s političnim položajem in s pripravami za jesensko zasedanje zbornice, zlasti pa s češko-nemško spravo. Na razgovor so prišle tudi razmere v Galiciji in nove vojaške zahteve.

Deželni zbori.

Inomost, 27. septembra. Včerajšnja seja tirolskega deželnega zbora je trajala pol ure. Nato se je vršila konferenca načelnikov strank, ki pa se je končala brezuspešno. Prihodnja seja v sredo, na dnevnem redu je volilna reforma za deželni zbor.

Linc, 27. septembra. Če se bo posrečilo uspešno končati pogajanja o reformi občinskih volitev, bo deželni zbor sklican najbrže decembra. Stranke so v toliko edine, da se nova pogajanja lahko prične.

Tiszovi dolgovi.

Budimpešta, 27. septembra. Z ozirom na trditve socialno-demokratskega lista »Nepszave«, da je kabinet Fejervary plačal politične dolgove grofa Tisze, izve budimpeštanska korespondenca od merodajne strani, da je imela Tiszova stranka leta 1905, ko je Tisza demisioniral, mnogo dolgov. Baron Fejervary je takrat obljubil, da bo skušal te dolgove poravnati in je plačal res eno četrtno teh dolgov.

Cerkev in država.

Aix les Bains, 27. septembra. Ministrski predsednik Barthón je izjavil, da francoska vlada niti ne misli na to, da bi izpremenila, oziroma odpravila leta 1905 sklenjeni zakon o ločitvi cerkve od države.

Francoski manevri.

Pariz, 27. septembra. »Matin« priobčuje članek, v katerem pravi, da se je francosko vojaštvo izkazalo pri letošnjih manevrih premalo izvežbano. Tudi šef generalnega štaba in njegov namestnik nista imela dobrega vtiska. List pravi, da je pričakovati več vpokojitev višjih generalov.

Rojalistična zarota na Portugalskem.

Madrid, 27. septembra. Iz Bajadoza brzojavljajo, da delajo portugalski zarotniki na to, da bi vprizorili na celem Portugalskem nemire, da odvrnejo pozornost vlade, med tem ko naj rojalistične čete vpadajo v severno Portugalsko.

Lizbona, 27. septembra. Vlada je dala aretirati več vplivnih oseb. Eden izmed aretiranih je priznal, da je obstojal komplot proti ministrskemu predsedniku.

Vojna med Kitajsko in Japonsko.

London, 27. septembra. »Times« poročajo iz Pekinga, da je japonski poslanik opozoril kitajsko vlado, da do sedaj Japonska še ni sprejela zaodščena za dogodke v Nankingu. Če Kitajska v 3 dneh ne ustreže japonskim zahtevam, si bo Japonska sama poiskala pravico. Deset japonskih vojni ladij z moštvo za izkrcanje čaka pred Nankingom na uspeh tega ultimata.

Dogodki na Balkanu.

Tretja balkanska vojna.

Cetinje, 27. septembra. Kralj Nikolaj je sprejel včeraj poglavarje albanskih plemen Hoti in Grudi. Albanski poglavarji so izjavili, da obsojajo gibanje upornikov in so povedali, da so bili Albanci nahujskani. Kralj je deputaciji odgovoril, da bodo Črnogorci brezobzirno postopali proti upornikom.

Belgrad, 27. septembra. Glavna albanska sila stoji med Dibro in Strugo. V Kicevu je naročil vojaški poveljnik mesta prebivalstvu, da naj mesto zapusti. Ker pa Albanci niso prišli do Kiceva, so se začeli prebivalci vračati. Tedaj šele so s zbrale okrog mesta albanske čete. Srbska posadka se hrabro brani.

Belgrad, 27. septembra. Velik del srbskih čet je že koncentriran in posrečilo se je povsod ustaviti nadaljnje prodiranje arnavtskih čet.

Pri Kicevu in Strugi so Albanci podlegli.

Pri Djakovici so bili Albanci popolnoma premagani.

Izpred Prizrena so vrgli Srbi Albance nazaj. Tam se bojuje v srbskih vrstah tudi mnogo Albancev, ki so ogorčeni nad pustošenjem in divljanjem albanskih čet, ki ovira vsako nemoteno mirno življenje v novih srbskih deželah.

Belgradski listi konstatirajo, da uporabljajo Albanci krogel dum-dum in da so skoraj vsi oboroženi s puškami sistema Manlicher. Nekatere čete imajo tudi gorske topove.

Dunaj, 27. septembra. »Fremdenblatt« demantira vesti, da bi se avstrijski častniki v albanskih vrstah udeleževali bojev proti Srbiji.

Belgrad, 27. septembra. Prve srbske čete so dospеле v Tetovo.

Belgrad, 27. septembra. Uradno se poroča, da bodo šli proti Arnavtom samo regularne čete prvega poziva, dočim ostanejo rezervisti v službi samo v Stari Srbiji.

Dunaj, 27. septembra. Dunajski listi danes zopet obhajajo orgije s senzacionalnim obrekovanjem Srbov in Črnogorcev. Zlasti se odlikuje »Albanska korespondenca«, ki poroča o nasiljih in grozovitostih Srbov in Grkov ter poroča, da požigajo Črnogorci vasi v Malisiji ter da srbski vojniki more in ropajo pri albanskih trgovcih.

Belgrad, 27. septembra. Po poročilih listov imajo Srbi do sedaj 300 mrtvih in 500 ranjenih. Albanske izgube pa so naravnost velikanske. Samo pri Djakovici so imeli Albanci nad tisoč mrtvih.

Belgrad, 27. septembra. Zastopnik zunanje ministrstva Spalajković trdi, da ima srbska vlada v rokah dokaze, da vodijo Albance bolgarski višji častniki, med njimi major Markov in najmanj še deset višjih častnikov. Srbska vlada je to v posebni noti naznanila tudi ruski vladi.

Grška in Turčija. — Četrta balkanska vojna?

Atene, 27. septembra. Turčija svojega stališča napram Grški ni izpremenila. Gotovo pa je, da Grška ne bo trpela nadaljevanja zavlačevalne taktike Turčije.

Carigrad, 27. septembra. List »Terdzuman« piše: Turčija mora sedaj štiti sultanu zveste Albance in dati lekcijo Grški, ki zopet mobilizira svojo vojno mornarico.

Atene, 27. septembra. Ministrski svet je prošil grškega kralja, da naj se vrne na Grško, ker se je razmerje med Grško in Turčijo silno poostrilo in ni izključeno, da pride še enkrat do spopada.

Pariz, 27. septembra. Listi pišejo: Odnosaji med Grško in Turčijo so zelo resni. Turčija se upira skleniti z Grško definitivni mir ter zahteva otoka Kios in Mitlene. Turčija je pripravila tudi več vojaški kontingent, ki naj eventualno izvrši nasilno okupacijo otoka Kiosa. Grški kralj je prekinil svoje potovanje ter se vrača v Atene. Politični krogi zatrjujejo, da ni izključeno, da pride do novih nevarnih komplikacij.

Srbski moratorij.

Belgrad, 27. septembra. Z ozirom na novo vojno je sklenila srbska vlada moratorij zopet podaljšati. Dosedanji moratorij konča 10. novembra.

Srbski ječmen.

Belgrad, 27. septembra. Vsled slabe letine je predlagal poljedelski minister, da se dovoli uvoz ječmena brez carine.

Bolgarska in Turčija.

Carigrad, 27. septembra. Tu se mudeči predsednik provizorične vlade v Zahodni Trakiji, ulema Saleh, je dobil iz Gumuldžine brzojavko, da se je 11.000 moških, ki so se bili izselili v Anatolijo, vrnilo in da se hočejo bojevati proti Bolgarski. Bolgari so jih baje že pognali preko stare bolgarske meje, vendar pa namerava ta četa, kakor poročajo grški listi, korakati proti Plovdivu. Provizorična vlada je baje izdala že tudi svoje znamenje. Glasom poročil iz Odrina so muhlimani pred svojim begom iz Svilena in Ortakeja zažgali svoje hiše.

Gospodarsko stanje na Bolgarskem.

Sofija, 27. septembra. Danes je potekla doba moratorija. Moratorij se ne podaljša. Ker je na Bolgarskem 70% malih kmetovalcev, dežela ni mnogo trpela vsled vojn, tako da je Bolgarska varna pred velikimi gospodarskimi krizami.

Preljubi Albanci.

Dunaj, 27. septembra. Za člana avstro-ogrsko kontrolne komisije za Albanijo je bil imenovan generalni konzul v Aleksandriji Petrović, rojen (?) Albanec.

Darila.

Slovenski Sokolski Zvezi kot cvetlični dar namesto cvetličnega dne. Upravištvu »Slovenskega Naroda« so poslali:

Gospica Slava Klobučar in gospica Marija Pirh nabrali kot svojo drugo veliko zbirko pri naslednjih darovalcih, uradniki Banke Slavije 5 K 90 v, Fran Golob 1 K, Hauptman 1 K, Vera Veršec 1 K, Stancar VI, 1 K, Prelovšek 2 K, Zemljč 1 K, dr. Rupnik 2 K, N. N. 10 v, Sajovic 2 K, Marija Vidmar 2 K, Sark 1 K, dr. Demšar 5 K, družina F. Sajovic 5 K, Neimenovana 1 K, J. Ciuha 5 K, družina Klobučar 10 K, dr. Tominšek 3 K, dr. Lipold 2 K, dr. Kodrnar 2 K, Ivan Kocmur 2 K, Planinec Anica 1 K, dr. Močnik 2 K, Habe 1 K, dr. Vrtačnik 1 K, dr. Švigelj 2 K, dr. Babnik in dr. Oblak 6 K, F. Urbanc 5 K, Bračko 1 K, Mikole 1 K, Perušek 2 K, Neimenovan 1 K, Rasto Pustoslemšek 2 K. Skupaj 80 K.

Telovadno društvo Sokol na Viču daroval 20 K, neimenovan iz dežele daroval 10 K, gđ. Pajkova (odb. Zen. tel. krožka Sokol I.) darovala 18 K, stalno omizje pri Bergantu v Trnovem zložilo 12 K kot odgovor na prepoved cvetličnega dne. Skupaj 140 K. — Krepi Sokolski Na zdar!

Ciril-Metodovi družbi darovala ga. Milka Buberl mesto venca na krsto gospice Male Jenkove v Litiji 10 kron.

Telovadnemu društvu Sokol I. poklanja na predlog gđ. Ele Horvat zbrana družba v gostilni Leopolda Dekleva, Vremski Britof 9 K 30 v v spomin 5letne posmrtnice nedolžnih žrtev.

Darilo za zgradbo Sokola I. Gospa Trškanova nabrala 1 K 10 v, sama pa je darovala 14 K. Najiskrenejša ji hvala, kakor tudi darovalcem. Na zdar!

Za Jezdni osek Sokola v Ljubljani nabral je potom nabiralne pole vrli brat Albert Pečevnik 311 K, za kar se tem potom odbor Jezdnega osek Sokola I. darovateljem in nabiralcu najiskreneje zahvaljuje. Na zdar!

Ziveli darovalci in nabiralci!

Umrli so v Ljubljani:

Dne 24. septembra: Albin Krže, delavec, 23 let, Trnovski pristan 12.

Dne 26. septembra: Sestra Marija Ksaverija Finžgar, uršulinka, 31 let, Kongresni trg 17.

V deželni bolnici:

Dne 24. septembra: Marija Juhant, bajtarjeva žena, 48 let. — Lovrenc Jereb, bajtar, 61 let.

Dne 25. septembra: Marija Bergant, tovarniška delavka.

Današnji list obsega 16 strani.

Izdajatelj in odgovorni urednik: Valentin Kopitar. Lastnina in tisk »Narodne tiskarne«.

Narodovo zdravilo. Tako se sme imenovati boleti utešujoče, mišice in živce krepujoče, kot mazilo dobro znano »Mollovo francosko žganje in sol«, katero se splošno in uspešno porablja pri tganju po udih in pri drugih naslednjih prehlajenja. Cena steklenici K 2.—. Po poštnem povzetju razpošilja to mazilo vsak dan lekarnar A. MOLL, c. in kr. dvorni zalagatelj na Dunaju, Tuchlauben 9. V zaloga po deželi je izrečno zahtevati MOLL-ov preparat, zaznamovan z varstveno znamko in podpisom. 5 33

Varujte se

ponaredb,

ki niso »FLORIAN« in zdravju ne koristijo!

Kdor živa,
Zabi težav;
Danes vesel je,
Jutri bo zdrav.

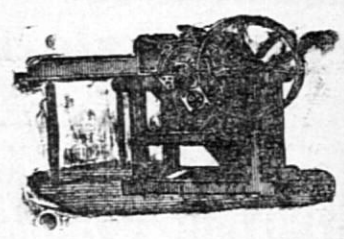
Naslov za naročila: »Florian« Ljubljana.

Postavno varovano.

J.C. MAYER

Zaloga vseh vrst sukna,
platna ter manufaktur-
nega blaga.

Manufakturna trgovina
na debelo in drobno.
Ljubljana, Stritarjeva ulica.

Mlatilnice, čistilnice
in vse druge poljedelske stroje
najnovejšega izdelka po znižanih cenah

kupite pri tvrdki

Karol Kavšeka nasl.

Schneider & Verovšek

Ljubljana, Dunajska cesta št. 16.

Žrgovina z železnino in zaloga strojev.

Vsakdo naj se o tem prepriča in zahteva brezplačno slovenski cenik.

NAJODLIČNEJŠA ZNAMKA

JAS. HENNESSY & CO. COGNAC
LE V IZVIRNI POLNITVI.

Moët & Chandon
Épernay

je šampanjec
najvišjega
dvora in
aristokracije

Angleške kostume
različne toalete

priporoča in izvršuje

damski modni atelijé

Josipina Šetinc-Bersin

Ljubljana, Kongresni trg 6.

Naročila z dežele se točno izvršujejo.

2120

MARXOVE EMAIL

in glazure za tla izborne
specialite, ki se hitro suše
in jih vsak lahko rabi.

Zaloga tovarne za lake

Ludvika Marxa

pri tvrdki brata Eberl, Ljubljana

Strogo solidna najstarejša domača tvrdka.

Juveli, zlatnina,
srebrnina ter razne ure.

Popravila in
nova dela po
najnižji ceni.

Edina zaloga ur
z znamko

„TUP“

Ceniki zastoj.

Ceniki zastoj.

Lud. Černe,

juvelir, trgovec z urami ter zapri-

seženi sodni cenilec.

Ljubljana, Wolfova ulica št. 3.

! Superfosfat !

obsega v vodi topljivo fosforjevo
kislino! najučinkovitejša, zato naj-
cenejša

gnojilo s fosforovo kislino

Zajamčeno največji donosi na tleh
vseh vrst, za vse sadežne in kul-
turne stroke! Zajamčeno najhitrejši
učinek! Superfosfat prekaša vsako
drugo gnojilo s fosforovo kislino.
Posebno učinkuje mešan s kalijem,
amonjakom in solitrom. Dalje am-
onjakove, kalijeve in solitrove su-
perfosfate dobavljajo vse tvornice
umetnih gnojil, trgovci, kmetijske
družbe in društva. Predznanke za
gnojilne poskuse sprejema:

Centralna pisarna društva
avstr. superfosfat, tvornice

Praga, Příkopy 17.

Vedno
najnovejše

Od
dobrega
najboljše

Specijalna
modna in športna trgovina
za gospode in dečke

J. KETTE, Ljubljana
Franca Jožefa cesta 3.

A. Hauptmann-a nasledniki

A. ZANKL SINOVI

LJUBLJANA.

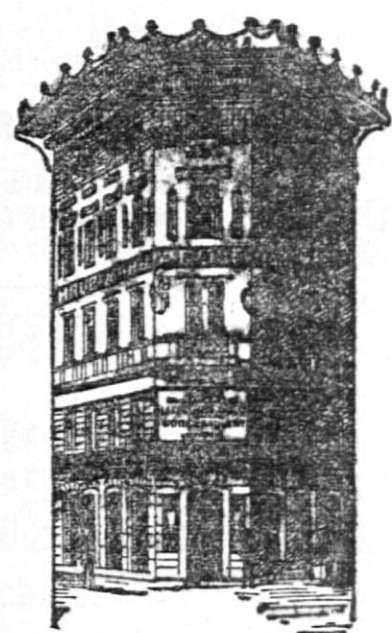
Žvornica kemičnih barv, lakov in firnežev, priporoča:

Oljnat
barve

Suhe
barve

Emailne
barve

Fasadne
barve

Marjtin trg št. 1.

Vse vrste:
firnežev,
čopičev,
lakov,

Mavec
(Gips)

Olje za pode
in stroje

Karbolinej

Naslov zadostuje;

A. Zankl sinovi v Ljubljani.

Ceniki zastoj!

Ceniki zastoj!

F. P. Vidic & Komp., Ljubljana

: tovarna zarezanih strešnikov :
ponudi vsako poljubno množino dvojno zarezani

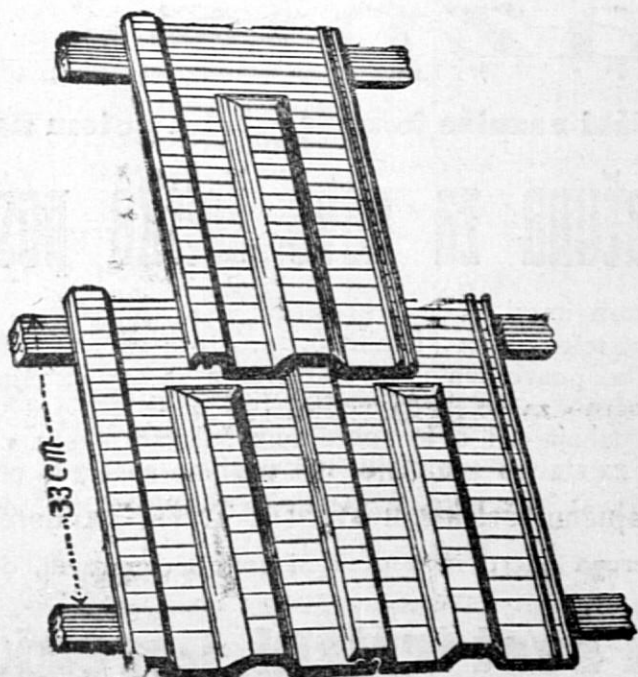
strešnik-zakrivač

:: s poševno obrezo in priveznim nastavkom. ::

Brez odprtih navzgor! Streha popolnoma varna pred nevihtami!

Najpreprostejše, najcenejše in najtrpežnejše kritje streh sedanjosti.

Na željo pošljemo takoj vzorec in popis.
Spretni zastojniki se sprejmejo.

Proslava petletnice „Sokola“ v Ptuj.

Lepo kot skrbno gojen vrt je bilo v nedeljo, dne 14. t. m. septembra dvorišče Narodnega doma v Ptuj. Posamezni paviljoni so bili okusno napravljeni, da jih je bilo videti kot sveže cvetke na tem vrtu. To sliko so neumorno pridne narodne dame spopolnjevale v harmonično celoto. Za njihov trud se jim vsem srčno zahvaljujemo.

Z veseljem je gosp. dr. Fermevc kot starosta Sokola pozdravil od blizu in daleč došle goste. Posetili so nas Mariborčani, posebno bratje Sokoli, Ormožani in odlični možje iz celega okraja. Veliko razburjenje je povzročilo sporočilo g. staroste, da je okrajno glavarstvo prepovedalo Sokolom 1. hoditi po mestu v kroju, 2. nadalje nastopiti v rdečih srajcah in 3. udeležnikom vobče nositi vsak kakoršnikoli znak. Nadalje je izjavil govornik: »Upoštevati bomo to odredbo, ker spremembe ni mogoče doseči; vemo pa za tak odgovor, ki bo našim nasprotnikom zelo neljub. Mesto narodnih znakov smo si izbrali za današnji dan znak ptujskega okraja «luk» (čebula), ki ga imamo v okusni umetni obliki pripetega na prsih po večini vsi. Ako aretirajo nas radi tega znaka, naj aretirajo tudi naše kmete lukarje, ko pridejo v mesto in jih naj ne spuste k nasprotnikom v hiše.« — Govornikove besede so našle živahen odmev.

Ptujski in nekaj mariborskih Sokolov je precizno izvajalo težke vaje na bradlji in drogu. Občinstvo je spremljalo taiste z živahnim ploskanjem. Nato je imel gosp. dr. Gosak slavnostni govor. Izjavil je v glavnem približno sledeče:

Petletnico ptujskega Sokola slavimo. Da zamoremo razumeti veliki pomen tega slavlja, moramo pogledati nazaj v politično zgodovino in v zgodovino Sokola ter si predočiti v kratkih potezih pregled taiste. Leta 1861. je zadobila Avstrija zakon, glasom katerega so se podelile državljanom važne pravice. Prostejši vzduh je zavel preko avstrijskih dežel. Svoboda, katera je leta 1848. bila avstrijskim državljanom pred vsem na jeziku, je jela stopati z izdatnimi koraki v javno življenje avstrijskih narodov. Pod ugodnim vplivom te nove dobe se je ustanovilo leta 1862. prvo sokolsko društvo v Pragi. Štelo je 75 članov. Danes štejejo Čehi nič manj nego 106.000 Sokolov. Nemci imajo v Avstriji za 200 turnarjev manj nego imajo Čehi Sokolov, in to kljub temu, da je Nemcev za tri milijone več nego Čehov. Tudi po svoji kakovosti nadkričujejo češki Sokoli nemške turnarje in češko sokolsko časopisje je morda najboljše med vsem sličnim časopisjem. In lahko se reče, da je ravno Sokol češki narod kot tak v znatni meri preobrazil, izboljšal. Ustvaritelia sokolske ideje dr. Tyrš in dr. Fügner sta položila tudi temelje za njegov razvoj. Po njunih načelih mora Sokol vzgajati svoje člane telesno in duševno. Telo je sluga duha. Biti mora zdravo, krepko, žilavo, vstrajno in mora znati kljubovati težkim naporom. V takem telesu mora bivati pogumen duh. Sokol mora biti značajan, nesebičen človek, katerega vodi pri vseh njegovih dejanjih kot najvišje načelo: ljubezen do lastnega naroda.

Lansko leto je obhajal češki Sokol svojo 50letnico. Zrasel ni samo od borih 75. na 106.000 članov, ampak je bil obenem kvas, iz katerega se je rodil in razvijal ogromni napredek češkega naroda na vseh poljih.

Pri nas Slovencih se je ustanovil prvi Sokol leta 1863. Kakor v mnogih drugih ozirih, tako smo tudi v tem sledili Čehom kot našim bratom in našemu vzgledu. Danes šteje Slovenci 7000 članov Sokola. Malo nas je še. Najmanjše dvakrat, da, trikrat toliko nas mora biti, da dosežemo sorazmerno taisto število, kakor so ga dosegli Čehi. Sokolska misel ima neizmerno privlačno moč, vsled česar lahko upravičeno upamo, da vodi pot razvoja Sokola tudi pri nas samo navzgor. Sokolski zleti vplivajo vsigdar na udeležence ugodno in razvoj Sokola napravi vedno zopet stopinjo naprej. Ob pogledu na vrste krepkih Sokolov in čvrstih Sokolic, posebno pri prostih vajah, zraste v vsakem gledalcu narodna zavest, moč in pogum. Sokol ima torej vzgojni pomen na znotraj in vsakega posameznega člana, tako glede njegovega telesa kakor glede njegovega duha in na zunaj na vsakega, ki količkar od bližje spoznava Sokole. Ta veliki pomen Sokola so uvideli tudi narodnjaki v Ptuj, že prilično pred desetimi leti, a šele pred petimi je stopilo vprašanje ustanovitve Sokola odločno v ospredje. Bil je meseca majnika leta 1908., ko

sta o priliki gledališke predstave ljubljanskih igralcev v tukajšnjem Narodnem domu g. dr. Koderman in g. Gregorka, uradnik Južne železnice, zatrdno sklenila, osnovati Sokola. S pomočjo celjskega Sokola so se izvršila vsa pripravljala dela. Telovadnico je dal drage volje na razpolago žalibog prerano umrli narodnjak g. Dragotin Zupančič. Slava mu! (Navdušeni klici: Slava mu!) Vodstvo telovadbe pri Sokolu je prevzel gosp. Gregorka, ki se ni strašil napadov »Štajerca« in »Marburger Ztg.«, ki so se z vso silo zaganjale v gospode, ki so prevzeli pripravljala dela. Že takoj v začetku je telovadilo 20 do 30 telovadcev. Bili so navdušeni, a tudi starejši ljudje, ki so se oklenili z veseljem sokolske ideje. Gosp. dr. Koderman je tudi stalno poročal voditeljem ptujskih Slovencev o razvoju Sokola. Tako so se ti gospodje prepričali, da je stvar osnovana na dobri podlagi in so dali na razpolago delavnice, katera se je nabrala že prilično pred desetimi leti v to svrhu. Za ta denar se je naročilo telovadno orodje, nakar se je preselil Sokol v čitalniško dvorano. Nemci so bili kar iz sebe radi ustanovitve Sokola. Nemški trgovci in obrtniki, ki žive od slovenskih grošev, so spodili pomočnike, ki so telovadili pri Sokolu, iz službe. Gosp. dr. Jurtela se je potrudil, da so dobili narodni trgovski pomočniki zopet mesta drugod. Ptujski Nemci so ovajali g. Gregorko, ki je bil vadiatelj Sokola, pri Južni železnici. Vsled tega je moral ta potrtovalni gosp. zapustiti v jeseni Ptuj. Prestavili so ga v Ljubljano, kjer po njihovem mnenju Nemcem ne more škodovati. Že takrat se je videlo, da bode Sokol sicer prospeval, da pa mora imeti lasten dom, svojo telovadnico. Žal se ta namera še do danes ni vresničila. Naše stremljenje mora biti, da v najkrajšem času pridobimo ptujskemu Sokolu lepo, zdravo telovadnico. S tem bodo veselje do telovadbe v veliki meri zrastle in Sokol bo že s tem pridobil novih članov. V svojem lastnem domovanju se bode potem lahko bujno razvijal. Brez lastnega doma je razvoj Sokola povsod silno otežkočen. Tem večje občudovanje zasluži dosedanjí člani Sokola, ki so vstrajali v najtežjih razmerah. Bodrila vas je, dragi mi bratje, zavest, da služite narodu in to vam je dajalo pogum in vstrajnost. Zavedali ste se, da je rdeča sokolska srca uprav narodni slovenski prapor, ki podžiga domoljubje, vzbuja samozavest in vspodbuja na krepak odpor proti našim narodnim nasprotnikom. In kak je položaj danes ob petletnici ptujskega Sokola?

Vršiti bi se imel letos vseslovenski sokolski zlet v Ljubljani v proslavo 50letnice ustanovitve prvega slovenskega Sokola. Vlada ga je prepovedala. Vršiti bi se imel cvetlični dan po vsem Slovenskem, da se nabirajo prispevki za Sokola in s tem doseže tem lažji njegov uspešen nadaljni razvoj. Tudi tega je vlada prepovedala. In ptujskim Sokolom? Vlada je prepovedala nositi Sokolom po ulicah kroj, prepovedala nastopati v rdečih srajcah ter nositi Slovincem vsakršen znak. Ali mislite, da s tem naš razvoj ali razvoj Sokola vlada ovira? Če mi hočemo, ne! Vseslovenski sokolski zlet se bo vršil prihodnje leto, morda v veliko večjem obsegu in boljše nego bi se bil letos, ko je bila naša pozornost obrnjena na naše brate na jugu.

Nabiranje za cvetlični dan lahko preskrbi vsak sam zase s tem, da pošlje primeren znesek Vseslovenski Sokolski Zvezi v Ljubljano.

Mi v Ptuj pa si bomo odlok tukajšnjega okrajnega glavarstva zapomnili. Pozabiti ne smemo tistih ptujskih naših sovragov, kateri so s svojim postopanjem ta odlok včeraj, dne 13. septembra leta 1913., dosegli. Ravno včeraj pred 5. leti, to je 13. septembra 1908 so ravno tisti ptujski Nemci in nemškutarji deloma sami, deloma s pomočjo drugih pretepali o priliki skupščine sv. Cirila in Metoda Slovence in Slovenke tako, da je na ptujskih ulicah tekla slovenski kri. Odličnim narodnim damam pa so pljuvali v obraz ter jih zasmehovali. In včeraj so v proslavo petletnice teh svojih dejanj dosegli to, da nam je okrajno glavarstvo z ozirom na javno varnost prepovedalo hoditi po ptujskih ulicah kot Sokolom in Slovincem.

Ti, ptujski Sokol, razvijaj vedno bolj svoje peroti, krepki si telo in duh, dvigaj svoja krila zmagonosno nad ptujskim okrajem in korakaj tudi v

boju za mesto Ptuj kot hraber bojevnik v prvih vrstah ter nas vodi do zmage, da si priborimo kot Slovenci moč in veljavo. (Veliko odobravanje.) Med govorom je prejel gospod dr. Gosak brzojavko od soustanovitelja in prvega vadiatelja ptujskega Sokola. Glasi se: »Sokolska pest in srce preobrazi naj Pettau v slovenski Ptuj! — Petletnemu delu nazdar! — Gregorka.«

(Viharno ploskanje se kar ni hotelo poleči.)

Mešani zbor pod vodstvom gospoda Frasa in narodna godba pod vodstvom g. Bračiča sta uprav izvanredno dobro rešila svoje naloge. Sodba o petju in godbi je celo v nemških, oziroma nemškutarskih krogih, ki so proizvajanje slišali, silno laskava. Vsa čast sodelujočim, posebno pa gg. Frasu in Bračiču. Pri tej priliki je sodeloval skoro ves slovenski Ptuj, vsak po svoje. Srčna hvala vsem.

Gmoten in moralen uspeh je zelo zadovoljiv, zabavali smo se izborni in lahko smo torej v vsakem oziru zadovoljni.

Sedaj pa zopet na vstrajno in poglobljeno delo v Sokolu samem, da se bode razvijal, vzgajal svoje člane v telesno in duševno popolne ljudi in ustvaril končno iz nemškega Pettau slovenski Ptuj!

Na zdar!

Sukna
in modno blago za gospe in gospe dobe zasebniki najbolje iz prvovrstne izvozne hiše
Prokop Skorkovsky & Sin
Humpolec, Češko.

Velika izbira. Vzorce na zahtevo franco. Na željo damo napraviti moške obleke tukaj.

Najboljša osvežilna pijača
MATTONIJEV
GLESSHÜBLER
naravna
alkalična kislina

Čistost okusa
šumeča ogljikova kislina
lahko prebavno,
ves organizem peživiljačo.
Zelo v Ljubljani: Mihael Kastner, Peter Lassnik in A. Šarabon.

Seydlin

Najbolje za zoba

Proti 22
zobobolu in gnjilobi zob
izborno deluje dobro znana
antiseptična
Melusine ustna
in zobna voda

ki utrdi dlesno in odstranjuje
neprijetno sapo iz ust.
1 steklenica z navodilom 1 krono.
Deželna lekarna Milana Leusteka
v Ljubljani, Resljeva cesta št. 1
poleg Franc Jožefovega jubilejnega mostu.
V tej lekarni dobivajo zdravila tudi člani
bolniških blagajin juž. železnice, c. kr. tobačne
tovarne in okr. bol. blagajne v Ljubljani.

Melusine-ustna in zobna voda.
Sunja, Hrvaško, 22. februarja 1908.

Blag. gospod lekarnar!
Prosim vljudo, pošljite mi zopet
tri steklenice vaše izborno delujoče
antiseptične melusine-ustne zobne
vode, katera je neprekosljivo sredstvo
zoper zobobol, utrja dlesno in od-
stranja neprijetno sapo iz ust. Za
ohranjenje zob in osveženje ust jo bom
vsakomur kar najbolje priporočal.

Spoštovanjem
Mato Kaurinovič, kr. pošte meštar

Franc Kos Ljubljana,
Sočna ulica.

Podpirajte domačo industrijo!
Stare nogavice so
ceno podpletujejo!

Specialna mehanična pletilna industrija in trgovina za površne in spodnje jopice, moderke, telovnike, nogavice, ro-kavice, posebne obleke zoper trganje, pletilni material za stroje itd. na drobno in na debelo.
Sivalni stroji od 70 kron naprej.
Pletilni stroj patent »Wiedermann« je edina in najuglednejša prilika za dober zaslužek, pouk brezplačen, trajno delo sigurno
Ker delam brez agentov, so cene veliko nižje.

Priznana najnižje cene!

I^o perilo
za gospe, dame,
in otroke.
Klobuki
Cepice
i. t. d.

Peter Šterk
Ljubljana, Stari trg 18.

Najmodernejša
bluze,
jutranje
obleke.
Sportne jope in čepice
za dame in otroke.
Vse potrebščine za šivilje.
Postrežba solidna in točna.

1754

Kolesarji, zahtevajte
v lastnem interesu nemudoma brezplačno in pošt-nine presto prvi slovenski pravkar izišli
bogato ilustrovani cenik 1913
za kolesa in posamezne dele.
Poglejte ga pazljivo ali pa se osebno prepričajte v naših trgovinah in uvideli boste, da vodimo prvovrstno blago po najnižjih, brezkonkurenčnih cenah.
Karel Camernik & Ko., Ljubljana, Dunajska cesta 9-12.
Specialna trgovina s kolesi, motorji, avtomobili in posameznimi deli, mehanična delavnica in garaža.

Brez konkurence!

F. L. Popper čevlji

za gospe in gospe so nogam
najbolj priljubljeni, lični in najboljše
kakovosti. Naprodaj samo pri
JULIJU STOR, Ljubljana
Prešernova ulica št. 5.
Goysserski čevlji za turiste, higijenični
čevlji za otroke in Lawn-tennis-čevlji.
K 12.50—16.50.

Priporočila se domača
konfekcijska trgovina
Maček & Ko.
Franca Jožefa cesta 3.
Sprejemajo se naročila po meri,
ter se izvrše točno in solidno.
Založniki c. kr. priv. juž. žel.
Solidna postrežba. — Najnižje cene.

Sirolin "Roche"

olajša in ozdravi bolezni v prsih
kašelj, katar, influenco, naduho.

Dobiva se po vseh lekarnah. Originalni zavitek 4 K. Dobiva se po vseh lekarnah.

Išče se krojaški pomočnik

za fino angleško damsko delo, zmožen tudi moš. finega dela. Nujno, pogoji ugodni! — Ponudbe in vprašanja na upr. »Sl. Nar.« pod šifro „A. P. K./3444“.

Ali ste oženjeni?

Potem zahtevajte nove vzorce 3 za 1 K, 6 za 1 K 80 h, 12 za K, 3-42. Ilustrovan cenovnik i, zdravniškimi nasveti gratis in franko (zaprite 30 h). — I. Singe. Higienična manu-faktura, Dunaj I. Wiesingerstr. 8 F

Ottoman tukaj, Ottoman tam, povsod me iščejo, povsod ljubijo.

Sprejema zavarovanja človeškega življenja po najraznovrstnejših kombinacijah pod tako ugodnimi pogoji, ko nobena druga zavarovalnica.

Zlasti je ugodno zavarovanje na doživetje in smrt z manjšajimi se 12 vplačili.

„SLAVIJA“

vzajemno zavarovalna banka v Pragi. Rezervni fond K 58,461.432-56 — Izplačane odškodnine in kapitalije K 123,257.695-77. Po velikosti druga vzajemna zavarovalnica naše države z vseskozi slovansko-narodno upravo.

Vsa pojasnila daje: Generalno zastopstvo v Ljubljani čigar pisarne so v lastnici bančne hiše v Gosposki ulici šte. 12.

Zavaruje poslopja in premičnine proti požarnim škodam po najnižjih cenah. Škode cenjuje takoj in najkulantneje. Uživa najboljši sloves, koder posluje.

Pozor! Sprejema tudi zavarovanja proti vlomski tatvini pod zelo ugodnimi pogoji. — Zahtevajte prospekt!

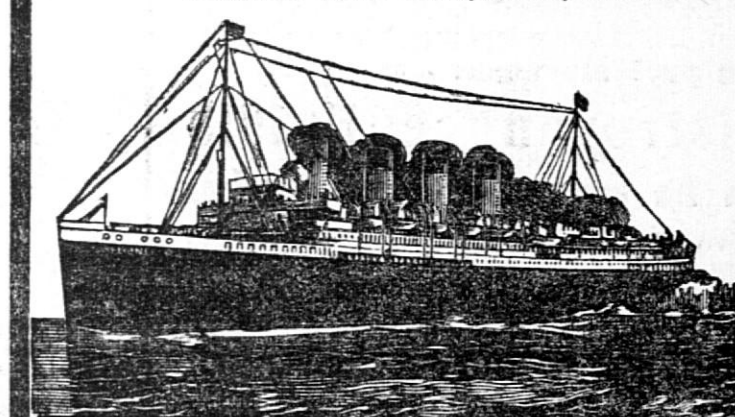
Kupim ali vzamem v najem srednjeveliko TRGOVINO

katerekoli stroke (izvemši špecerijo) v Ljubljani. Eventualno se udeležim večjega podjetja.

Natančne ponudbe pod „Laibach W. J. 7758“ na Rudolfa Mosse, Dunaj I, Selterstraße 2.

Samo 5 dni! z brzoparniki francoske družbe. Najkrajša vožnja iz Havre v Nev York.

Veljavne vozne liste (šifkarte) za vse razrede dobiš edino pri

Ed. Šmarda
oblastveno potrjena po-
tovalna pisarna

v Ljubljani, Dunajska cesta 18
v hiši Kmetke posojilnice,
nasproti gostilni pri „Figovcu“.
Vozne listke iz Amerike
v staro domovino po naj-
nižji ceni. Izdaja vozne
listke po vseh železnicah
za prirejanje zabavnih in
romarskih viakov. Vsa po-
jasnila istotam brezplačno

Avtomobil

20 HP Austro-Daimler se radi nabave večjega voza po nizki ceni proda. Pojasnila daje upravništvo »Slov. Naroda«.

V „Narodni kavarni“ od danes naprej vsak večer

koncert dunajske elite dame kapele.

Začetek ob 8. Vstop prost.

restavracija „Zlatorog“

po leg „Narodne kavarne“ s svojo priznano dobro kuhinjo, pristnimi vini in izbornim češkim pivom. Priporoča se slav. občinstvu ter prosim za obilen obisk

3324 Franc Krapeš.

PROTI žlezam, škrofljem

malokrvnosti, angl. bolezni, kožnim izpuščajem, vratnim in pljučnim boleznim, kašlju, za ojačenje slabotnih v razvitku zaostalih otrok priporočam redno zdravljenje z mojim

Lahusenovim ribjim oljem

znamka „Jodelle“.

Najučinkovitejše in najpriljubljenejše ribje olje. Rado uživano in lahko prenosljivo. Letna poraba čez 100.000 steklenic. Pristen samo v originalnih steklenicah po K 3-50 in 7- z varstveno znamko „Jodelle“ in tvorničarja lekarnarja VIII. Lahusen v Bremen. — Svež se dobiva v vseh lekarnah v Ljubljani in okolici. Glavna zaloga v Ljubljani: lekarna Trnkoczy.

Povodom jesenske in zimske dobe priporoča se

tovarna peči Anton Kovačič

Marije Terezije cesta šte. 8. Ljubljana
za postavljanje novih peči kakor tudi za vsa popravila peči, štedilnikov itd.

Stalni krajevni agenti

zmožni nemščine se sprejmejo ali pa nastavijo s stalno plačo za prodajanje dovoljenih srečk v Avstro-Ogrski. Ponudbe pod „MERKUR“, Brno, Neugasse Nr. 20.

G. Skrbic Zagreb, Ilica 40.

Tvornica žaluzij rolet, lesenih in železnih vetrnic
Telefon 492.
Ceniki in troškovnik na zahtevo brezplačno.

Svetovno mojstrstvo v industriji in slednjic doseženo!

Posebno ploščata velelegantna kavalirska doublezlata URA odlikov. znamka Splendit samo K 4-90.

Ima 36-urno kolesje na sidro ter je električnim potom prevlečena s pristnim 18 karatnim zlatom. Jamstvo, da dobro gre, 4 leta. Komad K 4-90, 2 kom. K 9-.

Vsaki uri se zastoj pridene fino pozlačena verižica. — Enaka damska ura ploščata in elegantne izvršitve K 5-80. Dalje oferiram pristno Gloria srebrno remontoarko s sidrom z dvojnimi pokrovom lepo gravirano, precizno kolesje na kamnih tekoče za samo K 6-.

Riziko izključeno, zamena dovoljena event. denar nazaj. Razpošiljanje po povzetju.

IGNAC CYPRES, Krakov, Szewska 13/203. 3434 Ilustrovani cenovniki zastoj.

48 urah Hernial-Dragee

Škatlja (100 kom.) K 5-.

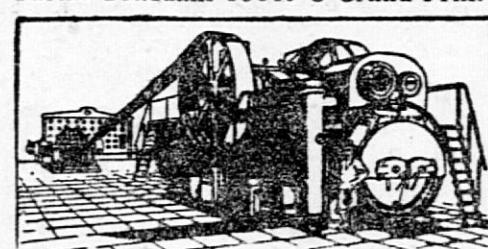
R. WOLF

Devin-Buckau.

Podružnica:

Dunaj III, Am Heumarkt 21.

Bruselj, Buenos Aires 1910, Reubaix, Turin. Drazdani 1911: 8 Grand Prix.

Lokomobili z nasičeno in preogreto paro.

Originalna konstrukcija Wolf 10—800 k. s.

Najizdatnejša poraba sile za vse obrti.

V celem izdelanih okoli 1 milijon k. s.

Gospodinje!

Ne kupujte presnega masla ali nadomestila zanje, dokler niste poizkusile slovite splošno znane svetovne znamke

BLAIMSCHEINA

UNIKUM

MARGARINE

„UNIKUM“ ni rastlinska margarina.

„UNIKUM“ se izdeluje iz najčistejših goveje obistne tolišče z visoko pasterizirano smetano, ima torej največjo redilno vrednost in je resnično zdrav.

„UNIKUM“ ni umeten, nego najčisti naravni izdelek.

„UNIKUM“ je 50% cenovno od našega za 50% vladnega presnega masla in zajamčeno mnogo izdatnejši nego to.

SAMO BLAIMSCHEINOV

„UNIKUM“ je resnično edino in pravo nadomestilo za presno maslo, ki daleč prekaša vse doslej hvalisano

Izdelovanje

BLAIMSCHEINA „UNIKUM“ je varovano s stalno državno kontrolo in je to razvidno na vsakem zavitku.

Cenjena gospodinja!

Ne dajte se torej begati od drugih oglasov in rabite za nadomestilo presnega masla za

pečenje

praženje

kuhanje

maslen kruh

samo

BLAIMSCHEINA „UNIKUM“ MARGARINO

Dobiva se povsod. — Poizkušnje gratis in franko.

Združene tvornice za margarino in presno maslo, Dunaj XIV.

Kontorist

vešč nemškega in slovenskega jezika ter obojne stanografije in strojeplisja

želi vstopiti v kako pisarno.

Cenj. ponudbe pod „Kontorist 18“, Maribor, pošto ležeče. 3437

Angleški večerni tečaj

dvakrat na teden od 8.—9. ure zvečer. Plača se 4 krome namesec. Pouk se prične dne 2. oktobra. Tečaj se le otvori, če se zgosti najmanj 15 učencev. Letos se prične tudi II učno leto tega tečaja. — Več se pove o obeh tečajih vsak dan od 16.—29. septembra od 12.—3. ure popoldne.

OLGA NADENICZEK, sodnijski tolmač za angleški jezik, učiteljica francoskega in angleškega jezika Dalmatinova ulica št. 10. 3247

G. Flux

Gosposka ulica 4,

I nadstropje, levo. 3439

Uradno dovoljena, že 20 let obstoječa najstarejša ljubljanska

posredovalnica stanovanj in služeb je v udobnost cenj. občinstva zopet v središču mesta.

„Priporoča in namešča le boljše“

službe iskajoče vsake vrste

kakor

privatno trgovsko in gostilniško osobje izbira različnih služeb, zlasti za ženske Vestna in kolikor možno hitra postrežba zagotovljena.

Pri vnanjih vprašanjih se prosim za odgovor.

Zajamčen uspeh

ali denar nazaj.

Zdravniški izkaz

o izvršnem učinku.

Bujne, lepe prsi

dobite ob rabl med.

dr. A. Rixa kreme za prsi

oblastveno preiskano, gar. neškodljivo za vsako starost, zanesljiv uspeh. Rabi se zunanje. Poizkusna pušica K 3, velika pušica, zadostna za uspeh K 8-.

Razpošiljanje strogo diskretno. 3438

Kos dr. A. Rixa, laboratorij, Dunaj IX., Berggasse 17/E. Zaloge v Ljubljani: Lekarna pri „Zlatem jellenu“, drogeriji Kanc in „Adrija“.

Zedinjenje Jugoslavovov pa naše knjižnice in čitalnice.

I.

Jugoslavovska misel živi in se razvija, a njen razvoj — zdi se — je nekam počasen, ker ne delujejo še vsi elementi, ki imajo v to svrhu svoje predpogoje in sposobnosti. Knjižnice in čitalnice bi v tem oziru lahko mnogo, mnogo storile. Nekateri čitatelji že zdaj povprašujejo po hrvaških knjigah in časopisih, druge pa bo treba na to šele privaditi.

Faktum je, da so napolnjene slovenske knjižnice po deželi z nemškimi knjigami in čitalnice z nemškimi časniki, dočim ne goje niti v najmanjšem hrvaškega jezika. Morda so naročene na Matico Hrvatsko, ker jih v to silo moralna dolžnost, a knjige — že stare — leže še nepreprezane. Ljudstvu se mora ponuditi hrvaška knjiga; kar je lepega bo izbralo in pridelalo našemu besednemu zakladu, ki se bo množil in množil za novi, sveži jugoslovanski narod.

Umevno je, da nam drugojezične knjige ne gredo tako v slast kot domače, ker se ob marsikateri besedi izpodtaknemo in si moramo razlagati njen pomen šele iz celega stavka. Zato je treba izbrati iz dobrega najboljši: knjiga mora biti poljudna, brez preblestečega sloga, pred vsem pa tako zanimiva, da jo hoče prečitati čitatelj kar v eni sapi — kot se izrazimo.

Take knjige pa je težko izbrati, ker smo vse premalo in še enkrat premalo znani s srbohrvaško literaturo; nikoli se še nismo kdovekako zanimali zanjo, ker smo imeli o njej zelo napačne nazore.

Kaj nam nudi hrvaška literatura? Priporočljive so vse knjige Matice Hrvatske; dalje spisi Avgusta Šenoe; od tega pisatelja že imamo v slovenskem — dasi na mnogih mestih površnem — prevodu »Turpoljski top«, »Zlatarjevo zlato« (nekaj posebnega za ljudstvo), »Čuvaj se senjske roke«, »Karanfil s pesnikovega groba« in »Kletev«. V slovenskem prevodu imamo tudi že precej spisov dr. Velimir Deželića, in komur bi delal težave hrvaški tekst, ta lahko vzame v roko slovensko knjigo ter si pomaga z njo. Pozabiti pa ne smemo na »Vilo Žerovinsko«, Stanka Vraza, našega štajerskega rojaka in očeta jugoslovanske ideje. Dela Stanka Vraza bi morala biti v vsaki slovenski knjižnici. Najplodovitejši jugoslovanski romanopisec pa je Šandor Gjalski. Njegova dela izda »Dionička tiskarna« v Zagrebu; sicer so precej draga (50 K), a vsaj nekatere zvezke naj bi si omislile po možnosti slovenske knjižnice. Izmed pesnikov naj omenim Ivana Mažuranića — v preteklem stoletju največji hrvaški genij — 11. vel. srpana t. l. je bila stoletnica njegovega rojstva, Gundulića (»Osman«), nekaj najlepšega pa je »Kraljevič Marko« u narodnim pjesmama« in »Srpske narodne pjesme o boju na Kosovu«.

Ni se treba učiti hrvaške slovnice, vzemimo v roke knjigo ter marljivo čitajmo: to je najboljša slovnica, in kdor bo prečital le nekaj teh knjig, ki sem jih navedel, mu bo hrvaški jezik že zašel v kri in imel bo zavest, da je sejal na tla, iz katerih vzbrsti novi jugoslovanski narod. Knjižnice in čitalnice naj bi to misel podpirale in širile med našim ljudstvom hrvaške knjige.

Anton Cvet.

Prehlajenja in kašelj

Vsako ve, kako je večkrat težavno, se iznebiti kašlja ali prehlajenja. Ob takih časih je priporočati rabo Scottove emulzije iz ribjega olja in sicer tako dolgo, dokler se zopet počutimo popolnoma sveže in brhke. Dobrodejni vpliv Scottove emulzije iz ribjega olja, zlasti pa nje olajšujoči učinek proti draženju h kašlju se kmalu pokaže in se od tu naprej lahko opazuje napredek. Mnogi ki so se cela leta mučili s posledicami prehlajenja in kašlja, so si s Scottovo emulzijo pridobili nove moči in veselja do dela.

Scottova emulzija iz ribjega olja je tako blagostalna in lahko prebavna, da jo radi uživajo odrasli in otroci.

Sivilja Leopoldina Strnad
se priporoča cenj. damam
Poljanska cesta šte. 6/I. levo.

Zahtevajte

pri Vašem trgovcu ne samo „kocke za govejo juho“, nego izrecno

MAGGI-JEVE kocke

po 5 vin.

kajti te so

najboljše!

Samo prave

z imenom MAGGI in

varstveno znamko zvezdo s križcem

Lasne kite

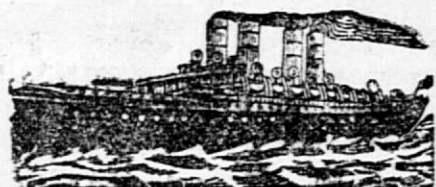
najfineje kakovosti po 5, 7, 9 in 12 kron — vse vrste lasne podlage in mrežice — barva za lase in brado „Neril“ po 2 in 4 K — toaletne potrebščine — lasulje, brade in druge potrebščine za maskiranje, vse po zelo zmernih cenah priporoča

Štefan Strmoli
brivec in lasničar

Ljubljana, Pod Trančo št. 1,
(vogal Mestnega in Starega trga).

Izdeluje vsa lasničarska dela solidno in okusno. Kupuje zmešane in rezane ženske lase

V Ameriko in Kanado

CUNARD LINE.

Ivernia iz Trsta dne 28. septembra 1913.

Saxonia iz Trsta dne 12. oktobra 1913.

Pannonia iz Trsta dne 26. oktobra 1913.

Iz Liverpoola:

Mauretania dne 20. septembra, 11. oktobra 1913.

Caronia dne 23. septembra 25. oktobra 1913.

Campania dne 27. septembra 1913.

Lusitania dne 4. oktobra 1913.

Carmania dne 18. oktobra 1913.

Pojasnila, vozne karte:

Andrej Odlasek, Ljubljana, Slomškova ul. 25
Dunaj I., Kärntnering 4, Trst, Via Ghega 8, pri vseh agencijah v deželnih glavnih mestih, vseh potovalnih pisarnah, pri tvrdki Thomas Cook & sin, pri vseh Lloydovih agencijah in agentih Dalmatie. — Cene: III. razred Trst-New York: za v Kanado potujoče K 120 za prostor, za v Združene države potujoče K 140 s pristojbino za osebo

Že od 1. 1868 slajno preizkušeno

Bergerjevo medicinsko kotranovo milo
tvrdke G. HELL & COMP.

priporočano od najodličnejših zdravnikov, se v skoro vseh evropskih državah s slajnim uspehom rabi proti izpuščajem vsake vrste

zlasti proti kroničnim in letnim na glavi in parazitskim izpuščajem. Bergerjevo kotranovo milo obsega 40 odstotkov lesnega kotrana in se bistveno razlikuje od vseh drugih kotranovih mil, kar jih pride na trg.

Pri trdovratnih boleznih se obrnite na jako učinkovito Bergerjevo kotranovo-žvepleno milo.

Miloše kotranovo milo za odstranitev vseh nečistosti polti, proti izpuščajem na koži in na glavi pri otrokih ter kot neprekosljivo kosmetično umivalno in kopalno milo za vsakdanjo rabo je:

Bergerjevo glicerino-kotranovo milo. Za radikalno zdravljenje proti izpuščajem las in boleznim lasišča rabimo

Bergerjevo tekoče kotranovo milo. Izvrstne uspehe kot odlična kožna sredstva dosežajo na dalje Bergerjeva medicinska mila brez kotrana:

Bergerjevo boraksovo milo proti ogroem, pegam in prišchem ter kompozicije z benoem, žveplom, žveplanim mlekom, nastolom in timolom in druga v brošuri priporočana.

Cena komadu vsake vrste 70 h z navodilom vred. Zahtevajte pri nakupu izrecno Bergerjevo kotranovo milo in boraksovo milo in glejte na tu vpodobljeno varstveno znamko in na poleg stoječi podpis firme G. Hell & Comp. na vsaki etiketi. — Odlikovano s častno diplomom na Dunaju leta 1889 in s zlato svetiljo v Parizu leta 1909.

Dobiva se po vseh lekarnah in zadevnih trgovinah Na debelo: 1383

G. Hell & Comp., Dunaj I., Biberstrasse 8. V Ljubljani se dobiva v lekarnah:

Milana Leustka dodič, Ph. Mr. Josip Čizmar, J. Mayr, G. Piccoli, Ubald pl. Trnkóczy in v vseh drugih lekarnah na Kranjskem

A. KUNST

Ljubljana

Zidovska ulica šte. 4.

Velika zaloga obuval

lastnega izdelka za dame, gospode in otroke je vedno na izbero.

Vsakišna naročila se izvršujejo točno in po nizki ceni. Vse mere se shranjujejo in zaznamujejo. — Pri zunanjih naročilih naj se blagovoli vzorce poslati. 40

Dobro blago se samo hvali!

G. F. JURÁSEK

lastnik zaloge prvovrstnih glasovirjev, pianin in harmonijev, zavod za vglasevanje ter popravila glasovirjev in vseh glasbil,

Ljubljana, Poljanska c. 13.

S 1. avgustom povečam in razširim svojo zalogo ter jo preselim iz 1. nadstr. v prodajalne prostore v isti hiši. Prodajal bom tudi vse glasbene in-strumente, ter vse potrebščine. Posojevalnina ter mesečni obroki. Najnižje cene. Ko je instrument izplačan, ne zahtevam obresti. — Iščišmo reeline tvrdke.

Dobro blago se samo hvali!

Josip Stupica
jermenar in sedlar

v Ljubljani, Slomškova ulica št. 6.

Priporočam svojo bogato zalogo najrazličnejših

konjskih oprav

krasno opremljene

kočije, druge vozove in najrazličnejšo

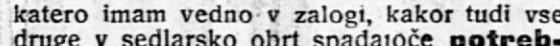
vpredno opravo

katero imam vedno v zalogi, kakor tudi vse

druge v sedlarsko obrt spadajoče potreb-

ščine, že obrabljene vozove in ::

konjske oprav.

Jos. Rojina
modni atelije

: za gospode :

Ljubljana,

Franca Jožefa cesta 3.

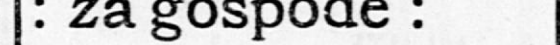

Jos. Rojina
modni atelije

: za gospode :

Ljubljana,

Franca Jožefa cesta 3.

Jos. Rojina
modni atelije

: za gospode :

Ljubljana,

Franca Jožefa cesta 3.

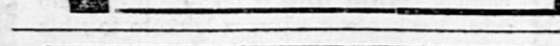

Jos. Rojina
modni atelije

: za gospode :

Ljubljana,

Franca Jožefa cesta 3.

Jos. Rojina
modni atelije

: za gospode :

Ljubljana,

Franca Jožefa cesta 3.

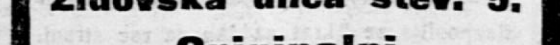

Jos. Rojina
modni atelije

: za gospode :

Ljubljana,

Franca Jožefa cesta 3.

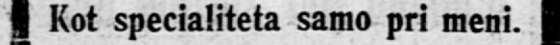

Jos. Rojina
modni atelije

: za gospode :

Ljubljana,

Franca Jožefa cesta 3.

Jos. Rojina
modni atelije

: za gospode :

Ljubljana,

Franca Jožefa cesta 3.

Kupujte in zahtevajte edino le

CIRIL in METODOV ČAJ

je najboljši.

Glavna zaloga pri Prvi slov. zalogi čaja in ruma na debelo v Ljubljani, Rožna ulica šte. 41.

Dijaki

ali gospodične

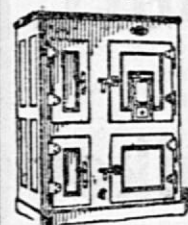
se sprejmejo ceno na stanovanje in hrano pri boljši rodbini. Vprašati je na Mestnem trgu št. 25. I. nadstr.

1995 Prva domača tovarna

omar za led

Simona Praprotnika

v Ljubljani, Jenkova ulica št. 7.

Prevzemajo se vsa v stavbno in pohištveno : mizarstvo spadajoča : dela, katera se točno in po najnižjih cenah izvršujejo.

Velika zaloga gostilniških okroglih miz.

Ceniki se pošiljajo na zahtevo brezplačno in poštne prosto.

Pozor!

Drože (Presperm)

Pozor!

Naznanjam vsem odjemalcem za Drože, da sem preselil svojo znano tovarno v lastno hišo na Krakovski nasip št. 26 ter jo uredil na vodno silo s turbino, zato mi je mogoče, postreči brez konkurence po nizkih cenah in z najboljšim blagom. — Opozorjam pa, da moje materične drože so za 50%, boljše od vsakih špirtnih drož. Spiritne so mehke in vsebujejo vodo, zato jih nudi konkurenca po 80 vin. Pričakujem cenjenih naročil in beležim s spoštovanjem

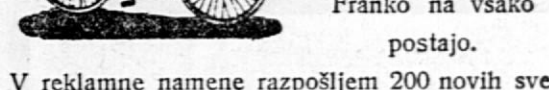
Makso Zaloker
tovarnar drož

3627
v korist družbi sv. Cirila in Metoda.

Pozor kolesarji!

Namesto K 120 samo kron 80.

Franko na vsako postajo.

V reklamne namene razpošljam 200 novih svetovno znamenitih graških dvokoles model 1913, elegantnih in čvrstih, s torbo in orodjem namesto za K 120, za 80 K. S torpednim prostim tekom K 95 — s poštnino vred. Ze rabljena kolesa od K 40 — naprej. Nova čvrsta guma po K 5 —, 6 —, 7 —, 8 —, zračne cevi po K 3 —, 4 —, 5 —. Svetiljke, zvonci, pedali in vsa ostala prtilikla po cenah na debelo. Popravila, emajljanje in ponikanje v lastni delavnici hitro in ceno. Razpošiljanje po povzetju. Na dvokolesa naplačila K 20 —. Plačevanje na obroke izključeno. Cenovniki gratis in franko. Srbo-hrvaško dopisovanje. 1069

Tvorniško skladišče dvokoles in šivalnih strojev
A. Weissberg, Dunaj II.
Untere Donastrasse šte. 23/III.

Proda se radi pomanjkanja prostora

pohištvo

in več postelj z žimnicami v Ljubljani, Kopališka ulica 12.

Išče se za takoj v Ljubljani, Trstu ali Gorici

lokal

za manufakturno in modno stroko na prometnem kraju z velikimi izložbami, eventualno se prevzame z zalogo. — Samo resne ponudbe pod „Mode 3415“ na upravnishvo »Slov. Naroda«. 3415

Hišnik

se sprejme takoj

za vilo Terezo v Savljah pri Ježici.

Več se poizve na 3387

Poljanski cesti šte. 12. I. nadstr.

Učenca

krepkega, 14 let starega, s srednje šolsko izobrazbo, sprejme v trgovino z mešanim blagom.

Anton Mucha v Metliki.

Dobro idoča 3532

restavracija

na prometnem kraju v Ljubljani

se odda v najem za takoj.

Vprašanja pod „Promet/3432“ na upravnishvo »Slovenskega Naroda«.

Ostanki 5 kg.

Obleke, bluže, perilo in prtno blago

25 K po povzetju. Tovarna

Schmid, Dunaj III., Rudolf Altpl.

Ugodno za prekuovalce.

Okrožni zdravnik

na Štajerskem 3424

bi prepustil svoje jako lepo mesto kolegu

ali bi tudi menjal z njim,

čeprav na slabše mesto. Vprašanja na

uredništvo „Nar. Lista“ v Celju.

Keil^{ov} lak

3059 Dobiva se vedno pri Leskovici & Medenu v Ljubljani.

Kranj: Franc Dolenz. :: Idrija: Valentin Lapajne.

Radovljica: Oton Homan. Zagorje: R. E. Michelčić.

Kamnik: I. Petek.

najboljši plesk za mehka tla.

Keil-ova bela glazura za umivalne mize . . . 90 v

Keil-ova voščena pasta za parkete . . . 90 .

Keil-ov lak za pozlatenje okvirov . . . 40 .

Keil-ov lak za slamnike v vseh barvah . . . 30 .

Keil-ova pasta za čevlje . . . 30 .

Berson

gumijevi podpetnik

najodličnejša

kakovostna znamka!

Nedosežne prednosti!

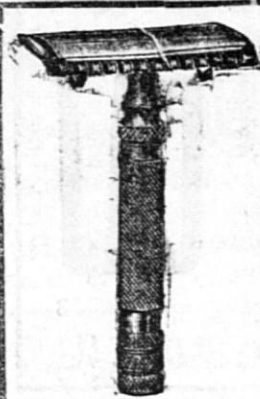
Elastično.

Stanovitneje od usnja.

Varuje živce in hrbtnični mozg.

Bersonwerke, Dunaj VI.

3454

Brilni aparat

s posrebnim držajem iz masivne kovine; kompletno K 1-50 komad. Klinje po 20 h, tucat K 2-20. Baterija za žepno svetilko 40 in 60 h, žarnica 45 h, kompletna žepna svetiljka od K 1-20 komad naprej do najfinjših izvršitev. Razpošiljanje kakor navadno po povzetju.

Continental-Gasglühlicht-Gesellschaft „Meteor“.

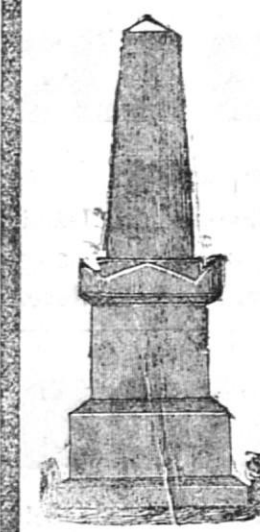
d. z. o. z.
Podmokli (Bodenbach) 11 na Češkem. 3246

Radioaktivno termalno kopališče Toplice na Kranjskem

Sezija od 1. maja do 1. oktobra.

Postaja dolenske železnice Straža-Toplice. Akratov vrelec 38°C., ki daje vsak dan čez 30.000 hl radioaktivne termalne vode. Zdravljenje s pitjem in kopanjem, izredno uspešno proti putiki, revmi, neuralgiji (trganju), ženskim boleznim in drugim. Velika kopališča, posebne in **močvirne kopeli**. Elektroterapija in masaža. Ravnateljstvo: Kopališki zdravnik dr. Konstantin Konvalinka. Zdravo podnebje. Gozdna okolica. Bogato opremljene sobe. Izborne in cene restavracije. Prospekte in pojasnila daje brezplačno **kopališka uprava**. 1178

Kamnoseška obrt.

Priporočam slavnemu občinstvu v Ljubljani in okolici svojo veliko zalogo raznovrstnih

nagrobni spomenikov

enostavne do najfinjših izvršitev, dalje **grobni okvirjev**, plošč in raznih drugih v kamnoseško obrt spadajočih predmetov. Ker bom vso zalogo nagrobni spomenikov razprodal, jih oddajam za **lastno ceno**. Obenem se priporočam preč. cerkv. predstojništvom ter cenjenemu občinstvu za izvršitev vseh v to stroko spadajočih del.

Vdova Camernik, sedaj Brezovšek,

Ljubljana, Komenskega ulica 26. 3275

Faff šivalni stroji

so priznано najboljši.

Pouk šivanja in vezenja na stroj **brezplačen**.

NOVOST: Najnovejši brzošivalni stroj za krojače, obrtnike, brez čoinička, do 3000 vbodljajev v 1 minuti. Dobi se le pri

Ign. Vok specialna trgovina šivalnih strojev in koles
Ljubljana, Sodna ulica šte. 7.

Desetletno jamstvo. — Ceniki zastoj in poštnine prosto.

A. KUNC

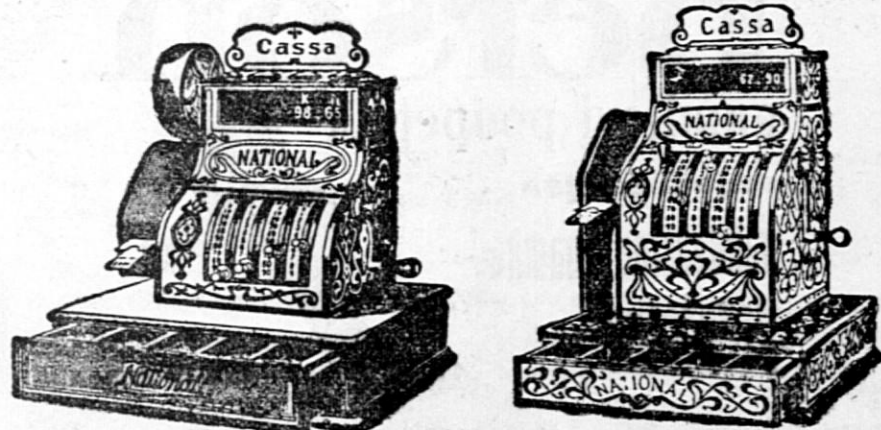
Ljubljana
Dvorski trg 3.

Velikanska zaloga oblek
za gospode in dečke.

Najnižje, stalne cene.
Ceniki na razpolago.

2 prijatelja v sili,

ki bi Vam pomagala bolje preiti neugodno situacijo.

Storiti morate kaj posebnega: da si povečate krog odjemalcev, da si razširite promet, da si zvišate čisti dobiček. Že cenena kontrolna blagajnica National za samo

325 ali 550 K bi Vam vkljub slabemu času precej zvišala :: dobiček. Zahtevajte natančno ponudbo! ::

NATIONAL CASH REGISTER, družba z omejeno zavezo.

Zastopnik: L. Uratarič, Ljubljana, Rimska cesta 7. 3401

Perje

za postelje in puh

priporoča po najnižjih cenah

EMIL KRAJEC

preje F. Hiti

Pred Skofijo šte. 20.

Zunanja naročila se točno izvršujejo.

Največja zaloga navadnih do najfinjših
otroških vozičkov

in navadno do najfinjših

žime.

M. Paklč

v Ljubljani.

Nezanimam naročnikom se
pošilja s povzetjem.

Ustanovljeno 1845.

Paro barvarstvo

ter kemično čiščenje in
snaženje oblek.

Apretura sukna.

JOS. REICH

Poljanski nasip - Ozka ulica št. 4.

Sprejemališče

Selenburgova ulica št. 3.

Postrežba točna. Solidne cene.

AVG. AGNOLA

v Ljubljani, Dunajska cesta 21.

Velika zaloga

steklenine, porcelana, svetilk, zrcal, šip, kozarcev, vrčkov
i. t. d.

Gostilniška in kavarnarska namizna posoda
po najnižjih cenah.

Zdrave, rdečelične otroke

hočete imeti?

Potem jim dajte uživati izboljšano, aromatično **ribje olje** iz lekarne pri zlatem orlu. Vsak otrok uživa z lahkoto to ribje olje iz katerega je popolnoma odstranjen zoperni duh in vonj. 1 steklenica K 1-80.

Zoper kašelj, zasliznost in prehlajenje

je v tem času za otroke najboljše preizkušeno in mnogostransko priporočeno **trpotčev sok**. — 1 steklenica 1 krono. Zaloga vseh tu- in inozemskih specialitet ter preizkušenih domačih zdravil.

Izborna toaletna sredstva „Ada“.

Vedno sveže gumijevе specialitete
Oddajajo se tudi zdravila za člane vseh bolnišniških blagaj.

Razpošilja se 2krat na dan na vse strani.

Pharm. Mag.

Josip Čižmár

lekarna pri zlatem orlu

Ljubljana, Jurčičev trg št. 2.

Izboljšajte promet v svoji gostilni

2150 z izvrstnim cenim

plzenjskim pivom

:: iz Češke delniške pivovarne v Čeških Budejovicah. ::

Največja čisto slovanska pivovarna. 2505

Zaloga v Ljubljani: **V. H. Rohrmann.**

zaloge v Zagrebu, Trstu, Pulju, Zadru itd.

Poskusite to pivo v slovanskem grandhotelu „Balkan“ v Trstu, Via della Caserma in v slovanskem hotelu „Lacroma“ v Gradcu.

Za njive in travnike, za sadje, zelenjad, za žito, vinograd, moraš žlindra pridati.

Tomasova žlindra

zvezdne znamke

je priznано najboljšo in po ceni fosforatokislino gnojilo za jesensko setev.

Gotov učinek! — Bogat donese! 2885

Pozor! Tomažova žlindra zvezdne znamke se prodaja le v plom-biranih, z zvezdo zaznamovanih vrečah. Za vsebino fosforove kisline, ki je na vrečah označena, se da popolno jamstvo.

Zalogo zvezdne znamke ima veletrgovina »Merkur«
Peter Majdič v Celju. Naročila na debelo in drobno se takoj izvrše.

Automobily
Laurin & Klement

del. dr.

Tvornica v Mladi Boleslavi.

Imperialgarage, Gradec, Pestalozzistrasse 37.

Št. 1025/pr.

3376

Razpis.

Podpisani deželni odbor razpisuje sledeče

službe okrožnih zdravnikov

na Kranjskem:

1. **V Fari** v Kočevskem okraju s sedežem na Petrinji z letno plačo 1600 K, aktivitetno doklado 200 K in s pravico do 2 petletnic po 100 K. Poleg tega dobiva zdravnik za uradna pota v Osilnico in Banjoloko 3000 K na leto;
2. **na Grosupljem** v Ljubljanskem okraju z letno plačo 1600 K, aktivitetno doklado 200 K in s pravico do 2 petletnic po 100 K;
3. **v Logatcu** s sedežem v Planini z letno plačo 1400 K, aktivitetno doklado 200 K in s pravico do 2 petletnic po 100 K. Poleg tega dobiva zdravnik od občine Planina še posebno doklado letnih 500 K;
4. **na Raki** v Krškem okraju z letno plačo 1400 K, aktivitetno doklado 200 K in s pravico do 2 petletnic po 100 K. Poleg tega uživa zdravnik za brezplačno zdravljenje ubožcev v občini Raka prosto stanovanje z vrtom in vinogradom;
5. **v Trebnjem** z letno plačo 1400 K, aktivitetno doklado 200 K in s pravico do 2 petletnic po 100 K;
6. **v Trzinu** z letno plačo 1200 K, aktivitetno doklado 200 K in s pravico do 2 petletnic po 100 K;
7. **v Lužemberku** z letno plačo 1400 K, aktivitetno doklado 200 K in s pravico do 2 petletnic po 100 K. Poleg tega dobiva zdravnik za zdravniške uradne dneve v Ambrusu, Ajdovcu in na Smuki 800 K letne odškodnine in 400 K stanarine od zdravstveno-okrožnega zastopa.

Prosilci za te službe naj pošljejo svoje prošnje podpisane deželnemu odboru

do 1. novembra 1913

in jim prilože dokazila o starosti, upravičenju do izvrševanja zdravniške prakse, avstrijskem državljanstvu, fizični sposobnosti, npravnosti, dosedanjem službovanju ter o znanju slovenskega in nemškega jezika.

Od dež. odbora kranjskega
v Ljubljani, dne 15. septembra 1913.

POZOR! Ker izdelujejo enako se glaseče, ničvredne ponaredbe, zahtevajte torej izrecno **gozdni biser iz izdelovalnice gozdnega bisera, Bruno-Eurovice.**

Štampilije

vseh vrst za urade, društva, trgovce itd.

Anton Černe,
graver in izdelovatelj
kavčkovih štampilij

Ljubljana, Šelenburgova ulica 1.
Ceniki franko. Ceniki franko.

Blaž Jesenko
Ljubljana, Stari trg 11
priporoča

**klobuke, slamnike
cilindre, čepice itd.**

najnovije fasone
po najnižji ceni.

Ilustrovani ceniki zastoj in poštne prosto

Trgovina z orožjem in c. kr. zaloga smodnika Lechner & Jungl, Gradec, Sporgasse 1.

Priloga po tvorniških cenah kot najboljše branilno orodje avtom. žepne pištole, točno zastreljene sistemov „Browning“, „Steyr“, „Mauzer“ in „Bayard“ samokresni najbogatejše izbire že od K 5-50 naprej. Patrone, patronske stročnice itd. itd. Cenovnik gratis in franko. 4658 Cenovnik gratis in franko.

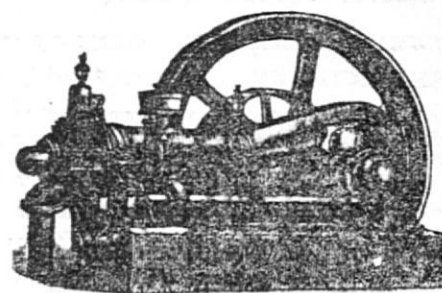
Kadar hočete kupiti dobro blago, obrnite se na tvrdko

Katinka Widmayer

„pri SOLNCU“ za vodo,

ki ima v zalogi dobre in trpežne čevlje za dame, gospode in otroke. Izdelovanje suhih šopkov, nagrobnih vencev, trakov z napisi. Bluze, vrhnja in spodnja krila, nogavice, rokavice, vsakovrstno perilo itd. — Postrežba točna. — Cene najnižje. Prosim prepričajte se! 3440 Prosim, prepričajte se!

Prodajajo se tudi narodne peče.

Emanuel & Oskar Kraus
Trst, Via S. Nicolò št. 2.
Tehnična pisarna.

Uredba popolnih industrijskih naprav vsake vrste, dalje električne luči in sile. Glavno zastopstvo dražanske tvornice plinovih motorjev prej Morio Hille v Draždanah. Najstarejša tvornica motorjev za nafto, sesalni plin, bencin, bencol in plin. Čez 10.000 motorjev v obratu. Sijajne odlike. Stroji za opekarnice vsakovrstni, za ročni obrat in na silo. Prve vrste stroji za obdelovanje lesa firme Adolf Altinger v Obertürkheimu pri Stuttgartu. Univerzalni stroji za oblanje, krožne žage, vrtni in skobeljni (Fräsmaschinen) stroji, stroji za rezanje čepov in za brušenje. Popolne oprave mizarstev. Stroji za obdelovanje železa. Stružniki, vrtni stroji, skobeljniki (Fräsmaschinen) itd. — Proračuni, ponudbe in tehnične informacije zastoj in poštne prosto. 2684

Nagrobne križe

kamenite podstavke za nagrobne križe, nagrobne svetilke, vsakovrstne peči, navadne, preproste pa najnovije do najfinejših izpeljav, štedilnike, kotle za žanje in pičo kuhati, slamoreznice, robkarice za koruzo, sadne mline in stiskalnice za grozdje, umetna gnojila in vsakovrstno železninarsko blago 3366

priporoča po najnižjih cenah na debelo in drobno

Veletgovina z železnino „Merkur“, PETER MAJDIČ
v Celju.

Imate li peska?

Upotrebite ga mešanega s cementom za zidne kamene, strešno opeko, votle kotle, cementno zidno opeko, hodniške plošče, cevi, stopnice itd.

Mi dobavljamo vse stroje in oblike za to donosno industrijo.

Tvornica strojev

Dr. Gaspari & Co., Markranstädt pri Lipskem.

Obisk dobrodošel.

Korespondenca češka.

Katalog št. 24 zastoj.

Popravila in preoblike
: točno in cen. :
Najcenejše

**dežnike
in solnčnike**

domačega izdelka priporoča
tvornica dežnikov in solnčnikov

Jos. Vidmar
Ljubljana
Pred Skofijo 19 — Prešernova ulica 4.

Prvovrstna in najboljša

kolesa

sedanjosti.

Ana Gorec, Ljubljana

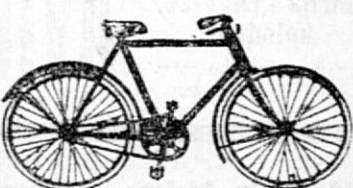
Specialna trgovina s kolesi in deli

Marije Terezije cesta št. 14 (Novi svet, nasproti Kolizeja).
Zahtevajte cenik. Rabljena kolesa od 25 K naprej. Izposojevanje koles.

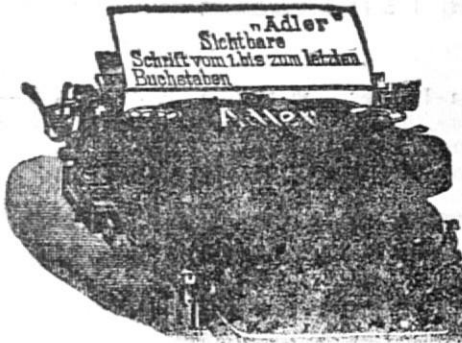
Ivan Jax & sin
v Ljubljani, Dunajska cesta 17

priporoča svojo bogato zalogo

vozni koles

Šivalni stroji
za rodbino in obrt.

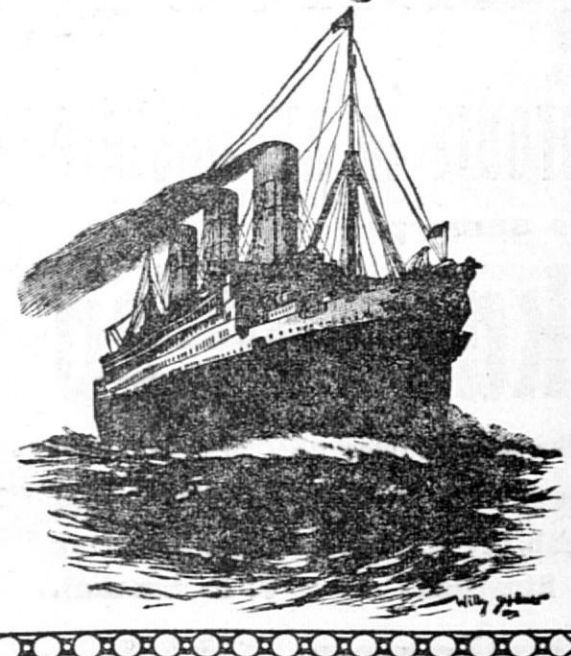
Brezplačni kurzi za vezenje v hiši.

Pisalni stroji „ADLER“, Pletilni stroji vseh velikosti.

Potniki v Ameriko!

ki so previdni, se vozijo dandanes samo z najnovejšimi parniki „Velikani“ preko **Hamburga.**

Največji parnik na svetu je „**Imperator**“.

Dolg je 920 čevljev (280 metrov), nosi 50.000 ton ter je prva ladja na 4 vijake, dočim so bili dosedaj največji in najhitrejši parniki samo na 2 vijake. „Imperator“ je široko morje preplul v 20 dneh trikrat ter se je moral pri tem še v Hamburgu in v New Yorku z izkladanjem in nakladanjem po poldrug dan muditi. Morska vožnja v 6 do 6 1/2 dneh se popolnoma jamči. O prvi vožnji „Imperatorja“ piše „Glas Naroda“ iz New-Yorka: „Imperator“ je višek moderne tehnike. Popotanje strojev se čisto nič ne sili. Ladja pluje tako mirno, da človek skoraj ne ve, da je na vodi ter se niti malo ne da primerjati z drugimi morskimi velikani. Približno tako so urejeni tudi drugi „Velikani“ Hamburg-Amerika linije. Vsi imajo v III. razredu sobe z 2, 4, ali k večjemu s 6 posteljami. Hrana je obilna in dobra. Takl „Velikani“ so poleg „Imperatorja“: „Kaiserin Auguste Viktoria“ (25.000 ton), „Amerika“ (24.000 ton), „Cleveland“ in „Cincinnati“ (po 20.000 ton) itd. Važno! Vsak potnik dobi pri meni pismeno garancijo, da je prost vseh stroškov za hrano in stanovanje, kakor hitro se pripelje v Hamburg. — 2558 Vsakojaka pojasnila daje brezplačno:

FR. SEUNIG,

Ljubljana, Kolodvorska ulica, velika številka 28.

Teodor Korn

(poprej Henrik Korn)

pokrivač streh in klepar, vpeljač strelododov, ter instalater vodododov
Ljubljana, Poljanska cesta št. 8.

Priporoča se sl. občinstvu za izvrševanje vsakršnih kleparskih del ter pokrivanje z angleškimi, francoskimi in tuzemskim škrliljem z

asbest-cementnim škrliljem (Eternit) patent Hartschek z izbočno in ploščnato opeko, lesno-cementno in strešno opeko.

Vsa stavbinska in galanterijska kleparska dela v priznani solidni izvršitvi. Hišna in kuhinjska oprava. Posteljena posoda.

Poprave točno in cen.

Proračuni brezplačno in pošt. prosto.

F.K. Kaiser, puškar
Ljubljana, Šelenburgova ulica št. 6

priporoča svojo bogato zalogo raznovrstnih
pušk in samokresov
lovskih potrebščin, vseh del koles (biciklov) kakor tudi
umetalni ogenj po najnižjih cenah.
Popravila pušk, samokresov in biciklov točno in solidno.
Cenovnik zastoj in poštne prosto.

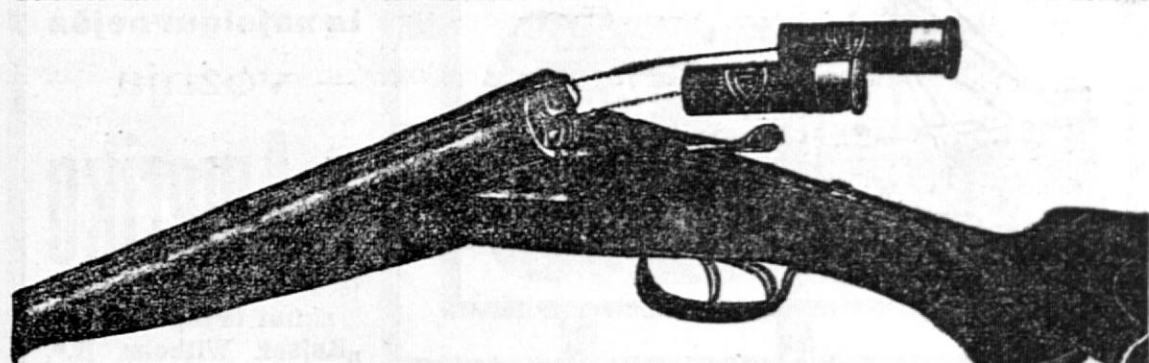
Najnižje cene.

Tovarna pohištva J. J. Naglas
Ljubljana, Kongresni trg št. 12. 232

Največja zaloga pohištva

za spalne in jedilne sobe, salone in gosposke sobe. Preproge, zastorji, modroci na vzmet žimnat modroci, otroški vozički itd.

Najsolidnejše blago.

Ljubljana **Fr. Ševčik** Zidovska ul. 7.
puškar

priporoča svojo **veliko zalogo raznovrstnih**

pušk in samokresov

lastnega izdelka, kakor tudi belgijskih, sulskih in čeških strogo preizkušenih pušk, za katere jamčim za dober strel. Posebno priporočam lahke troceveke in puške Boek s Kruppovimi cevmi za brezdimni smodnik. — Priporočam tudi

veliko zalogo vseh lovskih potrebščin
po najnižjih cenah.

Popravila in naročbe se izvršujejo točno in zanesljivo.
Cenovniki na zahtevanje zastoj in poštne prosto.

C. kr. priv. tovarna za cement

Trboveljske premogokopne družbe v Trbovljah

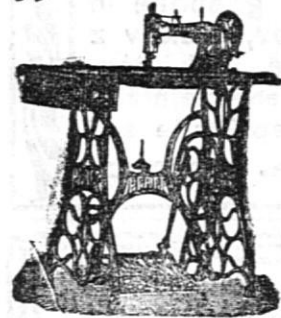
priporoča svoj priznani izvrsten Portland-cement v vedno enakomerni, vse od avstrijskega društva inženirjev in arhitektov določene predpise glede tlakovne in podorne trdote daleč nadkriljujoči dobroti kakor tudi svoje priznane izvrstno apno.

Priporočila in izpričevala 2307

raznih uradov in najslovitejših tvrdk so na razpolago.

Centralni urad: Dunaj, I., Maximilianstrasse 9.

„PFAFF“ Pozor! Pozor!

Kdor si želi kupiti v resnici dober šivalni stroj, naj kupi samo pravi.

PFAFFOV STROJ

ki nosi na glavi in stojalu ime „Pfafl“ in se zanj 10 let jamči.

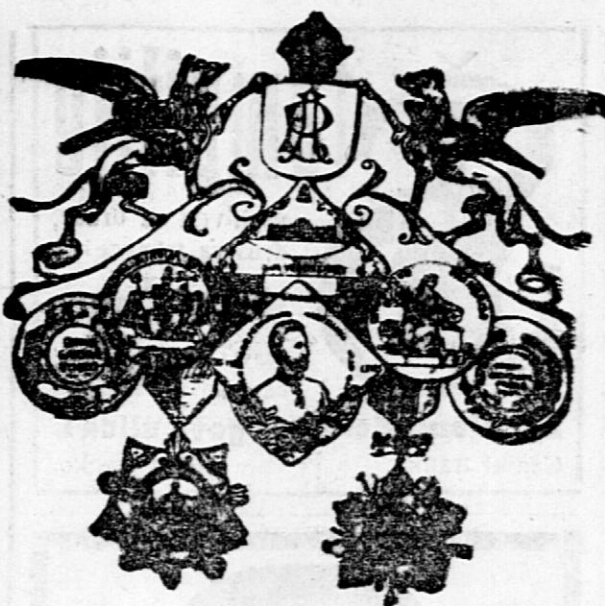
Velika zaloga koles

kakor Wafferrad, Puch, solidno ljudsko kolo Kosmos in Ilirija kakor tudi vsi posamezni deli in popravila po najnižji ceni pri tvrdki:

Franc Tschinkel, Kočevje št. 240.

Cenik brezplačno in poštne prosto.

Cenik brezplačno in poštne prosto.

Anton Presker

krojač

Ljubljana, Sv. Petra c. 16

priporoča svojo

veliko zalogo gotovih oblek za gospode in dečke, jopic in plaščev za gospe, nepremišljivih havelokov itd. itd.

Obleke po meri se po najnovejših vzorcih in najnižjih cenah izvršujejo.

Peter Lassnik

najstarejša in najsolidnejša trgovina v Ljubljani
priporoča svojo 3019

vedno svežo zalogo špecerijskega blaga
ter raznovrstne vedno sveže mineralne vode.

Najnižje cene, točna ter strogo solidna postrežba!

Peter Lassnik, Ljubljana, Marijin trg — Wolfova ulica.

sladoled

in ledena kava

se dobi
v slaščičarni
J. ZALAZNIK
Stari trg št. 21.

G. Čadež

v Ljubljani

Mestni trg št. 14

poleg Urbančeve manu. trgovine
priporoča

klobuke

slamnike

čepice, razno moško perilo,
kravate, ovratnike itd. itd.
Blago imam solidno, cene
zmerne. Postrežem točno.

L. MIKUSCH

Ljubljana, Mestni trg 15

priporoča svojo veliko izber
dežnikov in solnčnikov.

Popravila se izvršujejo točno in solidno.

Hotel Lloyd.

Restavracijo in najlepši gostilniški vrt

priporoča slavnemu občinstvu

2106

KAROL TAUZES, hotelir na Sv. Petra cesti št. 7.

Gospice za pouk v kuhanju se vedno sprejemajo.

Osta-
novljeno
L. 1842.

Tovarna oljnatih barv, laka in firneža

Telefon
številka
154.

BRATA EBERL

črkoslikarja, lakirarja, stavbna in pohištvena pleskarja 231

Prodajalnica:
Miklošičeva ulica št. 6.
nasproti hotela „Union“.

Delavnica:
Igriška ulica št. 6.
Električna sila.

POZOR! NA OBROKE! BERITE!
Prva, največja, najstarejša in najsposobnejša slovenska tvrdka in iz-
posojevalnica klavirjev in harmonijev na avstrijskem jugu. Velikanska
trgovina vsega glasbenega orodja, strun in muzikalij.

ALFONZ BREZNIK

učitelj Glasbene matice in sodno zapriseženi strokovnjak c. kr. dež. sodnije
»Zvezda« nasproti : Ljubljana, Kongresni trg št. 15 »Zvezda« nasproti :
: nunske cerkve : : nunske cerkve :

Klavirji, pianini in harmoniji
najslovitejših svetovnih tvrdk
Bösendorfer, Rudolff (ne An-
ton) Stelzhammer, (najboljši
: angleški sistem sedanosti), :
Höhl & Heitzmann (neprekos-
ljivi pianini z Lexovo mehaniko),
Bratje Stingl, Čapka, Laub &
Gloss (koncertni 7/4 okt. pianini)
in Hörügel (amer. harmonij od
90 K naprej), imam le jaz, njih
edini zastopnik za Kranjsko v
velikanski zalogi in izbiri (vedno 30 do 40 instrumentov).
Zato svarim pred nakupom event. falsifikatov ali navidezno
cenega bofelna zlasti, ker vsako kupi pri meni na obroke od K 15 naprej prvovrsten in-
strument goraj omenjenih najboljših tvrdk z resnično 10letno postavnoobvezno garancijo.
Tudi preigrani klavirji v zalogi. Zamenja najugodnejša. Uglaševanje in popravila sol. in ceno.
Nobena druga tvrdka ne zamore nuditi tako cenega, ugodnega in zanesljivega nakupa že zategadelj,
ker goraj označene prve tovarne ne dajo svojih klavirjev na Kranjskem nikomur v zalogo kakor
edino meni in drugič pa zato, ker je ta kupčija moj postranski zaslužek in brez vsake režije

Idrija - Logatec, kolodvor.

Avtomobilna zveza

Idrija - Logatec, kolodvor.

Odhod iz Idrije:		Prihod v Logatec:		Odhod iz Logatca:		Prihod v Idrijo:	
ob 6—	zjutraj	ob 7:50	zjutraj	ob 8:30	zjutraj	ob 10:20	zjutraj
12—	opoldan	1:40	popoldan	2:30	popoldan	4—	popoldan
3:30	popoldan	5:10	popoldan	6:30	zvečer	8:15	zvečer

Cene z avtomobilnim umnibusom:

I. razred		II. razred	
za osebo	za osebo	za osebo	za osebo
Idrija - Logatec ali nasprotno	K 3—	K 2—	
Idrija - Godovič	1:50	1—	
Godovič - Hotedrsica	1:50	1—	
Hotedrsica - Logatec	1:50	1—	

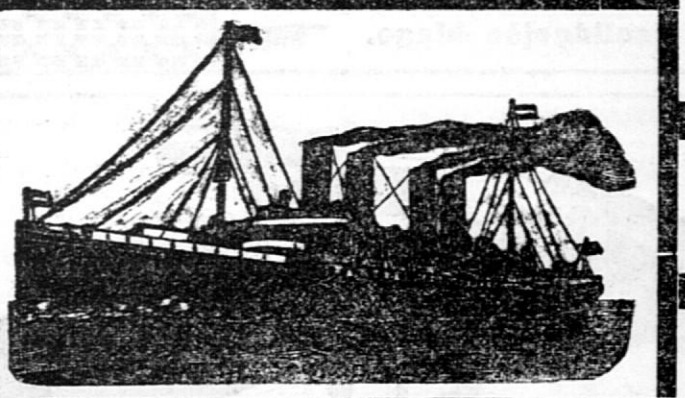
Cene s kombiniranim avtomobilom

I. razred		II. razred	
za osebo	za osebo	za osebo	za osebo
Idrija - Logatec ali nasprotno	K 3—	K 2—	
Idrija - Godovič	1:50	1—	
Godovič - Hotedrsica	1:50	1—	
Hotedrsica - Logatec	1:50	1—	

Označena vožnja se vrši vsak delavnik, omnibus vozi vsak dan opoldan, ob nedeljah in praznikih vozi le opoldan omnibus.

Točnost se po možnosti vzdržuje, vendar pa ne prevzamemo nobene odgovornosti za morebitno zamudo.

Valentin Lapajne v Idriji.

Najhitrejša
in najsigurnejša
vožnja

v Ameriko

je z ekspresnimi cesar-
skimi brzoparniki:
„Kaiser Wilhelm II.“,
„Kaiser Wilhelm d. Gr.“,
„Princ Friedrich Wilhelm“, „George Washington“, „Columbus“ itd.

Vožnja 5 do 6 dni!

Posebno opozarjam na novo vpeljane kajute (kabine). — III. razr. I V teh je pro-
stora za 2—4 osebe, opremljene so čim najudobneje. Potniki dobivajo v posebnih
jedilnih dvoranah ob pogrjenih mizah izborna hrana. Na razpolago imajo poleg
družabnih in kadilnih dvoran tudi posebni šetalni krov, kopelji itd. Na krovu
im igra vsak drugi dan godba. — Odhod potnikov iz Ljubljane vsak torek in
četrek. — Potnik, ki kupi pri meni vozni list, dobi hrano in stanovanje v prista-
nišču brezplačno! — Edino veljavne vozne listke za te parnike, kakor tudi za vse
proge ameriških železnic pri

EDVARDU TAVČARJU v Ljubljani, Kolodvorska ulica 35
nasproti občeznane gostilne „pri Starem Tišlerju“.

Izdajanje voznih listov tudi za proge: Baltimore, Filadelfija, Galveston, Kanada,
Avstralija. — Zabavna potovanja v Italijo, Egipt, na severni rt itd.

Brizgalnice

cevi, telovadno orodje in avtomobile

kupujte samo pri

R. A. Smekal, Zagreb

katera tvrdka se zdaj glasi:

2093

Središčna prodaja ognjegasnih brizgalnic in potrebščin
telovadn. orodja in avtomobilov d. s. o. j. Praga-Smichov
R. A. Smekal. V. I. Stratilek. V. K. Smakal.

Opozorjamo

da v zadnjem času razpošiljajo različne nemške tvrdke po svojem za-
stopniku v Zagrebu na gasilna društva nemške cenike in ponujajo
svoje blago. — Ne podpisajte jih, ker imate svojo slovansko tvrdko.

Štajersko slivovko
tropinovec, brinjevec, vse vrste likerjev ter
medicinalna žganja
in sicer štajerski konjak, borovničev, vinsko žganje, žganje iz šipkovih jagod priporoča

edina žganjarna
ROBERT DIEHL v Celju

Triumph
Štedilnike, peči,
trajnogoreče vloge.
(za vžigat v lončene peči)
vratstvena znamka
ceniki zastoj!
Do bavnih nastolov se vsakemu naznani jo.
Triumph tovarna
Štedilnikov in peči z z.o.z. Wels
Gorenje Avstrijsko.

SANATORIUM „EMONA“

v Ljubljani, Komenskega ulica 4.
Privatno zdravilišče za notranje in kirurške bolezni. Porodnišnica. Medicinalne kopeli.
Lastnik in šef-zdravnik: Dr. Fr. Derganc, primar. I. kir. odd. čez. boln.

Ljudevit Borovnik

puškar v Borovljah (Ferlach) na Koroškem.

se priporoča v izdelovanje vsakovrstnih pušk za lovcu in strelce po najnovejših sistemih pod popolnim jamstvom. Tudi predeluje stare samokresnice, sprejema vsakovrstna popravila, ter jih točno in dobro izvršuje. Vse puške so na c. kr. preskušene in od mene preizkušene. — Ilustrovani ceniki zastoj.

Od dobrega najboljše! je še vedno izvirni

Singerjev šivalni stroj

Dobi se samo v naših prodajalnah s takim izveskom

in s to varstveno znamko

Ljubljana, Sv. Petra c. 4,
Novo mesto, hiša lekarja Bergman,
Kranj, Glavni trg 119 in
Kočevje, Glavni trg 79
ali pa po naših potnikih.

70 h 1/2 kg sivega posteljnega perja.

K 2.50 zglavnica s perjem.

K 7.— pernica, 118—150 cm dolga.

K 9.— pernica, 118—180 cm dolga,

polnjena z zajamčeno novim perjem, brez prahu.

Anton Polednak, Gradec, Mariahilferstr. 11/S.

Vedno velika zaloga klobukov in čepic lastnega izdelka.

Kupuje kože vseh divjačin po najvišjih dnevnih cenah.

Se priporoča za izdelovanje kožuhov vseh vrst, kakor tudi damskih jop, kolerjev, mufov. V zalogi ima vedno veliko izbiro vseh vrst kožuhovine. — Sprejemajo se popravila vseh v to stroko spadajočih predmetov. Izdeluje se vse po najnižjih cenah.

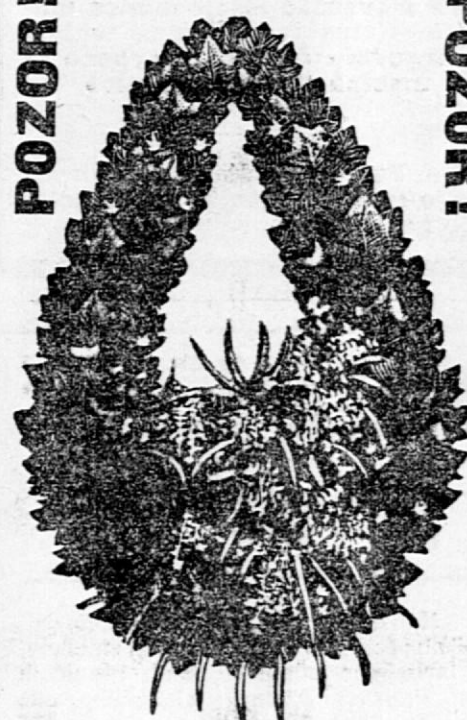
J. Wanek, Ljubljana, Sv. Petra cesta št. 21.

POZOR!

3369

POZOR!

POZOR!

Cvetlični salon Viktor Bajt

Selenburgova ul. 6, zraven glavne pošte.

Sopki, venci s trakovi in napisi se izdelujejo po najnižjih cenah. Delo okusno vezano. Velika zaloga krasnih suhih vencev.

Priporoča se z odličnim spoštovanjem

Viktor Bajt.

Brzjavi: Bajt, cvetlični salon, Ljubljana.

Najkrajša in najcenejša pot v Ameriko

z modernimi velikimi brzoparniki iz

Ljubljane čez Antwerpen v New-York

je proga

Red Star Line

Rdeča zvezda

Na naših parnikih Finland, Kroonland, Vaderland, Zeeland, Lapland in Samland, ki oskrbujejo vsak teden ob sobotah redne vožnje med Antwerpenom in Novim Yorkom je snaznost, izborna hrana, ljudna postrežba in spalnice po novem urejene kajite za 2, 4 in 6 oseb, za vsakega potnika eminentnega pomena, ter traja vožnja 7 dni.

Odhod iz Ljubljane vsak torek popoldne.

Naši parniki vozijo tudi na mesec po večkrat čez Kanado v Severno Ameriko in je ta vožnja izdatno cenejša kakor na Novi York.

Pojasnila daje vladno potrjen zastopnik

Franc Dolenc

v Ljubljani,

Kolodvorska ulica odslej stev. 35,

od južnega kolodvora na desno poleg pro dilaice.

Potniki v Severno in Južno Ameriko se vozijo sedaj le po domači avstrijski progi

Avstro-Amerikana

Trst — New York, Buenos Aires, Rio de Janeiro, Santos itd.

z najnovejšimi brzoparniki z dvema vijakoma, električno razsvetljavo, brezičnim brzjavom, na katerih je za vsakega potnika preskrbljeno, da dobi dovolj domače hrane z vinom, svež kruh, posteljo, kopeljo itd.

ODHOD PARNIKOV: V Severno Ameriko vsako soboto, v Južno Ameriko vsakih 14 dni.

Vožnja iz Trsta v Kanado: (Portland, Quebec, Montreal) vsaki mesec enkrat.

Vsakovrstna pojasnila daje radevolje brezplačno in prodaja vozne liste glavni zastopnik za Kranjsko, Štajersko in Koroško

SIMON KMETETZ, Ljubljana, Kolodvorska ul. 26.

Stanje denarnih vlog na knj. in tek. račun 31. dec. 1912:

== K 214,160.979.— ==

C. kr. priv.

Stanje denarnih vlog na hran. knjižice 31. avg. 1913:

== K 71,024.722.— ==

Splošna prometna banka podružnica Ljubljana, preje J. C. Mayer

Centrala na Dunaju. — Ustanovljena 1864. — 29 podružnic. Vogal Marijin trg-Sv. Petra cesta (v hiši „Assicurazioni Generali“).

Delniški kapital in reserve 52,000.000 kron.

Preskrbovanje vseh bankovnih transakcij, n. pr.: Prevzemanje denarnih vlog na hranilne knjižice brez rentnega davka, kontovne knjige ter na kreditnem vedno ugodnim obrestovanjem. — Denar se lahko dviga vsak dan brez odpovedi. — Kupovanje in prodajanje vrednostnih papirjev strogo v okviru uradnih kurznih poročil. — Shranjevanje in upravljanje (depoti) vrednostnih papirjev in posojila nanje.

Ustmena in pismena pojasnila in nasveti o vseh v bančno stroko spadajočih transakcijah vsekdar brezplačno.

Najkulantnejše izvrševanje borznih naročil na vseh tuzemskih in inozemskih mestih. — Izplačevanje kuponov in izžrebanje vrednostnih papirjev. — Kupovanje in prodajanje deviz, valut in tujih novcev. — Najmodernejše predelave samoshrambe (safes) za ognjevarno shranjevanje vrednostnih papirjev, listin, dragotin itd. pod lastnim zaklepom stranke. — Brezplačna revizija izžrebanih vrednostnih papirjev. — Promese za vsa žrebanja. Izplačila in nakazila v Ameriko in iz Amerike.

Brzjavi: Prometna banka Ljubljana. — Telefon štev. 41.

POVEČANJE PORTALA V NAJMODERNEJŠEM STILU!

v parterju in v prvem nadstropju sedanjega lokala, ter za celo fronto hiše (g. Simonetti) Mestni trg štev. 6, da bo mogoče z elegantnim aranžiranjem izložb vsaki čas prepričati cenj. odjemalce o moji najpopolnejši izbiri v konfekciji za dame, gospode, dečke in deklice.

Radi ogromne zaloge oddajam blago pod lastno ceno še pred sezono.

Angleško skladišče oblek, O. Bernatović, Ljubljana, Mestni trg 5-6.

Luserjev oblič za turiste.

Zahtevajte pri nakupu vedno izrecno Luserjev oblič za turiste po K 120 najboljši in najzanesljivejši sredstvo proti kurjim ušesom in žuljem. Dobiva se po vseh lekarnah. Glavna zaloga L. Schwenk, lekarna, Dunaj, Meidling. — Premnoge ponaredbe, ki nikdar ne dosežejo Luserjeve originalne znamke, dokazujejo izborna kakovost Luserjevega obliča za turiste. — Pozor pred ponaredbami!

Novosti za jesensko sezono

kakor tudi

OBLEKE PO MERI najnovejše oblike pri:

B. Götzl

Ljubljana

Mestni trg 19 — Stari trg 8.

PATENTE

vseh dežela izposluje inženir 94
M. GELBHAUS, oblastveno avtor. in zaprišeni patentni odvetnik
na Dunaju VI., Mariahilferstrasse št. 37.

Najboljši češki nakupni vir.

Ceno posteljno perje!

1 kg. sivoga, dobrega, puljenega 2 K; boljšega 2-40 K; prima polbelega 2-80 K; belega 4 K; belega puhastega 5-10 K; kg vefinega snežnobelega, puljenega, 6-40 K, 8 K; kg puha, sivoga 6 K, 7 K, belega, finega 10 K; najfinejši pršni puh 12 K. Naročila od 5 kg naprej franko.

Zgotovljene postelje iz gostonitega rdečega, monankinga, pernica 180 cm dolga, 120 cm široka, z dvema zglavnicama, 80 cm dlj, 60 cm šir., polnjena z novim, sivim, prav stanovitim puhastim perjem 16 K; napol puh 20 K; puh 24 K; posamezne pernice 10 K, 18 K, 14 K, 16 K, zglavnice 3 K, 3-50, 4 K. Pernica, 200 cm dolga, 140 cm šir. 13 K, 14 K 70, 17 K 80, 21 K, zglavnica, 90 cm dolga, 70 cm šir. 4 K 50, 5 K 20, 5 K 70, spodnja pernica iz močnega, črtastega gradla, 180 cm dolga, 116 cm šir. 12 K 80, 14 K 80. Razpošilja se po povzetju, od 12 K naprej franko. Lahko se franko zamenja za neugajajoče se vrne denar. — Natančni cenovniki gratis in franko. **S Benisch, Dešenice št. 767, Češko.**

Franc Furlan

naslednik Faschingove vdove

ključavničarstvo

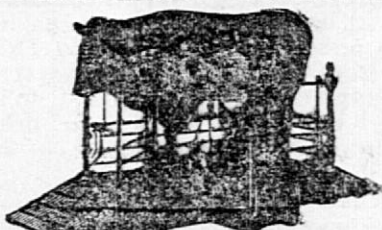
in

zaloga štedilnikov

se nahaja:

535

Šimbrožev trg št. 9.

Prva slovenska izdelovalnica mostnih, živinskih in drugih tehnic za trgovino in obrt, stavbeno in umetno ključavničarstvo

Iv. Rebek

Celje, Poljska ul. št. 14, priporoča svoje tehnic. Ceniki na razpolago brezplačno in franko.

Vinko Majdič

valični mlin v Kranju

(Kranjsko).

Največja proizvodnja priznana naj boljših pšeničnih mok in krmnih izdelkov ki izvirajo iz najbolj izbranih pšeničnih vrst. Proizvodi vzamejo jako veliko vode v se in dajo kvantitativno nedosegljiv pridelek, kar je zlasti za gospode pekarske mojstre neprecenljive vrednosti.

Zastopstva in zaloge: 65

V Ljubljani, Cerknici, Trnovem, Podgradu, Trstu, Pulju, Reki, Zadru, Spiljetu, Ercegnovem, Kotoru Sv. Luciji ob Soči, Beljaku, Celovcu, Inomestu, Bolcanu in Tridentu. Brzopjavi: Valični mlin, Kranj.

NEIGE DE FLEURS

* „Cvetlični sneg“.

nove vrste, znano sredstvo izdelano **krema za roke in obraz** higienično najb. toaletno sredstvo sedanosti. **Pušica 80 h.** Dobiva se povsod. 3347 **Škatlja K 1-60.**

Modni salon

Stuchly - Maschke

3 Ljubljana, Židovska ulica. 3
Priporoča po najnižji ceni cenj. damam tu in na de- želi svojo bogato zalogo

zimskih klobukov in šport. čepic za dame in deklice.

Priznano dobro blago. — Nizke cene.

Popravila se točno izvršujejo. 1463 **Zalni klobuki vedno v zalogi.**

Priporočamo specialno

damsko in otroško konfekcijo

zelo solidne tvrdke

M. Kristofič-Bučar

Ljubljana, Stari trg št. 9. — Lastna hiša.

Krasne

Fine

Moderne

KOSTUME,

KRASNE PLAŠČE,

: NOČNE HALJE, :

KRILA.

BLUZE

ZIMSKE PLAŠČE,

BOE IN MUFE,

PERILO.

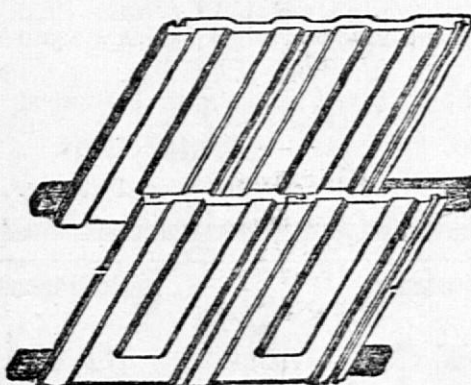
Otroške oblekice in plašče za mladenke.

Higienično perilo in druge potrebščine za novorojenčke.

➔ Pošilja na izbiro tudi na deželo. ➔

Parna tovarna opeke v Brdu

p. Vič, tvrdke I. Knez v Ljubljani

priporoča svoje izdelke strojne zidne in vsakovrstne zarezne strešne opeke

garantirano dobre in trpežne kakovosti po znižani ceni.

Vzorci pošilja brezplačno. 579 Sprejema zastopnike.

Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani

Delniška glavica 8,000.000 kron.

152

Stritarjeva ulica št. 2.

Rezervni fondii okroglo 1,000.000 kron.

Poslovalnica I. c. kr. avstrijske državne razredne loterije.

Podružnice v Spljetu, Celovcu, Trstu, Sarajevu, Gorici in Celju.

Sprejema vloge na knjižice in na tekoči račun

ter jih obrestuje od dne vloge po čistih

4 3/4 %

Kupuje in prodaja srečke in vrednostne papirje

vseh vrst po dnevnem kurzu.

Kmetska posojilnica ljubljanske okolice v Ljubljani.

obrestuje hranilne vloge po čistih

Rezervni zaklad nad K 800.000.

4 3/4 %

brez odbitka rentnega davka.

Ustanovljena leta 1881.